12 OLDAL ∞ ÁRA 1½ DINÁR

Poštarina plaćena!

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVI. évfolyam — Szubotica, SZERDA 1925 augusztus 19. — 221. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
Telefon szám: Kiadóhivatal 8—58. ∴ Szerkesztőség 5—10.

Előfizetési ár negyedévre 135 din.

Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia Foncière-palota)
Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Lelbach-palota)

Uj Ahasvérusok

Szubotica felett ujra megjelent a kiutasitások réme. Ujra nevek röpködnek a levegőben, melyeket pár napon, talán pár órán belül törölni fognak a szubotícai lakosok sorából. Munkás, tisztességes, kifogástalan polgároknak — állitólag — százai vehetik kezükbe a vándorbotot s rokkant tagjaikat vonszolhatják tovább az ismeretlen jövendő felé süllyedő országutakon.

Nem illetheti kifogás a helyi hatóságokat. Nekik kötelességük végrehajtani a felsőbb hatóságok rendelkezéseit a kapott utasitás szerint. Nem is tudunk róla, hogy méltánytalanság vagy ridegség tenné keserübbé a kiutasitottak sorsát.

Legnagyobbrészt olyanokat ért utól a kiutasitás csapása, akik jugoszláv állampolgárok akarnak lenni. S reájuk vonatkozólag bántó különbség nyilatkozik meg az intézkedésekben. Akik ezen a területen születtek, de kijelentették, hogy nem akarnak jugoszláv állampolgárokká válni s fenn akarják tartani magyar állampolgárságukat, azok a jövő év nyaráig itt tartózkodhatnak. Akik azonban alattvalói akarnak lenni az SHS. királyságnak, akik jugoszláv állampolgárságot kértek, azoknak, ha kérelmüket esetleg formahiba miatt nem teljesitették, most és pár nap alatt el kell hagyniok az SHS. királyság területét. Az SHS. királyság kormánya tehát nagyobb kedvezményt ad, több türelmet tanusit azokkal szemben, akik tiltakoztak az ellen, hogy őket jugoszláv állampolgároknak tekintsék, mint azokkal szemben, akik minden tőlük telhető módon s minden felhasználható eszközzel igyekeztek megszerezni a jugoszláv állampolgárságot.

Jól tudja mindenki, hogy a békeszerződések milyen alakszerüségekhez füzik az állampolgárság megszerzését. Ezeknek az alakszerüségeknek a követelése a gyakorlatban még inkább formalisztikussá tette az állampolgársági kérdések megoldását. A békeszerződés teremtette meg az állampolgárság nélküli állampolgár fogalmát s a nemzetközi forumoknak, népszövetségi egyesüléseknek legfőbb gondjuk és legfőbb teendőjük azoknak a megsokasodott panaszoknak elintézése, melyeket az állampolgárság elismerésének megtagadása miatt terjesztettek elé.

A háboru befejezése óta már több idő mult el, mint amennyi azelőtt a községi illetőség — ami az állampolgárság alapja volt — megszerzéséhez kellett. S ma még mindig a polgárok ezreit tartja állandó izgalomban az állampolgárság rendezetlensége. A békeszerződés az uj területek minden lakosának megadta az uj impériumhoz füző állampolgárságot, ha azon a területen 1910 előtt, tehát tiz évvel ezelőtt már községi illetőséget szerzett. A rendezés óta is eltelt már öt-hat év s a békeszerződések megalkotói bizonyára nem azt akarták, hogy örökletes problémává váljon az állampolgárság kérdése s hogy 1925-ben még elintézetlen ügy maradjon az, amit ők 1919-ben már elintézettnek tartottak.

Aki itt él, itt dolgozik, itt nyitott üzletet, itt alapitott mühelyt, akit foglalkozása, kenyere, a maga és családjának exiszrenciája idéköt, aki hüségesen viseli a sulyos közterheket, kifogástalan magatartást tanusit s *jugoszláv állampolgár akar lenni*, azt miért üldözi ki innen a törvény olyan okok miatt, amik semmi összefüggésben sincsenek sem az állampolgári hüséggel, engedelmességgel, megbizhatósággal, sem a teherviselési képességgel. Aki nem tudja bebizonyitani, hogy 1910 előtt községi adót fizetett, az nem hajthatja le nyugodt álomra a fejét, nem nyithatja ki békével üzletét, mert nem tudhatja, hogy nem riasztja-e fel éjszakai álmából a rendőrségi kézbesitő s kiutasitó végzesse nem idő előtt zárják majd be üzletét. Még ha harminc éve lakik is ezen a területen, még ha alkalmasnak is találták katonai szolgálatra, még ha fel is vették a választói névjegyzékbe, — de mert nem tudja igazolni a *magyar* törvények ama feltételének fennforgását, hogy 1910 előtt a községi terhek viseléséhez hozzájárult.

Emberiességet és kiméletet kérünk az állampolgárság Ahasvérusai számára. Nem gonosztevők és nem ellenségek ők, csak szerencsétlenek. S a szerencsétlenektől ki tagadja meg a segitséget?

Megindult a bomlás a demokratapártban

A dalmáciai demokrata szervezetek a Radics-párthoz csatlakoztak

Beogradból jelentik: A politikai körök várakozása ellenére a keddi nap is a teljes eseménytelenség jegyében folyt le. A kormány tagjai közül csak három horvát miniszter — *Superina* postaügyi, *Nikics* erdőügyi és *Krajacs* kereskedelmi miniszter — érkezett a fővárosba, akiket a Radics párt tagjai közül *Kovacsevics* Dragutin és *Bernyák* képviselők, továbbá dr. *Paszarics*, a párt uj államtitkára kisértek el. *Radics* István és *Radics* Pavle még nem érkeztek meg; zagrebi hiradás szerint kedden este keltek utra dr. *Krnyevics* Juraj, a Radics-párt főtitkárának és dr. *Neudorfer* Mirkó államtitkár kiséretében.

Radics István egyébként szerdán megkezdi a népszövetségi konferenciára kiküldött jugoszláv delegátusokkal tanácskozásait, ezekre a kérdésekre vonatkozólag Radics István hir szerint megbeszéléseket fog folytatni előzőleg *Nincsics* Momcsilló dr. külügyminiszterrel. Radics István minden valószinüség szerint három napig marad Beogradban, ahonnan Blédbe utazik, hogy a konferenciára való elutazása előtt mégegyszer audiencián jelenjen meg a király előtt.

A tengerparti demokrata pártszervezetek csatlakozása a horvát parasztpárthoz

Politikai körökben nagy érdeklődéssel tárgyalják a horvát tengerparti demokrata szervezeteknek a *Radics-párthoz való csatlakozását*. A demokrata pártra nézve sulyos veszteséget jelent a tengerparti szervezetek kiválása, mert a párt kettészakadása után ezek a pártszervezetek voltak az egyedüliek, melyek nagyobb tömegeikkel hüek maradtak Davidovicshoz, mig a többi vidéki szervezet többsége Pribicsevics mellé állott. A tengerparti szervezetek kiválásával a demokrata pártnak Horvátországban nincsenek már jelentős pártorganizációi.

Ezeknek az elvesztésével a demokrata párt befolyása Horvátországban a minimumra csökkent.

A többi ellenzéki pártok közül *a muzulmánok további magatartása* foglalkoztatja leginkább a politikai köröket. Erre vonatkozóan rendkivül érdekes dr. *Hadzsikadics* muzulmán képviselőnek egy zagrebi lapban megjelent nyilatkozata.

— A jelenlegi politikai helyzetben — mondja Hadzsikadics — a muzulmán párt nem hagy fel eddigi politikai orientációjával. Az uj helyzettel szemben álláspontunk elvileg már tisztázva van, mégis ujból foglalkozni fogunk ezzel a kérdéssel pártunk szeptember 10-iki klubülésén és ezzel rövidesen foglalkozni fog a jugoszláv muzulmán pártszervezet főbizottsága is, amely szeptember 12-ikén tart ülést.

Egyébként Hadzsikadics örömmel üdvözli a szerbek és horvátok többségi képviselőinek megegyezését, azonban csak elvi szempontból, mert nem bizik eléggé egyik párt őszinteségében sem, pedig ennek a megegyezés sikerének — mint minden együttes munkáénak — a bizalomból kell kiindulnia. Ezért az uj kormány müködésében nem kiván aktive közremüködni, ellene van minden olyan megegyezésnek, amely annyira tisztázatlan pszichológiai alapon jött létre. Magát a megegyezést a muzulmán-párt a klubülésen fogja megtárgyalni, egyelőre azonban nem tudja, hogy a párt mi yen uton haladjon. A radikálisokkal a muzulmán-párt, mint horvát párt nem mehet, Radicsékkal pedig nem akarnak együtt menni, mert ezeket nem tartják őszintének. Végül még kijelentette Hadzsikadics, nogy sajnálja, hogy a horvát parasztpárt vezére nem mutatott kellő megértést a muzulmán tömegek kivánságai és sérelmei iránt és a muzulmánok a radikális-Radics párti megegyezés után ki vannak teljesen szolgáltatva a hatóságoknak és a szerbek közvetlen befolyásának.

Szeptember közepén érkezik haza Pasics miniszterelnök

A miniszterelnökség értesitést kapott Karlsbadból, hogy *Pasics* miniszterelnök állapota változatlanul jó és rövidesen elutazik Franciaországba. A miniszterelnök elutazási napja még nincs véglegesen megállapitva és az sem bizonyos, hogy mikor érkezik Franciaországból Beogradba. A miniszterelnökségen azt hiszik, hogy *Pasics* valószinüleg szeptember közepén hazatér és átveszi a kormány vezetését.

Makszimovics belügyminiszser Karlsbadba utazott

Makszimovics Bozsó belügyminiszter hétfőn este Zagrebből Bécsbe utazott, ahol feleségét fogja meglátogatni. Kedden folytatni fogja az utját Karlsbadba, ahol Pasics miniszterelnöknek referálni fog a zagrebi ünnepségekről és a király fogadtatásáról.

Makszimovics az államtitkárok névsorát is elviszi Pasics miniszterelnöknek jóváhagyás végett. Eszerint az uj államtitkárokat csak Makszimovics belügyminiszter visszatérte után nevezik ki. Makszimovics belügyminiszter csütörtökön elkiséri Pasics miniszterelnököt Franciaországba is és csak szombaton tér vissza.

Markovics Lázár dr. Hercegovinában

Markovics Lázár dr. hétfőn Mosztárba érkezett, ahol politikai barátjaival bizalmas tanácskozásokat folytatott. Markovics Lázár dr. meg fogja látogatni Hercegovina nagyobb városait.

A kut titka

Titokzatos merénylet egy feketicsi asszony ellen

Feketicsről jelentik: Özvegy Margit Józsefné, feketicsi asszony vasárnap délben jelentést tett a rendőrségen, hogy leánya, özvegy Edli Jakabné, akit a reggeli órákban kiküldött a község határában levő földjükre kukoricáért, eltünt. A rendőrségről egy járőr keresésére indult és a kukoricásban egy zsák kukorica mellett rátaláltak Edliné szoknyájára, az asszonynak azonban nyoma veszett. Minthogy a kukoricásban dulakodás nyomait találták, megindították a nyomozást, mert az volt a feltevés, hogy Edli Jakabné büntény áldozata lett.

Időközben az esetről tudomást szereztek a falubeliek is, akik tömegesen indultak ki a falu határába, hogy segitségére legyenek a rendőrségnek. Felkutatták a környékbeli kukoricást, azonban sehol semmi nyoma nem volt Edlinének. Másfélórai kutatás után néhány rendőr és *Cindl* János gazdálkodó eljutottak a kukoricástól mintegy négyszáz méternyire levő nyitott kuthoz. Cindl belenézett a mély kutba és annak fenekén egy fejkendőt vett észre a viz szinén. Nyomban köteleket keritettek elő és lemásztak a kutba, amelynek csekély vizében rátaláltak Edli Jakabnéra. *Kezei össze voltak kötözve, szájában zsebkendő volt. Eszméletlen állapotban hurták fel a kutból* és lakására szállitották.

A rendőrség csak hétfőn délután tudta kihallgatni Edlinét. Az asszony vallomása szerint, ép amikor a leszedett kukoricával hazafelé indult, egy szürkeruhás, középtermetü idősebb férfi lépett ki a kukoricásból. Meglátva őt, rávetette magát és be akarta vonszolni a kukoricásba. Dulakodni kezdtek, majd az asszonynak sikerült kimenekülni a férfi kezei közül és a kut irányában az országut felé szaladt. A kut közelében az ismeretlen utólérte. Ekkor messziről kocsizörgés hallatszott, mire a támadó az asszonyt leteperte, szájába zsebkendőt kötött, kezeit cipőzsinórral összekötötte és bedobta a kutba.

A rendőrség az ismeretlen kézrekeritésére széleskörü nyomozást inditott.

A bunyevácok tárgyalásai a Radics-párttal

A tárgyalások nem irányulnak a radikálisok ellen

Ivkovics-Ivandékics Imre dr. nyilatkozata

A suboticai radikálispárti köröket élénken foglalkoztatiák azok a tárgyalások, amelyeket a bunyevác-sokác-párt a Radics-párttal kezdett. A bunyevác-sokác-párt — mint jelentettük — végrehajtó-bizottságának legutóbbi határozata alapján a kormánykoalició támogatása mellett döntött és ezzel egyidejüleg tárgyalásokat inditott a horvát paraszt-párttal, hogy tisztázza a párt esetleges vajdasági aspirációit. A bunyevácok ugyanis igényt tartanak a suboticai városi közigazgatásban a számarányuknak megfelelő helyekre és ezt a kivánságukat a Radics-párt segitségével akarják megvalósitani.

A radikális-pártban élénk izgalmat kelt a bunyevácok és Radicsék között készülő párt-szövetség és máris megindult az akció annak elgáncsolására. *A radikálisok a bunyevác Radics-párti együttmüködést veszedelmesnek tartják, mert ez esetben a horvát paraszt-párt megvetné a lábát a Vajdaságban.* A két kormány-párt között megegyezés van arra nézve, hogy a Radics-párt nem veszélyezteti a Vajdaságban a radikálisok érdekeit. Ennek ellenére a Radics-párt mégis erőteljes szervezkedést kezd a suboticai kerületben és ezenkivül a bunyevác-sokác-párt csatlakozása is lényegesen megerősitené a horvát paraszt-párt vajdasági esélyeit. A radikális-párt részéről ezért most azon fáradoznak — egyelőre ugyan még nem hivatalos formában — hogy *a bunyevácokat a maguk részére nyerjék meg* és erre az esetre vezető állásokat igérnek a bunyevácoknak a suboticai városházán, mig a Radics-párthoz való csatlakozás esetében arra az álláspontra helyezkednének, hogy *a bunyevácokat semmiféle állás nem illeti meg*, ép a radikális-párt és Radics-párt között a Vajdaságra vonatkozóan létrejött megegyezés következtében.

A bunyevác-sokác-párt álláspontjára nézve kérdést intéztünk dr *Ivkovics-Ivandékics* Imre volt főispánhoz, a párt elnökéhez, aki a következőket mondotta a *Bácsmegyei Napló* munkatársának:

— A radikális-párt néhány vezetőjével folytatott eddigi nem hivatalos megbeszéléseink után *csak csodálkozásomnak adhatok kifejezést, ha radikális részről a Radics-párttal megkezdett tárgyalásainkat ugy fogják fel, mintha ez a radikálisok ellen irányulna.* A két kormány-párt között teljes az összhang és a megértés és lehetetlennek tartom, hogy ezt alulról akarná bárki is megzavarni. A Radics-párttal folyamatban vannak megkezdett tárgyalásaink, amelyek a horvátországi ünnepségek és a parlament nyári szünete miatt lassan haladnak előre, de sikerrel kecsegtetnek. A bunyevác-sokác-párt még nem határozott ebben a kérdésben és hogy milyen lesz ez a határozat, azt ma még nem lehet tudni, annyit azonban kijelenthetek, hogy *szó sincsen pártunknak a Radics-párthoz való csatlakozásáról vagy beolvadásáról.* Csupán az együttmüködés kérdéséről van szó és mi után a Radics-párt ma a radikális-párt szövetségese, szó sem lehet arról, hogy eddigi lépéseink a radikálisok ellen irányulnának.

A radikális-párt részéről eddig hivatalosan még nem indultak tárgyalások a bunyevác-sokác-párttal és azokra aligha is fog sor kerülni a pártnak még e hónap végefelé összehivandó rendkivüli közgyülése előtt. Ezen a közgyülésen fog a pártszervezet foglalkozni a suboticai városi közigazgatásban szükségesnek mutatkozó változásokkal és fog dönteni további magatartásáról a bunyevác-sokác-párttal folytatandó tárgyalásokkal kapcsolatban. Ugyanezen a rendkivüli közgyülésen fogják a suboticai radikális-párt uj elnökét is megválasztani, minthogy *Milojevics* Stanoje vasutigazgatót, a helyi szervezet eddigi elnökét elhelyezték Suboticáról és igy a pártnak jelenleg nincs elnöke. A megüresedett elnöki tisztségre — értesülésünk szerint — dr *Ivics* Aleksa egyetemi tanárt jelölik.

Sztarakanizsa nem marad város

A kiszélesitett tanács ülése

Starakanizsáról jelentik: Kedden délelőtt tartotta a város kiszélesitett tanácsa rendkivüli közgyülését, amelynek egyetlen tárgya a városi szabályrendelet módositása és a tisztviselők létszámának jelentékeny redukálása volt.

A közgyülésen több felszólalásban jutott kifejezésre a lakosságnak az a szándéka, hogy inkább visszafejlődik, nagyközséggé, semmint a folyton fokozódó terheket viselje. A lakosság képtelen a rendkivül sulyos városi adókat fizetni és miután az agrárreform a város csaknem minden földjét kisajátitotta, szükségtelennek tartja a nagy és igen költséges tisztviselői apparátus fenntartását.

A közgyülés bizottságot választott, amely memorandumot fog a belügyminiszter elé terjeszteni a kérdés megoldása tárgyában. A bizottság tagjai *Petrovics* Jefta görögkeleti esperesplébános, *Milkó* József gyárigazgató, dr. *Bala* Péter ügyvéd, *Turnaics* Milos kereskedő és *Apró* János földbirtokos.

Nagy feltünést keltett a közgyülésen az a bejelentés, hogy a belügyminiszter *Vukov* Gergely helyettes polgármestert felfüggesztette állásától.

A hazugságok háza

Irta: Kárpáti Aurél

Előttünk, a park meneteles lejtőjén, tüzelt a pázsit. A kanyargó, sárga utak, mint sütkérező óriáskigyók, kavicspikkelyeiket csillogtatva bujkáltak a magas füben. A virágágyak tarka palmettáin tul, zöld hordókba ültetett pálmák emelgették lankadt legyezőiket. A kert forrón, tikkadtan lihegett.

A fiatal báró mosolyogva mutatott a dombon álló, üvegkupolás, terraszos épületre, amelynek piros téglafalai harsogva verték vissza a déli verőfényt:

— Nézze csak. Akár valami kőépitőszékrény reklámja...

Az enyhe csufolódás talált. A furcsa tornyok, fehér erkélyek, kerek oszlopok, sőt a villa sarkán bókoló szomorufüzek is veszedelmesen hasonlitottak a Richter-féle képesfüzetek ábráira. Az egész épület, henye és oktalan diszeivel, világosan elárulta annak az átalakitásnak nyomait, amelyeket a homlokzat szikrázó aranybetüi magyaráztak: SZANATÓRIUM.

— Az apám, ha élne még szegény, megborzadna tőle, — folytatta elkomolyodva a báró. — Mert ő épittette. Egyszerüre, majdnem komorra. Tornyok és cifraságok nélkül, csupasz falakkal, vasrácsos ablakokkal. Jól emlékszem rá gyerekkoromból. Akkor nem ékeskedett semmiféle felirás a homlokán s mégis tudta mindenki: mi lakik éjjelnappal zárt ajtói mögött? A betegség. A téboly... Szomoru?... Istenem, az igazság sohase mulatságos. Igen, ez itt tébolyda volt, az apám kisérleti laboratóriuma. S most? Vidám üdülőhely. Szanatórium. Eh... hazugságok háza...

Bosszusan legyintett. Aztán ideges, karcsu ujjaival dobolni kezdett az árnyékos pad támláján. Meghökkenve néztem rá. Hiszen értem: neki, a hires pszichiáter fiának, a névtelen és nyilván elszegényedett utódnak fáj a változás, a régi emlékek elmulása. De mit akar a hazugsággal? Hát a szanatórium kevésbé őszinte megjelölés, mint a tébolyda volt? Mit jelent a furcsa megállapitás: ez itt a hazugság háza?...

Mintha kitalálta volna, min tünődöm, élénken folytatta:

— Ugy igaz, ahogy mondom. Ez a ház, mióta leszedték ablakairól a vasrostélyt, tele van hazugsággal. Csudálom, hogy két hét alatt még nem vette észre. Itt mindenki hazudik. A vendégek, az orvosok, a főnökök és szolgák. Mindenki. Persze. Hiszen akik idejönnek, éppen ezt akarják. A komoly betegek is, mint »kanibál bácsi«, az alkoholista tésztagyáros, aki kézzel eszi ebédnél a sertéskarajt s uzsonnánál egyszerüen a szomszédja zsebébe köpködi a meggykompót magját, meg az egészségesek is, mint az a bizonytalan közérzésről panaszkodó pesti kereskedő, aki valószinüen egy fenyegető kényszeregyezség izgalmai elől menekült ide. Nem hiszi? Nézzen körül. A beteget meggyőzik, hogy nincs semmi baja. Az egészségesnek viszont el kell hinnie, hogy sulyos beteg, máskép mi címen költené szanatóriumra a drága pénzét?! Célszerü diagnózis. Ugyanattól a gombásrostélyostól az egyik hizik, a másik fogy, — amint parancsolja. Kifelé, befelé egyformán hazudik az egész társaság. A hölgyek és az urak milyen finomak, disztingváltak, müveltek és elegánsak, holott mindez látnivalóan szörnyü nehezükre esik. Mind mást, többet akar mutatni önmagánál. Csupa jó ruha, csupa kivasalt arc, kimért mozdulat és főuri igény. Pár hétre kiugranak saját életükből, kiszámitott garassal gazdagot játszanak s ugy tesznek, mintha egész esztendejük ilyen könnyü, derüs és gondtalan lenne. Otthon hagyják a bajaikat, mint a foszlott kabátjukat, aztán becsapják magukat: nincs is baj otthon. Semmi. Cukor az élet. Nyalóka... S a doktorok? Jó arcot vágnak. Mosolyognak, udvariaskodnak. Hét végén pedig gondosan megolvassák a honoráriumot... Hazugság, mondom, hogy hazugság...

Egészen kipirult az izgalomtól. Egyszerre elnevette magát:

— Mennyi szamárság jut az ember eszébe ebben a melegben. Hanem azért van valami a dologban. Kettős, álcázott élet folyik itt csakugyan. Nézzen be egyszer a szuterénbe. Igen, ott a terrasz alján, azokon a földbe süppedő ablakokon, amelyek délután olyan gusztustalan, langyos ételszagot lehelnek. Ott van a konyha, meg a cselédség lakása. Külön világ. Fönn minden csupa ragyogás, kényelem, fényüzés. Perzsa, csillár, faragott butor, zongora, könyvtár, dohányzó, szalón, billiárd, hintaszék, mah-yong. Pihenés, séta, szundikálás, nevetés. Lenn: sistergő munka, örökös rohanás, göz, szenny, zsirfoltos ruha, veszekedés, szegénység, mind gondosan elbujtatva a föld alá. Salak, a mutatós, nagyszerü gépezet kazánja alá rejtve, titokban, hogy ne lássák. Hogy ne zavarja a drága harmóniát, a számlázott illuziót. Ott lapul a szociális probléma s csak néha üzen fel a fényes napvilágra, bosszus tányércsörömpölésen, halk dudolásón, borravalókat fogadó, morcos »köszönömön« keresztül. Ki látja, ki veszi észre, hogy ők is itt vannak, szomoru fundamentumai ennek a vidám világnak, a hazugságok házának?!...

Elhallgatott. Cigarettára gyujtott s hosszan mélázva nézte a villa szegletét zászlózó, zöld hajkoronáju, földet söprő szomoru-füzeket.

— Kár, hogy ezeket is nem vágták még le pubifrizurára, — mondta kis idő mulva, csendes maliciával. — Ugy jobban illenének ide...

Ellenkezni próbáltam, nem tulságos meggyőződéssel, inkább a magam megnyugtatására, mert éreztem, hogy a báró kiélezett okoskodása mélyén csakugyan van egy tövisre való, kellemetlenül szuró igazság:

— Igen, értem. Tagadhatatlan... de azért mégis... gondolja csak meg: lehet-e az ilyesmin változtatni? Mióta ember él a földön, hazugsággal van tele a világ. Nem lehet ettől megszabadulni. S ki tudja: talán nem is kell? Vannak hazugságok, amelyek föltételei az életnek... éltető hazugságok, ahogy Ibsen mondja...

— Ibsen? — kapott szavamba a báró. — Az apámnak barátja volt. Járt is itt egyszer, akkoriban. Rövid ideig maradt csak. Nyilván nagyon őszintének találta a környezetet... Ha most idejönne, bizonyosan jobban meg lenne elégedve. Ilyen helyen ő mindig kitünően érezte magát... Na, Isten vele!...

Eldobta a cigarettáját. Fölkelt s a villa felé indult. Még el se tünt, mikor a park alsó fordulójánál megcsikordult a kavicsos ut. Odanéztem.

Könnyü, fehér ruhában, kezében rakettel, a főorvos igyekezett fölfelé. Már messziről jókedvüen integetett s ahogy közelebb ért, nevetve mondta:

— Képzelem, milyen mulatságban volt része. Ismerem már a báró mókáit. Kicsit degenerált, mint a többi zseniális apa gyermeke. Mióta a szanatórium részvénytöbbségét eladta, állandóan Marxot olvassa és szid bennünket. Nem baj. Azért nem rossz fiu. Neki is kell valami hazugság — önigazolásul...

KISEBBSÉGI ÉLET

A Székelyföld elrománositása aggasztó tempóban folyik tovább. A román kormány még a mult évben megszüntette Székelyudvarhelyen a városi óvodát, az idén pedig az állami fiu és leány elemi iskolát osztották be a román tannyelvübe olyanformán, hogy a magyart, mint tantárgyat a közös iskolában heti három órában kell csak tanitani. Hasonló sors érte nemrég a magyar állami polgári leányiskolát is, amely egy régi miniszteri rendelet értelmében vesztette el magyar jellegét és tért át az államnyelven való tanitásra. A tavaly megszüntetett magyar tannyelvü óvoda helyébe román óvodát állitottak föl, amelynek népességét biztositván, megszüntették a római katholikus óvodát, valamint a Székelyudvarhellyel összeépitett Szombatfalva városrész állami elemi iskoláját is. A román állami liceum felállitásakor azt mondották, hogy a három felső osztályban magyar lesz a tanitási nyelv, de mikor az előadások megkezdődtek, kisült, hogy a magyar csak mint rendkivüli tárgy szerepelt a tantárgyak között. A nagyszabásu romanizálás rendkivül nagy elkeseredést szült a székelyek körében, akik felszólitották az erdélyi magyar párt központi vezetőségét, hogy a romanizálás ellen sürgősen tegye meg a szükséges lépéseket.

*

A lenggelországi németek kiutasitása még mindig nem fejeződött be. A lengyel határról Schneidemühlbe, ahol a kiutasitott németeket összegyüjtik, nap-nap után érkeznek ujabb transzportok. Engelin ezredes, a német kormány által kiküldött schneidemühli táborparancsnok, akinek mindössze huszonkét munkás áll rendelkezésére, éjjel-nappal fáradhatatlanul dolgozik, hogy a menekülteket legalább megközelitőleg emberi módon helyezhesse el. A legtöbb menekült teljesen szegény; minden vagyonuk egy batyu ruha. Schneidemühlben addig tartják a menekülteket, amig számukra munkaalkalmakat tudnak szerezni. A menekültek kapnak élelmezést is akkor, ha munkahelyükre indulnak, a nőtleneknek ötven márkát utalnak ki, a családoknak pedig kétszáz és négyszáz márka közötti segélyeket nyujtanak. Négyezer egyén részére már sikerült munkát szerezni. Időközben azonban ujabb kiutasitottak jöttek, ugy, hogy jelenleg még ötezer ember vár Schneidemühlben elhelyezésre.

*

A mezőgazdasági kamarák Marosvásárhelyen benyujtották jelölő listájukat a törvényszék elnökéhez. A listán a magyar párt, a liberális párt és a néppárt jelöltjei szerepelnek. A jelöltek közül négy magyar párti, három liberális és három avarescánus. Az Erdélyi Gazdasági Egylet jelöltjei: gróf Teleki Domokos földbirtokos, dr György József volt törvényszéki biró, földbirtokos, Orbán Balázs birtokos és Kutl Károly szengericei földbirtokos.

*

Betiltották a Szatmáron megjelenő Katholikus Élet cimü hetilapot azon a cimen, hogy irredenta propagandát fejt ki. A lap munkatársai a betiltás után átszerződtek az ugyanott megjelenő Rendkivüli Ujsághoz, mire a hatóságok a Rendkivüli Ujságot is betiltották azzal a furcsa indokolással, hogy nyilvánosságot ad olyan ujságiróknak, akik államellenes müködést fejtenek ki. A Rendkivüli Ujság kiadója a hatóságok végzését megfelebbezte a belügyminiszternél, aki azonban nem adott helyt a felebbezésnek.

*

A csucsai paktumról Sándor József képviselő terjedelmes memorandumot dolgozott ki, amely az egyezmény részletes kritikáját tartalmazza. A memorandumot beterjesztette a magyar párt központi vezetőségéhez, amely egy albizottságot bizott meg a paktum revizióinak előkészitésével. A bizottság, amelynek tagjai Sándor József en kivül Gabányi Imre, Gyárfás Elemér, Róth Hugó, Szele Béla és Várady Aurél, javaslatot dolgoz ki a paktum revizióiról, amelynek alapján a magyar párt központi vezetősége érintkezésbe lép az Avarescu-párttal, hogy a módositásokat közös elhatározással keresztülvigyék. Ha az Avarescu-párt nem lesz hajlandó a revizióra, a magyar párt végleg felbontja a paktumot, amelyet egyébként is a magyar párt vezetői közül többen kifogásolnak.

Puccsra készültek az osztrák kormány ellen a horogkeresztesek

Véres uccai zavargások Bécsben — A tüntetők megrohamozták a rendőrigazgatóság palotáját — Lovasrendőrök attakja a tömeg ellen

Budapesti ébredők szerepe a bécsi tüntetésekben

Bécsből jelentik: A cionista kongresszus megnyitásával egyidejüleg egyre nagyobb arányokat öltött a horogkeresztesek mozgalma, amelynek — a rendőrség megállapitása szerint — *messzebbmenő céljai is voltak egyszerü tiltakozó tüntetésnél.* A horogkeresztesek, vagy ahogyan magukat nevezik, *nemzeti szocialisták* hétfő estére *komoly puccsot* terveztek. Nem akartak megelégedni ezuttal azzal, hogy a békés járókelőket megverjék, a kávéházak ablakait összerombolják, hanem teljes komolysággal törekedtek arra, hogy *a hatalom gyeplőit kezükbe keritsék és dr. Ramek szövetségi kancellárt és dr. Schober rendőrfőnököt megrohanásszerüen eltávolitsák helyükről.* A nemzeti szocialista harci szervezetekben már napokkal ezelőtt kiadták a jelszót, hogy a kormányt meg kell buktatni. A szombaton megjelent *Deutsche Arbeiterpresse* horogkeresztes lap »Ki kormányoz« cimü vezércikkében, amelynek ezt a cimet adta, azt fejtegeti, hogy »a mai parlamentárizmus egész demokráciájával egyetemben undoritó hazugság, amelyet mihamarabb el kell tüntetni.« A fajvédőszervezetekben az utóbbi napokban bizalmasan arról beszéltek, hogy *meg fogják szállani az egyes miniszterimmkat,* a rendőrséget pedig a nemzeti szocialisták oldalára igyekeznek venni. Hogy a hétfőre tervezett tüntetés rendezői jóval többet akartak egyszerü tüntetésnél, azt az a tény is bizonyitja, hogy *minden erejükkel ragaszkodtak a demonstrációnak az esti órákban, a sötétség beállta után való megtartásához.* A rendőrség tudvalevően felajánlotta az antiszemita tüntetés rendezőinek, hogy a cionista-kongresszus megnyitása előtt, *délután öt órakor* tartsák meg népgyülésüket, ezt azonban *nem fogadták el* és ragaszkodtak *a kilenc órai gyülésekhez,* amelyeket a rendőrség természetszerüleg nem engedélyezett.

A horogkeresztesek hétfőn délután elárasztották Bécset hektográf utján készült röpiratokkal, amelyekben »*az ébredő osztrákok*« felszólitották *vérrokonaikat, a legutóbbi verekedés alkalmával szerencsétlenül járt Mohapel kereskedősegéd halálának megbosszulására.* A röpirat felsorolta mindazoknak *a nevét és cimét, akiken Mohapel meggyilkolásáért bosszut kell állni.* A rendőrség a röpiratokat lefoglalta.

A budapesti ébredők bécsi vendégszereplése

A bécsi rendőrség tudomást szerzett arról is, hogy az osztrák horogkeresztesek a puccs előkészitése céljából *érintkezésbe léptek az Ébredő Magyarok Egyesülete budapesti központjával is,* amely megigérte nekik a legteljesebb támogatását. A bécsi *Die Stunde* közli az ébredők egyesületének ebben a tárgyban tagjaihoz intézett körlevelét, amely szószerinti szövegében igy hangzik:

Kedves Bajtárs!

Az osztrák testvéregyesületek e hó 17-ikén hétfőn este Bécsben tiltakozó gyülést rendeznek a Bécsben ülésező cionista kongresszus ellen. A gyenge osztrák kormány a Bécsben uralkodó vörösök nyomása alatt ezt a kongresszust nemcsak hogy megengedte, de védelmet is biztositott számára.

Joggal mondják lajtántuli testvéregyesületeink, hogy a cionista kongresszus megtartása nem osztrák ügy. A kongresszusnak Bécsbe való összehivásával a zsidóság ismét meg akarja mutatni, hogy a világhatalomra irányuló törekvései nem bénultak meg, hogy a zsidók és a vörösök kéz a kézben haladnak a közös cél felé.

A magyar kereszténység ezt a szemtelen zsidó kihivást nem nézheti tétlenül. Kötelességünk, hogy *részt vegyünk az osztrák testvéregyesületek hétfői tüntetésén.* Éppen ezért nagy örömmel vennők, ha Ön kedves Bajtárs, akinek ügybuzgalmát jól ismerjük, nem restelné a fáradságot és *felutazna Bécsbe,* hogy az Ausztriában dühöngő zsidó terror elleni tüntetésben tevékenyen résztvegyen. Az utazást vasárnap vagy hétfőn kezdheti meg. Közelebbi felvilágositásokkal a titkárság szolgál, naponként este 5—8 között. Ugyanaz gondoskodik a beutazási engedélyek megszerzéséről.

Fel Bécsbe! A cionista kongresszust nem szabad megtartani.

Bajtársi üdvözlettel, az *Ébredő Magyarok Egyesülete.*

A bécsi lap hozzáfüzi jelentéséhez, hogy a magyar kormánynak semmi része sincs az ébredő-egyesület tervével és ezzel alkalmasint semmi közösséget sem vállal.

Éjjeli népgyülések

A rendőrség a hétfői nap egész folyamán állandó készültségben volt és nagy erőfeszitéssel meg tudta akadályozni a horogkeresztesek puccs-terveit. A Duna-hidakat már délelőtt rendőrök szállták meg, hogy az ötödik kerületet, a zsidónegyedet és a Sophien-Saalt, ahol a cionista kongresszus ülésezik, elzárhassák az esetleges tüntető-felvonulás elől. Erre nagy szükség is volt, mert este nyolckor akcióba léptek az antiszemita alakulatok és megkisérelték elsősorban azt, hogy a betiltott késő esti gyüléseket megtartsák. Nyolc óra után néhány fiatalember hangos szóval röpiratokat osztott ki a Ringen a járókelők közt: *ez volt a jeladás a rendzavarás megkezdésére.* A cédulaosztogatók körül mind több és több ember gyülekezett, a kikről az első pillanatban kiderült, hogy a fajvédők provokatőrjei. A rendőrség megkisérelte őket szétszórni, miközben gunyosan kiáltoztak a rendőrök felé. Tumultus támadt és néhány perccel később a rendőrség öt ellenszegülőt letartóztatott. A rendőröket erre *fellegyverzett* fiatalemberek rohanták meg és ki akarták szabaditani a letartóztatott rendzavarókat. Mindennek ellenére sikerült a rendőröknek a letartóztatottakat a rendőrigazgatóság épületébe kisérni. Eközben a közönségen nagy idegesség vett erőt. Egy fiatal asszony szivgörcsöt kapott és összeesett. Két rendőr a beteget felemelte és a rendőrőrszobára vitte. A fiatalemberek azt a hirt terjesztették a tömegben, hogy az asszonyt a rendőrök brutálisan megverték. Másutt viszont már ugy adták hirül, hogy a lovasrendőrök gázoltak rá az asszonyra. Az izgalom egyre fokozódott és közben mintegy kétszáz főnyi tömeg gyült össze, amely a feloszlatására kiküldött lovasrendőröket ezzel a kiáltással fogadta:

— *Le a zsidó rendőrséggel, le a zsidó kormánnyal!*

A tömeg elvonult a rendőrök elől az egyetem elé, ahol Fritz *Ursinn* nagynémet képviselő rögtönzött gyülés keretében beszédet intézett hozzájuk. Utána a horogkeresztespárt elnöke, Walter *Gattermayer* szólalt fel, akinek beszéde közben — minthogy a »hallgatóság« magatartása kezdett fenyegetővé válni — *a rendőrség szétkardlapozta a tömeget.* A tüntetők ablakbeveréssel válaszoltak és *kést szurtak egy lovasrendőr paripájának hátsó felébe.*

Beverik a kávéházak ablakait

A tüntetők megkisérelték a cionista-gyülés szinhelyét megközeliteni, de ez a rendőrség óbersége miatt nem sikerült. Erre repülő-osztagokat szerveztek, amelyek hol itt, hol ott tüntek fel a belvárosi uccákon és dülükben a házak és a kávéházak ablakait betörték. A Schwarzenberg-téri *Atlantis*-kávéház az Operánál levő *Heinrichshof*-kávéház és a Getreidemarkton levő *Muzeum*-kávéház összes ablakait bezuzták. A vendégek közül nem sérült meg senki, mivel a tüntetők közeledtére azonnal elmenekültek.

Roham a rendőrigazgatóság ellen

Este tiz után a tüntetők kiadták a jelszót:

— *Fel a rendőrigazgatóságra!*

Általános rohanás kezdődött. Egy lovasrendőrosztag *megelőzte a tüntetőket.* Mikor a horogkeresztesek a rendőrigazgatóság épületéhez értek, uj kommandó hangzott fel:

— *Gyülekezz!*

Ötszáz fiatalember a rendőrigazgatóság épületével szemben, a tőzsde előtt gyült össze. Egyik csoport a másik után jött. Ezután megadták a jelt:

— *Rohamra!*

A lovasrendőrök támadásba mentek át, megelőzték és szétszórták őket. Legnagyobb részük rohamlépésben szaladt el a Ringen keresztül, közöttük a lovasrendőrökkel, a kik a horogkereszteseket egészen a Neutorig nyomták és véglegesen szétszórták őket.

Véres összecsapás a horogkeresztesek és rendőrök közt

A horogkeresztesek egy másik csoportja ezzel egyidőben *háromszor egymásután megrohamozta a Burg bejáratával szemben a rendőri kordont.* Kétszer kardlappal verték vissza a támadást. Harmadszor a horogkeresztesek *áttörték a rendőrök vonalát.* A következő pillanatokban azonban lovasrendőrök száguldottak keresztül a horogkeresztes tömegen. *Jobbra és balra hullottak az emberek a lovak patkoi alatt.* A lovasrendőrök, miután megtámadták őket, kényszerülve voltak fegyverüket is használni. *Rengeteg horogkeresztes véresen feküdt a föl-*

dőn, mások pánikszerűen menekültek. A Babenberger-strasse környékén gyalogos rendőrök több vaklövést adtak le.

Rövidesen ezután az Operngasseban ujból gyülekeztek a horogkeresztesek és megkisérelték, hogy a nagykörüti hotelekbe nyomuljanak be, a hol a cionista kongresszus számos résztvevője lakik és ahol fosztogatni is lehet. Ezt azonban a rendőrség megakadályozta.

A tüntetések során összesen *százhat letartóztatás és huszonnégy sulyos sebesülés történt.*

Pokolgépeket kerestek a cionista kongresszus üléstermében

Minthogy hire járt, hogy a horogkeresztesek két pokolgépet helyeztek el a Sophienhausban, ahol a cionista-kongresszust tartják, *Schober* rendőrfőnök intézkedett, hogy a palota valamennyi helyiségét kutassák át. A kongresszust erre való tekintettel kedden délben félbeszakitották és nemcsak a kongresszus tagjainak, hanem a palota egész személyzetének távoznia kellett. A rendőrség kordont vont a palota körül és azután megkezdődött a vizsgálat, amely azonban nem vezetett pozitiv eredményre.

A *Stunde* keddi száma azt irja, hogy a nagy számmal Bécsbe érkezett német birodalmi horogkeresztesek nemcsak a cionisták, hanem a jelenlegi osztrák kormány ellen is merényletet készitenek elő. A lap szerint erre vall az is, hogy az *osztrák szövetségi hadügyminiszter a vidéki helyőrségekből sok gyalogságot, sőt tüzérséget is összpontositott Bécsben.* Az már megállapitást nyert, hogy *a hétfői tüntetés alkalmából megsebesült horogkersztesek nagy része németországi és a legtöbbje kiskoru.*

A cionisták közül a tüntetésen két amszterdami kereskedő *Burger* Tóbiás és *Burger* Benjamin is megsebesült. A két kereskedőt a horogkeresztesek akkor rohanták meg, amikor megérkeztek a Westbanhofon. A kereskedők támadóik elől egy autóba menekültek, amelyre azután a horogkeresztesek rálőttek. A kereskedők sérülései gummibotoktól erednek.

Mint Newyorkból jelentik, több nagy amerikai lap hasábos tudósitásokat közöl a hétfői bécsi tüntetésről. A lapok rámutatnak arra, hogy a cionista kongresszuson ötven amerikai delegátus vesz részt és megjegyzik, hogy *az osztrákoknak a hiteltárgyalások szempontjából ártalmukra volna, ha az amerikai delegátusokat Bécsben bántalom érné.*

Ostromállapot a csempészek ellen

A román határvárosokban a hadtestparancsnokság rendelkezik a polgárság felett

Szatmárról jelentik: Nagy meglepetést keltett az a rendelet, mely a tizenhatodik hadtest parancsnokságától érkezett hétfőn a szatmármegyei prefekturára. A rendelet szerint a hadtest parancsnoksága *életbelépteti ujra az 1920-ban kiadott ostromállapotra vonatkozó rendelkezéseket* azzal, hogy *esti 9 órától reggel 4 óráig senki nem tartózkodhatik az uccákon.* A rendelet alól csak hivatásukat teljesitő köztisztviselők és hatósági igazolvánnyal ellátott betegvizsgálatra menő orvosok és lelkészek mentesithetők. Az esti 9 és reggeli 4 óra között *az uccán talált embereket a rendőrség köteles azonnal őrizetbe venni és átszállitani a hadbirósághoz.*

A rendelet Romániának Magyarországgal, Cseh-Szlovákiával és Lengyelországgal határos városaira (Szatmár, Nagykároly) és községeire vonatkozik.

A hatóságok vezetőit leginkább meglepte a rendelet, mert ezen *a vidéken teljes a nyugalom* és misem indokolja a szigoritott ostromállapotot, ami különösen a gazdáknak jelent óriási károkat. A most beállott jó idő megengedi, hogy a gazdasági munkálatokat késő estig végezzék s a behordással éjjel foglalkozzanak. A megszigoritott ostromállapot most ezt lehetetlenné teszi, a városokban megbénitja a forgalmat.

A rendelet kibocsátásának oka állitólag az, hogy *a határon igen elharapódzott a csempészet.*

A noviszádi tábla felmentette
az emberöléssel vádolt volt pancsevói főkapitányt
Sajtóper felmentő itélettel — Tárgyalások a noviszádi felebbviteli bíróságnál

1923-ban a beogradi „Balkan" cimü lap egyik tudósitóját: *Hrstics* Milánt kinevezték pancsevói főkapitánnyá. Hrstics röviddel kinevezése után detektivnek maga mellé vette *Trhulja* Abdul boszniai származásu detektivet, akivel pár hónappal utóbb már sulyosabb nézeteltérései voltak, mert a detektiv azzal gyanusitotta hivatali főnökét, hogy az viszonyt folytat a feleségével.

Trhulja 1924 október 11-én ebből keletkező szóváltás közben bottal megtámadta Hrstics főkapitányt és azt sulyosan megverte. Hrstics a verekedés közben *kést rántott* és *azt a detektiv mellébe szurta,* ugy hogy az még aznap este *meghalt.*

Az ügyészség *szándékos emberölés* miatt emelt vádat Hrstics ellen és a pancsevói törvényszék 1925 március 28-án *két és fél évi börtönre itélte.* Az ügyész és elitélt fölebbezése folytán kedden tárgyalta a bünügyet a novisadi felebbviteli bióság, amely dr. *Zákó* Milán ny. főispán, pancsevói ügyvéd védbeszéde után *fölmentette* Hrsticset, mert a tettet jogos védelemben követte el, egyben elrendelte a vizsgálati fogságban levő vádlott azonnali szabadlábrahelyezését.

Dr. *Jocics* Milorád főállamügyész semmiségi panaszt jelentett be a felmentő itélet ellen.

*

A Pancsevón megjelent „Srpska Zavetna Misao" cimü időközi lapban *Dakics* Vláda pancsevói görög keleti plébános több cikkben élesen megtámadta dr. *Tomandl* Mihály pancsevói ügyvédet és szerkesztőt, aki becsületsértés és rágalmazás cimén feljelentést tett ellene. Dakicsot a pancsevói törvényszék mult évi december 2-án háromszáz dinár pénzbüntetésre, nem fizetés esetén tizenötnapi fogházbüntetésre itélte.

A novisadi felebbviteli bióság kedden *fölmentette* a plébánost, mert a feljelentést elkésetten adta be a főmagánvádló.

Hajjós-Héjjas szuboticai álmérnök kiszabadult a váci fegyházból
Önként hajlandó csalásaiért a szuboticai bióság elé állni Magarasevics volt törvényszéki elnököt nevezi meg büntársául

Budapestről jelentik: Kedden reggel Budapestre érkezett *Hajjós* Ferenc állitólagos *mérnök,* aki *most szabadult ki a váci fegyházból,* aki *Szuboticán* sikkasztásért és csalásért két évet töltött, a másik két esztendőt a négyből, a mennyire elitélték, a legutóbbi általános kegyelem következtében nem kellett leülnie.

Hajjós Ferenc viharos élet után kötött ki Vácott, ügyével, különösen *Szuboticáról való szökésével* és romániai szereplésével sokat foglalkoztak a lapok. Ezeknek az ügyeknek most folytatásuk lesz, mert az állitólagos mérnök igazságot követel a jugoszláv hatóságoktól és leleplezésekre készül volt »üzlettársai« ellen.

Hajjós-Héjjas Sándor Ferenc 1920 juniusában került Szuboticára. Orosz hadifogságból jött, gépészmérnöknek mondta magát és csakhamar nagy ismeretségre tett szert. Először mint ujságiró próbált elhelyezkedni, azután a hadifogoly-iroda titkára lett, majd, amikor nem tudott a kezelésére bizott pénzekről pontosan elszámolni, innen is távoznia kellett. Ezután a vasutnál kapott alkalmazást mint fütőházi mérnök, majd az agrárhivatal mérnöke lett, végül pedig egy beogradi automobil-vállalatnak volt az ügynöke.

Az állitólagos mérnök 1922-ben gazdagon nősült Bajáról és megalapitotta Szuboticán a *Titán* elektrotechnikai vállalatot. A jóforgalmu üzlet azonban nem birta el Hajjós-Héjjas költekező életmódját és az álmérnök hamarosan sorra követte el a hitelezési csalásokat. Gyáraktól, villanyvállalatoktól nagyobb megrendeléseket fogadott el, előlegeket vett fel, azonban a szállitásokat nem teljesitette. 1922 áprilisában, amikor a hitelezők pénzüket követelték és feljelentéssel fenyegették Hajjóst, ez *gyors bevásárlásokat eszközölt hitelbe a szuboticai üzletekben és azután eltünt a városból.* Először Bajára ment, ahonnan a közben beérkezett feljelentések alapján *a szuboticai hatóságok kiadatását kérték.* A magyar hatóságok *a kiadatást megtagadták,* Hajjós-Héjjas egérutat nyert, először Bécsbe, majd Romániába ment. Itt a romániai lapok közlése szerint a szigurancának teljesitett szolgálatot, azonban gyanus manipulációi miatt Romániából is kénytelen volt távozni. Ujból visszatért Magyarországba, ahol 1923-ban apósának feljelentésére okirathamisitásért, csalásért és sikkasztásért a bajai törvényszék négyévi fegyházra itélte, ahonnan amnesztia folytán két évi büntetés letöltése után most kiszabadult.

Az álmérnök most ujból Budapesten jelent meg, ahol azonban már az első napon felismerték és igy egyelőre nem sikerült elhelyezkednie. Hajjós-Héjjas emiatt most egy budapesti napilap munkatársa előtt a következő *fantasztikus mesét* adta elő szuboticai *»mártiriumáról«:*

A Titán vállalat 1922-ben üzletet kötött *Zelinger* Lőrinc bácsi kendergyárossal, aki nem volt hajlandó kiegyenliteni 160.000 dináros tartozását, mire hitelezési csalásért feljelentést tettem ellene. Mikor a bünügy iratai átkerültek a szuboticai ügyészséghez, *Magarasevics* Milán vezetőügyész beidézett és kijelentette, hogy *kedvezően elintézi ügyemet, ha fizetek neki tizezer dinárt. Abban az esetben behozatja a kendergyárost, addig tartja az ügyészségi fogház pincéjében, amig nem fizet.* Belementem az ügybe. *Másnap Zelingert már letartóztatták* és ügyvédem megkezdte a tárgyalásokat előbb Zelingerrel, majd a vállalatát finanszirozó pénzintézettel. *Megegyeztünk százhuszezer dinárban,* amely összeget le is fizette nekem a bank megbizottja. *Magarasevics államügyész közben a szomszédszobában várakozott.* Mindjárt a bank képviselőjének távozása után a folyosón *odtam neki 10.000 dinárt, de még öt ezret kért.* Azt is átadtam neki. Pár nap mulva Magarasevics felhivatott és azt az ajánlatot tette, hogy *25.000 dinárral részt vesz az üzletemben, aminek ellenében havi 2500 dinár részesedést kér.* Kénytelen voltam elfogadni az ajánlatot, bár az államügyész csak 10.000 dinárt adott át nekem.

— Ekkor a nisi városi mérnöki hivatal pályázatot hirdetett a háboruban tönkrement villamoshuzalok kiépitésére és 15.000 villanyóra szállitására. Magarasevics révén *36 millió dinárért megkaptam e munkálatokat.* A szerződés aláirása után 10 millió dinárt kellett volna kapnom. Ebből a város kétmilliót kifizetett, a hátralevő 8 milliót Beogradban kellett volna felvennem az állampénztártól. *Az államügyésznek mindjárt adtam 200.000 dinárt reprezentációs költségekre* és egyéb sápokra elköltöttem még 100.000 dinárt. Azonnal Berlinbe, majd Csehszlovákiába utaztam, ahol a Johann *Piskitli*-cégnél nagy anyagmegrendelést eszközöltem, ugyanugy a bécsi *Rosenfeld*-cégnél és a zagrebi *Siemens és Halske*-cégnél. A megrendelések végösszege 15 millió dinárt tett ki. Ekkor kezdődött a szokol emlékezetes emelkedése. A cégek szállitottak, ellenben Nis *nem fizetett nekem,* bár szerződésünk ugy szólt, hogy a város megrendeléseim számláinak bemutatásakor azonnal köteles fizetni. Magarasevics leutazott Nisbe, ahonnan visszatértekor nekem ugy referált, hogy csak folytassuk a szállitásokat, a város kötelezettséget vállalt, hogy a késedelmes fizetések következtében előálló valutadifferenciákat megtéritli nekem. *Erről a főügyésztől levelet kaptam, amely ma is birtokomban van.* Minthogy én sem tudtam fizetni, a Rosenfeld-cég igazgatója Szuboticára érkezett. Én a főügyésznez fordultam, aki azt mondotta, hogy *itt zsarolásról van szó és ő elfogatja a tekintélyes bécsi kereskedőt.*

— Én tiltakoztam ez ellen, mert összeköttetésben állok külföldi cégekkel és egy ilyen affér után senki szóba nem állna velem. Végül megegyeztünk Rosenfelddel, hogy harminc napig vár. Én követeltem a valutadifferenciákat, amit *a főügyész azzal a föltétellel volt hajlandó kieszközölni, hogy az összegek ötven százalékát átadom neki költségekre.* Ekkor megérkeztek a többi cégek képviselői is, a főügyész egyik bizalmasához fordultam, aki azt ajánlotta nekem, hogy *nincs más megoldás, szökjem meg.* Utlevelem volt, de vizumom nem volt. Azonnal kiállitottak egy határátlépési bizonyitványt, amellyel átjöttem Magyarországra és Bajára mentem a feleségem családjához. *Külföldről, különösen Svájcból, több ajánlott levelet küldtem a szuboticai törvényszékhez, hogy hajlandó vagyok megjelenni a bióság előtt, ha garanciát kapok arra, hogy a jogerős itéletig szabadlábon védekezhetem. Most meg fogom ismételni ezt az ajánlatot.*

Természetes, hogy Hajjós-Héjjas előadásához nagyon sok kétség fér, annál is inkább, mert nyilatkozatában több szuboticai hatósági személyt igyekszik kompromittálni azzal a nyilvánvaló szándékkal, hogy önmagát Magyarországon tisztázza és ujból posszibilissé tegye. A többmilliós nisi üzletről szóló mesének *semmi alapja sincs,* legfeljebb Magarasevics Milán volt szuboticai törvényszéki elnökkel való összeköttetése birhat némi alappal, akit tudvalevően rövid hivatali müködése után elbocsátottak állásából és az eljárás még most is folyik ellene. Ezt az összeköttetését csak Hajjós-Héjjas szuboticai bünügyeinek törvényszéki tárgyalása tisztázhatná, azonban erre bizonyára nem kerül sor, mert a szuboticai bióságnál semmit sem tudnak az álmérnöknek önként való jelentkezésről.

A nyilatkozat megbizhatóságát mutatja Hajjós-Héjjasnak az a kijelentése is, hogy politikai okokból, hütlenség és lázadás miatt itélték el Magyarországon, holott okirathamisitás, csalás és sikkasztás miatt töltött négy évet a váci fegyházban.

ILLATOS MOLYIRTÓ
„HERMELIN" a neve, kérje mindenütt
DEPOT „SOA" DROGERIJA NOVISAD

A bácskai nazarénusok

Bácspetrovoszelón a csendőrség letartóztatta a nazarénusok gyülekezetének vezetőit

Popovics Szvetozár uljimai földmüves *Jamacs* Zsivan pancsevói kovács, *Gagicki* Mita bácskapetrovoselói földmunkás, *Welb* Ottó remscheidi (németországi) és *Nikolics* Dimitrije odaki (romániai) földmüves vasárnap délután három órára Bácspetrovoselóra Gagicki Mita házának udvarába *vallási gyülekezetre* hivták össze a bácspetrovoselóiakat, akik közül *ötszázan* jelentek meg.

Gagicki Mita megnyitó szavai után *Popovics* Szvetozár fejtette ki a *nazarénusok szektájának vallási programmját.* Már bevezető szavaiban nyomatékosan figyelmeztette a gyülés *résztvevőit*, hogy *senkisem köteles fegyvert fogni* és az embernek legnagyobb ellenségét sem szabad megölnie. El fog jönni — mondotta a szónok — az itélkezés napja és el fog jönni maga Jézus Krisztus is. „Ne szolgáljatok a katonaságnál és ne fogjatok puskát még akkor se, ha az az életetekbe kerül". Ilyen szellemben folytatódott a beszéd, amikor váratlanul csendőrök toppantak az udvarba és kérdőre vonták a szónokot és az egybehivókat, hogy miért nem jelentették be a gyülést.

Az egybehivók közölték a csendőrökkel, hogy a gyülésen a *nazarénusok szektájának* tanait akarják hirdetni. Nem tagadták azt sem, hogy a nazarénusok hitelvei a katonai szolgálatot nem engedik meg és hogy ők is figyelmeztették a szektához tartozókat, hogy nem szabad fegyvert fogniok és nem szabad embert ölniök.

A csendőrség erre a gyülést *feloszlatta, az egybehivókat letartóztatta és a novisadi ügyészség fogházába beszállitotta.*

Milliárdos vámcsalást

leplezett le a budapesti rendőrség

Panamák a Nyugati-pályaudvari vámkirendeltségnél

Budapestről jelentik: Hetek óta folytat nyomozást a budapesti rendőrség egy milliárdos vámcsalás ügyében. Az eddigi vizsgálat szerint egy bécsi kereskedő követte el a panamát budapesti büntársa segitségével. A rendőrség most azt a fiatalembert keresi, aki a bécsi kereskedőnek segédkezett.

A nyugati pályaudvar 3-as számu raktárában megjelent egy fiatalember, hogy egy vagon textilárut váltson ki. A tisztviselő az okmányokat átadta a fiatalembernek, aki kijelentette, hogy siet elvámoltatni az árut, azután visszatér, mert a nagymennyiségü szövetet el is akarja szállittatni. A fiatalember elment s alig telt el néhány perc, vissza is jött.

— *Az árut már elvámolták* — mondotta — *kiadható.*

Az egyik vámtisztviselő gyanusnak találta, hogy ilyen rövid idő alatt sikerült az árut elvámoltatni és a vámilletéket befizetni. Megvizsgálta az okmányt s megállapitotta, hogy azon *hamis bélyegző szerepel.* Revizlót tartottak a pályaudvaron és megállapitották, hogy *hónapok óta egy ismeretlen hamisitó társaság több vagon textilárut csempészett be Magyarországba s igy a kincstárt milliárdokkal megkárositották.*

A felfedezés után nyomban értesitették a vámcsalásról a főkapitányságot. A rendőség csakhamar kinyomozta, hogy a hamis vámokmányokkal egy állitólagos *Fehér* Dezső, máskor egy *Schwartz* Leó nevü fiatalmeber jelentkezett a vámkirendeltségnél. Kutattak a hamisitók tuán, de nem tudták elfogni. Annyit mégis megállapitottak, hogy a bécsi Ostwega Textilkereskedelmi R.-T. vezérigazgatója, *Kalisch* Mór összeköttetést tart fenn a csalókkal. A vezérigazgató vásárolta az árut a bécsi Schiff B. & Söhne cégtől és Hoffmann Ödön budapesti kereskedő cimére adta fel. Kalisch Mór az áruk elvámolása idejében mindig Budapesten tartózkodott, amikor azonban a csalást leleplezték, hirtelen eltünt. A vezérigazgató a textilárut az állitólagos elvámolás után a Szerecsen-uccai *Eisentaller* és a Rákóczi-uti *Frankfurter* cégeknek adta át. Tekintettel arra, hogy Kalisch Mór eltünt Budapestről, a rendőrség elfogató parancsot adott ki ellene. A vezérigazgatót, aki lengyel állampolgár, Bécsben le is tartóztatták. Kalisch jelenleg a bécsi rabkórházban van s ügyvédje utján tiltakozott a kiadatási eljárás ellen. Bejelentette a rendőrségen, hogy *abban az esetben, ha szabadlábra helyezik, megmondja, hogy kik hamisitották az okmányokat.*

A gazdasszonya ölte meg Rosen boroszlói egyetemi tanárt

Próbamenekülés az ablakon át

Boroszlóból jelentik: A mult héten a Boroszló környékén lévő Bischofswalde egy nyaralójában, — amint már közöltük — éjszakának idején megölték *Rosen* egyetemi tanárt és házmesterét, *Stock* cipészt. *A gyanu nyomban a tanár házvezetőnője ellen irányult,* akit hajnalban *megtaláltak a baromiiudvar ketrecében* és le is tartóztatták. A gazdasszony, egy *Neumann* nevü negyvenöt éves hajadon, akiről köztudomásu volt, hogy Rosen tanárral benső viszonyban élt és viszonyukból egy leány származott, azzal a mesével állott elő, hogy éjszakának idején *rablók törtek a villába,* akik elől ugy menekült, hogy az emeleti ablakból összecsavart ágylepedőn leereszkedett a kertbe és elbujt a baromfiketrecbe. A vizsgálat azóta sok terhelő bizonyitékot deritett ki a házvezetőnő bünössége mellett. Leányát, aki *Standke* boroszlói épitészhez ment feleségül és a gyilkosság előtt való napon férjével együtt elutazott, a rendőrség visszahozatta. Mind a ketten azt vallották, hogy Rosen tanár legmeghittebb egyetértésben élt a házvezetőnővel, az asszony azonban az utóbbi hetekben *féltékenykedett egy Grabsch nevü szobaleányra, akit a tanár kedvelt.*

A gyilkosság napján is veszekedés volt emiatt és Rosen tanár nem ebédelt odahaza, vacsorára sem jött el, csak késő este tért haza. Arra is vannak tanuk, hogy a házvezetőnő sokszor követelte a tanártól, hogy *csküdjenek meg* és irassa vagyonát leányukra. A vizsgálóbiró kivitette a villába a letartóztatott gazdaasszonyt, hogy mutassa meg, *miképpen ereszkedett le az emeleti ablakból a kertbe.* A gyilkosság felfedezése után ugyanis reggel a kiszállott rendőri bizottság az ablakból lecsüngni látta az összecsavart ágylepedőt, de rögtön megállapitotta, hogy *azon senki sem bocsátkozott le a földre,* mert a kertben nedves volt a felöntözött talaj és az ablak alatt nem látszott lábnyom, holott a lepedő több mint két méter magasan végződött a földtől, tehát arról le kellett ugrani s igy a lábnyom erősen bemélyedt volna a földbe. A vizsgálóbiró az összecsavart ágylepedőt éppen ugy odakötöztette a szobában az ablakfélfához, mint volt a gyilkosság felfedezése után és ráparancsolt a házvezetőnőre, hogy kusszék le rajta a kertbe. A gyilkossággal gyanusitott nő nagyon ügyetlenül viselkedett, lába beleakadt szoknyájába és ez többször megismétlődött, végül is lezuhant a kertbe és *nagyon megütötte magát.* Bebizonyosodott, hogy nem az ablakon keresztül jutott a kertbe, de ő megmaradt állitása mellett és konokul tagadja a gyilkosságot.

Francia—spanyol közös offenziva indul a rifkabilok ellen

A béketárgyalások Abd el Krim feltételei miatt hiusultak meg

Párisból jelentik: Katonai körökben meg vannak győződve, hogy augusztus vége felé a beigért offenziva megkezdődik *Abd el Krim* ellen. A harctérről érkező jelentések szerint a rif-kabiloknál ellanyhulás mutatkozik, a hozzájuk csatlakozott berber-törzsek pedig a francia megerősitett seregek nyomása alatt békére hajlandók. Tért kezd nyerni az a fölfogás, hogy ha Abd el Krim nem köt békét, Marokkó nyugalmát csak ugy lehet biztositani, ha a *franciák és spanyolok benyomulnak a rif-területre és teljesen megsemmisitik Abd el Krim uralmát.*

Madridi jelentés szerint a rif-tengerparton, Alhucemasnál fogják megkezdeni a hadmüveleteket, a melyek elsősorban Abd el Krim székhelye és főhadiszállása Azsdir ellen irányulnak. *A spanyol részről a harctérre küldött erősitések száma meghaladja a negyvenezer főt.*

A spanyol direktórium és Abd el Krim közötti béketárgyalásokról egyébként Madridban a következő közleményt adták ki:

»A franciák és a spanyolok, akik hajlandók a békés eszközöket kimeriteni, alapelveket állitottak fel, amelyek a legmesszebbmenő engedményeket és gazdasági áldozatokat tartalmazzák. Ezekhez képest a fölkelő zónának a szultán névleges szuverénitása alatt és a kalifátusnak a spanyol zónában székelő delegációja mellett *messzemenő és liberális autonómiát engedélyeznek.* A két kormány bizonyosan tudja, hogy Abd el Krim ismeri azokat az alapfeltételeket, ennek ellenére ragaszkodik a rifek függetlenségének haladéktalan elismeréséhez. Ez a feltétel beleütközik a nemzetközi megállapodásokba, éppen ezért *lehetetlen volt Abd el Krimmel tárgyalni.* A franciák és a spanyolok a béke hő óhajától áthatva minden eszközt fel fognak használni, hogy a véröntást elkerüljék, de feltétlenül szükségük van olyan biztositékokra, a melyek zálogai a tartós és hatályos békének és kizárják azt, hogy nagyobb veszély támadhasson, mint az, amelynek elháritásán most fáradoznak.«

A spanyol-francia készülődéssel egyidejüleg *a rif-kabilok is ujabb offenzivát készitenek elő.* Dzsebet Mergu környékén már betörtek a francia arcvonalba és hir szerint Abd el Krimnek nagyobb osztagai vonulnak fel a harcvonal irányában.

Beirutból érkező hirek szerint a druzok legutóbbi támadásuk alkalmával ujabb francia foglyokat ejtettek. Az az angol forrásból származó hir, hogy *a francia kormány békét kötött volna a druz felkelőkkel, teljesen alaptalan.* Ugyancsak téves az a hiresztelés is, hogy több beduin törzs fellázadt és a francia hadsereg szenegál katonái között lázadás tört ki.

Ujabb párisi jelentés szerint *Sarrail* tábornok értesitette a francia kormányt, hogy szombaton *a druzok megbizottjai felkeresték és ajánlatot tettek a béketárgyalások megkezdésére,* de miután nem volt irásos felhatalmazásuk, elküldte őket azzal, hogy előbb *utasitásokat kért a kormánytól a követendő eljárásra nézve.*

A *Havas* jelenti, hogy a francia parancsnokságnak sikerült a druzokkal olyan megállapodást létesiteni, hogy *kiszolgáltatják a fogságba jutott francia katonákat.*

Marseilleből jelentik: A francia szociálisták nagygyülése kedden határozatot hozott, amely szerint *a francia szocialista-párt minden felelősséget elhárit magáról a marokkói kalandért és követeli a nyilt diplomáciát és mielőbbi békekötést.* A gyülés nagy többsége *kétezerkétszáztiz* szavazattal Léon Blum napirendi javaslatát fogadta el.

Amundsen hajója kiszabadult a jégből

A hajó uton van Nome felé

Roald *Amundsen* kapitány, a Déli Sark hőse, évek óta kettős ostromot szervezett az Északi Sark ellen. Egyfelől hajóját, a kicsiny *Maudot* akarta a sark körül áramló jégbe befagyasztva közel juttatni az északi sarkhoz, másfelől ő maga repülőgépen akart a sarkra jutni. Ez a terve csak ezidén és ekkor is csak részben vált valóra: Amundsen csak negyedévvel ezelőtt tudott tényleg utrakelni és három izgalmas hét elteltével fele utjáról kénytelen volt visszatérni.

A kis *Maud* nevü hajó ezalatt már hét esztendeje járja a magas észak jegestengerét. Amundsen 1918 tavaszán határozta el, hogy megpróbálja a Maudot az északi sarki tenger áramló jegébe fagyasztani és végigüzetni a sark körül. 1918 juniusában hagyat el Norvégiát abban a reményben, hogy a hajó az Ujszibériai-szigetek táján be fog kerülni a jégzaj övébe. A Maud azonban két év mulva még mindig csak a szibériai partok mentén haladt. Amundsen ekkor, 1920 nyarán, Alaskába ment, majd visszatérve a Maud fedélzetére, a Wrangel-szigetnél próbált bejutni az áramló jégzajba. Az áramló jég azonban ekkor sem ölelte magához a hajót s a Maud 1922 nyarán harmadizben próbálta elérni célját.

Ezuttal Nome felöl próbálkozott meg Amundsen, akit ekkor már első sarki repülőexpediciója foglalkoztatott; 1922 julius 28-án a Hope-foknál elszakadt társaitól s a Maud parancsnoki tisztét *Wisting* kapitányra bizta. A kis hajó azon év augusztusában be is fagyott az áramló jégbe és a jégzaj magával sodorta északnyugat felé. A várt esemény azonban nem következett be: a hajó csak nagyon lassan haladt előre és két év mulva Wisting kapitány a helymeghatározások alapján csak azt tudta kimutatni, hogy a hajó tulajdonképpen csak az Ujszibériai-szigetek körül keringett.

Mint most a *Times* egy *Seattleből* kelt jelentés alapján közli, *a Maud most kiszabadult a jégzajlásból és Nome felé halad.* A Reuter-irodának ez a jelentése ujabb csalódást jelent Amundsen számára, aki hosszabb és eredményesebb jégi turát szánt hajójának.

Jómegjelenésü
elárusitónő
állandó alkalmazásra felvétetik.
Spitzer szőrme-áruház
Subotica, Sokolska ulica 6820

Montecarloban

a holtszezonban is nagy kártyacsaták dulnak

Látogatás a pinka hazájában

Montecarlo, aug. hó.
(A B. N. kiküldött tudósítójától.)

Az ellentengernagynak öltözött monacoi katona a francia—monacoi »határon barátságosan előreköszön a nizzai villamos francia kalauzának. Mint a világ legkisebb fegyveres hatalmának szerény tagja tudja, hogy mivel tartozik a nagy francia nemzet fiának, aki különben szintén egyenruhát visel.

Egyet fordul a villamos és benn vagyunk Monaco államban. A hegy tetejéről tetszelegve nézi magát a zöld tengerben a fejedelem csodás palotája. Fehérruhás lányok sétálnak a parton, lesült karjukon tennisz-rakett. Még egyet-kettőt csikorog a villamos s már meg is álltunk a montecarloi kaszinó előtt. Ez az imponáló hatalmas épület a minisztériuma, képviselőháza, pénztárcája, termőföldje, ipara és kereskedelme a kis fejedelemségnek. Kétezerötszáz alkalmazottja van a kaszinónak, mert az államnak ez a szerve fizeti a katonaságtól az utcaseprőig minden közalkalmazottat. Ezenkivül a kaszinó folyósitja a fejedelemnek az évi tiz millió frank civilistát. Egy beavatott már a kaszinó tágas halljában informál bennünket az államháztartás nehézségeiről.

— Tessék csak kiszámitani, hogy mit kell itt pinkában összekeresni, hogy mindenre jusson. Kétezerötszáz embert fizetni az élősdieken kivül. Szerencsére a fejedelem nagyon szerényen él (nem vicc tizmillióból szerényen élni!). A nehézségekhez hozzájárul még, hogy a roulett-asztalok néha veszteséggel végzik a napot, hiszen emlékezetes, hogy Citroen francia autógyáros egyszer egymaga néhány milliót vitt el a banktól. Szóval nem könnyü a helyzet, mert más jövedelme igazán nincs az államnak mint a kártya.

— Adót nem fizetnek a polgárok?

— Azt nem! Nem fizetnek adót és nem háboruznak. Megfizentük ugyan a hadat a központi hatalmaknak, de a harcban csak szimpátiánkkal vettünk részt. Az állam huszezer főnyi lakosa az idegenekből vagy közvetve a kaszinóból él. Milliókra és milliókra rugnak a kaszinó diszkrecionális kiadásai.

— Micsoda diszkrecionális kiadások?

— Hát csak, hogy egy példát mondjak. Olaszországban ismét engedélyezni akarták a játékkaszinókat. Erre a hirre az egész olasz sajtó felháborodott. Mit gondol, ez a felháborodás mibe került a montecarloi kaszinónak...

A kaszinó előcsarnokában nyüzsgő élet. A titkárságnál jelentkezünk jegyért. Csak egyszerü belépőjegyet akarnak adni, a privát termekbe csak 24 óra mulva kaphatjuk meg a belépési engedélyt. Végül hosszas igazoltatás és kapacitálás után a kezünkben a jegy, amely mindenüvé érvényes. A piros-fehér blankett hátlapján a szabályok között uj pont tünik fel:

— *A kaszinó semmiesetre se ad kölcsönt vagy előleget a t. vendégeknek.*

Elmult a régi jó világ, amikor a montecarloi bank utiköltséget és vigaszdijat utalt ki a letört vendégeknek.

A nagy roulett-teremben szerény játék folyik. Egy »Louis« az átlagos tét (mert itt még mindig aranyban beszélnek), de vannak tiz, sőt öt frankos tétek is. A játékosok hetven percentje nő. A népszerü trente et quarante játékban szintén nők dominálnak. Más a helyzet a »salon privée«-kben, ahol már nagyobb játék folyik és az emeleti bakkteremekben, ahol majdnem kizárólag férfiak vivják a nagy csatákat.

Délelőtt tiz órakor kezdődik a játék, amely megszakitás nélkül tart reggel nyolcig. A krupiékat és a játékvezetőket sürün váltják fel ezalatt, a játékosokat nem mindig.

Gyönyörü erkélysor szegélyezi a kaszinó nagytermét. Mesés kilátás a tengerre, friss szellős levegő... Ó, hány bódult agy szellőzött már vesztett csaták után ezeken az erkélyeken...

Montecarlo hoteljei aránylag jói mennek. Az előkelő »Hotel de Paris«, amely arról nevezetes, hogy földalatti folyosó köti össze a kaszinóval, majdnem tele van, természetesen mérsékelt helyárak mellett.

A kaszinó előtt diszruhás rendőr áll, tiszta fehérben, angyalnak maszkirozva. Egy fiatalember a postát tudakolja tőle.

— Amott van... — mutat egy szerény épületre.

A fiatalember elindul felé és mi tisztelettel nézünk arra a házra, amelyből annyi sürgöny ment már el a világ minden tájára azonos szöveggel:

— Kueldjoen penzt...

Stella Adorján

Megmérgezte magát egy budapesti színésznő

Marton Erzsi veronált vett be

Budapestről jelentik: *Marton* Erzsi színésznő, a Belvárosi Szinház tagja *öngyilkosságot követett el.*

A népszerü színésznő, aki *Balla* Kálmán volt szombori szinigazgató elvált felesége, vasárnap bezárkózott szobájába azzal, hogy fáradt és pihenni akar. Amikor másnap még mindig nem jött ki a szobából, a szobalány gyanut fogott, benyitott az ajtón és eszméletlen állapotban, az ágyon fekve találta a színésznőt. Nyomban értesitette a mentőket, akik *Marton* Erzsit beszállitották az egyik szanatóriumba, ahol megállapitották, hogy a színésznő öngyilkossági szándékból *nagyobb mennyiségü veronált vett be.* A méreg olyan nagymértékben hatott, hogy az orvosok minden kisérlete, hogy eszméletre téritsék, eddig hiábavalónak bizonyult. Ha a szerencsétlen színésznő szerda reggelig nem tér magához, a katasztrófa kikerülhetetlenül bekövetkezik.

Marton Erzsi tettének okáról még bizalmas barátnői sem tudtak felvilágositást adni a rendőrségnek, amely a nyomozást megindította.

Szerelem a rács mögött

A budapesti gyüjtőfogházban házasságot kötött egy urileány Mezei István Oroszországba utnakinditott kommunista-cserefogollyal

Budapestről jelentik: A budapesti rendőrség kedden délben a nyugati pályaudvarról ujabb kommunista csereszállitmányt indított utnak Oroszországba. A cseretranszportba tizenhat elitélt kommunistát és azok hozzátartozóit, összesen huszonhárom személyt gyüjtötték össze, akikért a szovjetkormány százhusz magyar hadifogolyot ad ki és szállit vissza Magyarországba.

A csereszállitmány elindítása előtt nevezetes családi esemény folyt le a gyüjtőfogházban, ahol a kicserélésre kijelölt kommunista foglyokat elhelyezték. A cserefoglyok közt volt *Mezei* István nevü nyolc évi fegyházra elitélt kommunista, akit az egyik vidéki börtönből szállitottak föl Budapestre. A fiatal fogollyal a vidéki városból Budapestig együtt tette meg az utat egy *igen gazdag és jó családból való urileány*, névszerint *Dreher* Ilonka is, aki amikor megérkezett a fővárosba, megjelent *Schweinitzer* József rendőrkapitány előtt és előadta neki azt a kérelmét, hogy *Mezei István cserefogollyal házasságot kiván kötni.* A feltünően szép urileány elmondta, hogy Mezeivel *a vidéki börtönben ismerkedett meg*, ahova rendszeresen bejárt egy ott büntetését kitöltő rokona látogatására. Az ismeretségből hamarosan *szerelem lett* és amikor a kicserélésről értesitették Mezeit, közösen elhatározták, hogy *egybekelnek és kint Oroszországban uj életet kezdenek.* A rendőrkapitány, miután *Mezei* hasonló kérelmet terjesztett elő, *teljesitette a kivánságukat* és a fiatal pár hétfőn délután *a gyüjtőfogházban megtartotta mennyegzőjét*, amelynél az egyik tanu tisztét *a vidéki fogház igazgatója látta el.*

A cserefogolyszállitmányt *Szobon* a csehszlovák hatóságok veszik át és gondoskodnak továbbitásáról.

Prica admirálist

tanuként hallgatják ki egy rágalmazási perben

A noviszadi pénzügyigazgatóság főkönyvelője a vádlott

A novisadi törvényszék kedden tárgyalta *Gyorgyevics* Ljubisa beogradi, jelenleg a novisadi tartományi pénzügyigazgatóság főkönyvelőjének, volt századosnak *rágalmazási* perét, aki 1921. december 12-én kelt hivatalos föllterjesztésében *Ruzsits* Fülöp alezredesről azt állitotta, hogy *fekete-sárga érzelmü és hazug ember.*

Gyorgyevics Ljubisa állitásának igazolására hivatkozik *Tomics* ezredesre, a 7. gyalogezred akkori parancsnokára.

Gyorgyevics az aktában *Petrovics* Cseda őrnagyról hasonlóképen azt állitotta, hogy *közönséges hazug fráter*, amely véleményét — szerinte — Petrovics hivatali főnöke: *Ruzsits* Fülöp alezredes is megerősitette előtte. *Petrovics* őrnagyot ezenfelül *gyávasággal* is vádolja és ennek bizonyitására számos magasállásu törzstisztet, többek közt *Prica* admirálist is kéri tanuként meghallgatni.

A novisadi ügyészség vádirata alapján kedden tárgyalta a novisadi törvényszék a tisztek rágalmazási perét, de a tárgyalást elnapolták, mert a biróság *helyt adott* a vádlott által bejelentett tanuk kihallgatása iránt előterjesztett kérelemnek. A biróság igy Prica admirális tanuként való kihallgatását is elrendelte és ennek foganatositása végett megkereste a beogradi törvényszéket.

Az osztrák szociáldemokraták

a magyarországi szocialisták ellen

A Vági-csoport elleni akcióit bepanaszolják a marseillei kongresszuson

Bécsből jelentik: Az osztrák szociáldemokrata-párt hivatalos lapja, az *Arbeiterzeitung* cikket közöl, a melyben *éles támadást intéz a magyarországi szociáldemokrata-párt vezetői* ellen, akik a cikk szerint, semmit sem tesznek abban az irányban, hogy a Vági-féle szocialista csoport letartóztatott vezetőit szabadonbocsássák.

A magyar szociáldemokrata-párt vezetőinek viselkedése az »Arbeiterzeitung« szerint *a Vági-féle mozgalom ügyében nagy elégedetlenséget támasztott az osztrák szociáldemokraták körében.* Az osztrák párt vezetői közül többen, elsősorban *Bauer* Ottó és *Adler* Frigyes pártgyülésen már több izben kifejtették, hogy *a magyarországi szociáldemokraták teljesen megfeledkeztek kötelességeikről* és olyan politikát folytatnak, amely mindenki előtt nyilvánvalóvá teszi, hogy letértek *a proletárpártok nemzetközi utjáról.* A Vágiék esetében főleg azt nehézményezik, hogy a szociáldemokrata parlamenti csoport ahelyett, hogy *védelmébe vette volna a diszszidens szocialista vezetőket*, minden komoly alap nélkül *a rendőrség kezére juttatta őket.* A beavatottak ugy tudják, hogy emiatt *az osztrák* szociáldemokrata - párt nevében *Bauer* Ottó *panaszt tesz a magyar szociáldemokrata-párt ellen* a második Internacionálé közel jövőben összetülő *marseillei kongresszusán.*

Az osztrák párt akciója elé várakozással tekintenek az európai szocialisták.

A török Napoleon karrierje

Kemal pasa volt felesége nyilatkozik válásuk okáról

Párisból jelentik: Latife asszony, Musztafa Kemal pasa elvált felesége interjut adott a *Le Peuple* munkatársának.

Elmondta, hogy az ő esete *megismétlődése Bonaparte Napoleon és Josephine Bauharnais házassági tragédiájának.* Ő szereti férjét és minden tőle telhetőt megtett, hogy segitse ambicióinak valóra váltásában a saját és Törökország érdekében. Házasságuk akadályozta Musztafa Kemalt abban, hogy karrierje még magasabb ivelést vegyen, ezért ő *feláldozta magát, mint Napoleonért Josephine.* Nem panaszkodik, ellenkezőleg boldognak érzi magát abban a tudatban, hogy a válással férjének szerencséjét segitette elő.

— Egyik bizonyitéka annak, hogy nem fog a szivem megrepedni s nem halok bele, — mondotta Latife — az, hogy minden erőmmel dolgozni akarok eddigi pályámon. Nincs jobb megnyugvás a beteg szivnek számára, mint a kemény munka és az eddiginél is erősebben akarok dolgozni hazám és a női nem javára.

A nyilatkozat arra enged következtetni, hogy Kemal pasa *ujabb házasságot akar kötni.*

Rémdráma egy berlini filmrendező villájában

A rendező orosz inasa meggyilkolt egy lányt, revolverrel lövöldözött a rendőrökre és végül főbelőtte magát

Berlinből jelentik: Szenzációs gyilkosság, valóságos mozidráma foglalkoztatja a berlini közvéleményt. Willy *Murnau* ismert filmrendező villája az eset központja, de maga Murnau hetek óta távol van otthonából és igy neki magának nincs szerepe a szenzációban. Murnau harminckét éves *orosz inasa* a rémdráma egyik hőse, *Kamyshenkov Gregor* az inas neve. Gregor néhány nappal ezelőtt *meggyilkolt a vidában egy leányt.* A gyilkosságról senki sem szerzett tudomást. Néhány nap mulva Gregor mesélte inastársának, hogy *ágyában egy női holttestet talált.* Ugy mondta, hogy *a nő valószinüleg öngyilkosságot követett el az ő szobájában.* A másik inasnak hihetetlenül hangzott a történet, de ahogy tovább kezdte firtatni a dolgot és arról kezdett beszélni, hogy a rendőrséget kellene értesiteni az esetről, Gregor különös módon idegessé vált és amikor inastársa továbbra is megmaradt véleménye mellett, *megfenyegette, hogy lelövi, ha továbbra is a rendőrségről mer beszélni.*

Ez aztán végképp gyanussá tette az ügyet a másik inas előtt és jelentést tett az esetről a közeli őrszobán. A kivonuló rendőrlegények rögtön Gregor szobájába akartak lépni, azonban *bezárt és elreteszelt ajtók és ablakok fogadták őket.* Az ajtón belül Gregor fenyegetése hallatszott:

— *Aki belép, a halál fia.*

Ezután megjelent az ablak egyik hasadékánál és *revolverrel a közeledő rendőrökre lőtt. A rendőrök lövésekkel válaszoltak*, majd két rendőrtisztviselő *golyóvédő páncélt öltött és lejszével indult az ajtó feltörésére.*

A kétségbeesett Gregor egy ideig még védekezett, de amikor látta, hogy helyzete reménytelen, *maga ellen fordította fegyverét és főbelőtte magát.* Az ideiglenes rendőrorvosi vizsgálat egyelőre csak annyit tudott megállapitani, hogy *a nőt valószinüleg dimában gyilkolták meg* és a lövés, amely a halált okozta, a fülén keresztül hatolt az agyba.

BUTOROKAT
leíjazásra elad 6768
"ATLAS" d. d. Novisad, Šumadijska u. 10 (Hallérentul)

HIREK

— **Kinevezések.** *Szuvajdzsics* Kosovcse állatorvost Szuboticára városi állatorvosnak nevezték ki. — Miskovics Lukács volt városi tisztviselőt piaci biztosnak nevezték ki.

— **Az angol-francia adósságtárgyalások.** Londonból jelentik: A sajtó élénken foglalkozik a küszöbön álló angol-francia adóssági tárgyalások ügyével. Nagy érdeklődéssel várják Londonban Caillaux megérkezését. A tárgyalásokat Bredbury fogja vezetni. A lapok közlik Caillaux nyilatkozatát, amely szerint Briand nem kapott felhatalmazást, hogy londoni tartózkodása alatt az adósságok rendezéséről hivatalosan tárgyaljon. Briand ezt nem is tette, csupán eszmecserét folytatott londoni szakkörökkel arról, hogy milyen formában tisztázzák a francia adósság kérdését. Briand tárgyalásai mindenesetre előkészitették a küszöbön álló hivatalos tárgyalásokat.

— **Emlékmüleleplezés Basahidán.** Becskerekről jelentik: Basahida községben szerdán leplezik le a háborubán elesett dobrovoljácok emlékoszlopát. Az ünnepségeken a vármegye részéről Krsztics Vásza alispán fog résztvenni.

— **Ujra kiélesedett a csehszlovák kulturharc.** Prágából jelentik: A csehszlovák püspökök minap kiadott pásztorlevele csak bevezetése volt a most kezdődő klerikálispárti ellentámadásnak. Vasárnap a német és cseh katholikusok nagy tüntető manifesztációt rendeztek. A csehek Pardubitzben mintegy tizenötezer embert gyüjtöttek össze, hogy az állam és egyház szétválasztása és a kormány kulturpolitikája ellen tüntessenek.

— **Beniczky szabadlábrahelyezése ügyében e héten dönt a budapesti tábla.** Budapestről jelentik: Politikai és jogászkörökben nagy meglepetést keltett a büntetőtörvényszék Töreky-tanácsának hétfőn délben hozott végzése, mely szerint elutasitja Beniczky Ödön szabadlábrahelyezési kérelmét és további fogvatartását rendeli el. A Beniczky-ügy iratai a felfolyamodással együtt a szabadlábrahelyezési kérelem sürgősségére való tekintettel már kedden átkerülnek a tábla elnökségéhez, hogy a döntés még e héten megtörténhessék.

— **Sanghay el van zárva a világtól.** Londonból jelentik: A Daily Telegraph jelentése szerint a pekingi kormány nem hajlandó képviseltetni magát abban a bizottságban, amelyet a sanghay-i véres események megvizsgálására küldtek ki. Emiatt Amerika és Japán közötti ujabb tárgyalások indultak meg. Sanghay teljesen el van zárva a világtól és még a kinai postát sem lehet a városba szállitani.

— **Szélhámosság Rónai Nándorné szabadlábrahelyezésével.** Budapestről jelentik: Rónai Nándorék lakásán a napokban megjelent egy törvényszéki szolga és levelet adott át, amelyben azt közlik a családdal, hogy a törvényszék egy előkelő funkcionáriusa nagyobb összeg lefizetése ellenében kedvezően tudna közbenjárni Rónainé érdekében. A levelet Rónai Hédy vette át és azt mondta a szolgának, hogy a válaszért később jöjjön vissza, amikor apja is otthon lesz, a szolga azonban nem tért vissza. Később megállapitották, hogy a lakásból eltünt egy brilliánsokkal kirakott arany cigarettatárca. Bizonyosra veszik, hogy ezt a törvényszéki szolga vitte el, akit most keres a budapesti rendőrség.

— **Kétszáztiz jugoszláv kivándorló mehet egy éven belül Amerikába.** Beogradból jelentik: Az Amerikai Egyesült Államok beogradi főkonzulja valamennyi jugoszláviai hatóságnak megküldte azoknak a személyeknek a névjegyzékét, akik utlevelet kaphatnak ez évben az Unióba a kivándorlási kvóta terhére. Összesen kétszáztizen kaptak Jugoszláviából engedélyt a bevándorlásra, akik közül száznégy jugoszláv állampolgár, százhat pedig jugoszláviai születésü idegen állampolgár. A kétszáztiz főnyi kvóta az 1925 julius 1. és 1926 junius 30-ika közötti időre esik. Ezek a jelentkezők már egy-két évvel ezelőtt bejelentették kivándorlási szándékukat és már akkor kértek vizumot az amerikai konzulátustól. A turisták, különböző missziók, diákok, az amerikai állampolgárok feleségei és hozzátartozói a kvótán felül korlátlan számban utazhatnak az Egyesült Államokba.

— **Legitimista tüntetés Miskolcon** Miskolcról jelentik: Vasárnap éjszaka a miskolci rendőrség olyan értesitést kapott, hogy nagy legitimista tüntetés készül Miskolcon. A város egyik legforgalmasabb utcáján, a Széchenyi-uccán valóban össze is gyült mintegy ötven főnyi csoport, amely Ottó királyfit éltette. A hiradás vétele után a rendőrség nagy készültséggel vonult ki a helyszinre, hogy az ötven főnyi csoport tüntetését megakadályozza. Még ki sem érkeztek a rendőrség emberei, máris ujabb jelentés érkezett, hogy antilegitimista tüntetés is van és a két tüntető csoport között már majdnem uccai harcra került a sor. A kivonult rendőrség vezetője nyomban szétoszlásra szólitotta fel a két csoportot, amelyek a felhivásnak eleget is tettek. A megindított vizsgálat során kiderült, hogy az egyik miskolci legitimista érzelmü ifjusági egyesület társasvacsorát tartott, amelyen több idősebb ur is résztvett és hazafelé menet éljenezték Ottót. A rendőrség megindította az eljárást mindazok ellen, akiket a tüntetés és ellentüntetés megszervezésével gyanusitanak.

— **Áthelyezés.** Szomborból jelentik: Kasper Frigyes volt starisziváci adóügyi jegyzőt a bácsmegyei alispán Bácskogradistére nevezte ki adóügyi jegyzőnek.

— **Meghalt Morgan felesége.** Newyorkból jelentik: John Pierpont Morgan felesége, aki két hónapja álomkórban szenvedett, meghalt. John Pierpont Morgan a világhirü bankcég feje, 1890-ben vette feleségül most elhunyt hitvesét.

— **A szentai Katolikus Legényegylet huszonötéves jubileuma.** Szentáról jelentik: A szentai Katholikus Legényegylet vasárnap ünnepelte fennállásának negyedszázados jubileumát. Vasárnap délelőtt Péchy Béla plébános zenés tábori misét celebrált fényes papi segédlettel. Utána a diszközgyülésen Vargha Lajos és dr. Ferenczy Antal méltatták az egylet müködését és üdvözlő táviratot küldtek Alekszandar királynak és Budanovics Lajos apostoli adminisztrátornak. Délben bankett volt, amelyen Vargha Lajos a királyi családra mondott felköszöntőt. Kapás Sándor, az egylet elnöke a városi tanácsot és a távol levő Gózon István prépostplébánost köszöntötte. Este a Legényegylet mükedvelő gárdája Móricz Zsigmond »Sári biró«-ját adta elő nagy sikerrel. A főszerepeket László János és Berczik Klára játszották igen ügyesen.

— **Alaptalan feljelentés Somogyi és Bacsó egyik gyilkosának budapesti tartózkodásáról.** Budapestről jelentik: Kedden délután két órakor a rendőrkapitányságon nagy izgalom támadt egy bejelentés nyomán, amely szerint a Somogyi és Bacsó gyilkosság egyik körözött gyanusitottja a Margitkörut 88. számu házban rejtőzik. A detektivfőnök utasitására Angyal és Lengyel detektivfelügyelők a megjelölt házba mentek, azonban a keresett gyilkost nem találták meg.

— **A temerini harangszentelés.** Temerinből jelentik: Fényes ünnepi keretek között szentelte fel a temerini harangokat Tóth Ferenc noviszadi apátplébános szombaton, Nagyboldogasszony napján. Jelen volt az ünnepi aktusnál Temerin egész közönsége. A beszentelésnél az egyik harang keresztelői tisztjét ifj. Fernbach Péterné, a másikét Horváth József, a harmadikét három kis leány látta el. A szertartás után Tóth Ferenc apátplébános lendületes beszédben ismertette a harangok jelentőségét, ezután pedig gyors egymásutánban emelkedtek a harangok a toronyba, ahol nyomban el is helyezték őket s az esti urangyalára már valamennyi harang megszólalt. Este nyolc órakor bankett volt a katolikus kör helyiségében, amelyen több felköszöntő hangzott el.

— **A szuboticai sakkverseny keddi eredménye.** A sakkverseny tizenötödik fordulója a következő eredménnyel végződött. A hétfőn függőben maradt játszmák közül Todorovics nyert Rozsics ellen, a Csillag—Kulzsinszki játszma remis. A keddi versenyen *Grèber* nyert Poljakov ellen, *Sztupán* Vidmár ellen, *Pirc* Pavkovics ellen, dr. *Singer* Valentincsics ellen, dr. *György* Boschán ellen, *Feuer* Markovics ellen, *Tóth* Csillag ellen. Függőben maradt a Rozsics—Tenner és a Kulzsinszki—Todorovics játszma. A verseny jelenlegi állása a következő: dr. György (Szubotica) 11, dr. Singer (Zagreb) 10, Boschán (Szubotica), Feuer (Szubotica) 9½, Pirc (Maribor), Vidmár (Ljubljana) 9, Gräber (Szombor) 8½, Kulzsinszki (Noviszad) 7 (1), Markovics (Noviszad) 7, Tenner (Sztaribecsej) 6½ (1), Poljakov (Beograd), Valentincsics (Ljubljana) 6 ½, Rozsics (Zagreb) 6 (1), Sztupán (Maribor), Tóth (Vrsac) 6, Todorovics (Beograd) 5 (1), Csillag (Szubotica), Pavkovics (Split) 5. A keddi verseny legszebb játszmája: Világos dr. *György*, sötét *Boschán*. 1. e4 c5, 2. Hf3 e6, 3. d4 cXd4, 4. Hd4 Hc6, 5. Fe2 Hf6, 6. Hc3 Fb4, 7. 0—0 FXc3, 8. bXc3 HXe4, 9. Ff3 HXc3, 10. Vd3 Ha4, 11. Fa3 Hb6, 12. Hb5 Hc7, 13. Fd6 Hb6—d5, 14. Fd5 Hd5, 15. c4 a6, 16. Vd5 cXd5, 17. Bfc1+ Ve7, 18. Be7 Kd8, 19. Hc3 dXc4, 20. Hd5 sötét feladta. — Szerdán a következő játszmák kerülnek sorra: Csillag—Feuer, Boschán—Tóth, dr. Singer—dr. György, Pirc—Tamundzsics, Tenner—Pavkovics, Sztupán—Rozsics, Poljakov—Vidmár, Todorovics—Gräber, Markovics—Kulzsinszki. A verseny csütörtökön fejeződik be. Csütörtökön este a versenyzők társasvacsorát rendeznek a Vass Ádám-féle vendéglőben és ez alkalommal fogják kiosztani a dijakat is.

— **Borbélykongresszus Beogradban.** A jugoszláviai borbélyok hétfőn és kedden tartották meg országos kongresszusukat Beogradban. A kongresszuson, amelyen százhusz küldött vett részt, határozati javaslatot fogadtak el a munkaidő szabályozásáról, szövetség megalakitásáról és szaklap megindításáról. Ezután megválasztották az egyesület központi elnökét, Bogolyubovics Tatár beogradi borbélymester személyében. A kongresszus után bankett volt.

— **Szuboticai adókivetése.** Augusztus 26-án a következő V—VI—VII— és VIII. körïek kerülnek sorra: Kovacsics Lukács, Lackovics Mragit, Lányi Jánosné, Liscsevics Antalné, Mészáros Mihályné, Mikics Józsefné, Pecze Pálné, Pölhe András, Radasics Erzsi, Radasics Illés, Rákosi József, Rogics Timo, Rudics Rókus, Szabó R. Mihályné, Szárics Simon, Sattler József, Szkenderovics Illés, Szerecic Jánosné, Szücs József, Spisits György, Sztantics Erzsébet, Sztraka Mihályné, Sztraka Jánosné, Sztapák Mátyás, Holi Andrsáné, Skerl Antalné, Striber Ferencné, Sugár Manó, Tóth Ilona, Varga Erzsébet, Varga Istvánné, Varga Péterné, Varnyu Józsefné, Vinkler Simon, Virág Lipót és Zemen Ferencné.

— **Az angol trónörökös Uruguayban.** Montevideoból jelentik: Az angol trónörökös a Repulse fedélzetén ideérkezett. A trónörökös a kormánypalotában szállt meg. A tiszteletére rendezett ünnepi lakomán Serrato elnök kiemelte az évszázados kapcsolatokat Anglia és Brazilia között.

— **Pénteken adják át a franciák jegyzékét Berlinben.** Párisból jelentik: Egy Havas-jelentés szerint Franciaországnak a német biztonsági jegyzékre adandó válaszjegyzékét az eddigi hirekkel szemben nem fogják péntek vagy szombat előtt átnyujtani Berlinben, mivel Olaszország, Belgium és Japán véleményeinek beérkezésére szerda előtt nem lehet számitani. A jegyzéket az átadása utáni napon fogják nyilvánosságra hozni.

— **Letartóztatott álfőhadnagy.** Szuboticán néhány héttel ezelőtt feltünt egy elegáns katonatiszt, aki Renár Jakabnak mondta magát és azt állitotta, hogy a beogradi autófőparancsnokság megbizásából tartózkodik Szuboticán. Renár főhadnagy hamarosan nagy ismeretségre tett szert, azonban egy botrányos ügyből kifolyólag magára vonta a csendőrparancsnokság figyelmét. A csendőrség egyik kapitánya a napokban igazolásra szólitotta föl Renár főhadnagyot és az igazoltatás során kiderült, hogy Renár jogtalanul visel a tiszti egyenruhát. Megmotozásakor két különböző névre kiállitott katonai igazolványt, valamint a beogradi autófőparancsnokság bélyegzőjét találták Renárnál, akit ennek alapján a csendőrség letartóztatott. A nyomozás befejezése után az álfőhadnagyot átszállitották a katonai ügyészségre.

— **Müvészet a szuboticai kiállitás megnyitása alkalmával.** Augusztus 22-ikén, a szuboticai kiállitás megnyitása alkalmával este fél kilenckor müvészi balett- és hangversenyestet rendeznek a palicsi Vigadó nagytermében. Az est rendezőségének nagy áldozatok árán sikerült vendégszereplésre megnyernie Poljakov Jelena asszonyt, a beográdi nemzeti szinház primabalerináját, a petrográdi cári operaház volt tagját és Markov Alexandert, a beográdi nemzeti szinház balett-táncosát. Poljakov Jelenán és Markovon kivül meg többen fognak szerepelni, ugy hogy az est, amelyen a kiállitásra érkező külföldi vendégek is részt fognak venni, méltó befejezése lesz a kiállitás nagyszabásu megnyitási ünnepségeinek.

— **Sztrájkmozgalmak a boszniai és hercegovinai bányákban.** A boszniai és hercegovinai bányákban a bányavállalatok és munkások között a viszony rendkivül kiéleződött, ugy, hogy ha az állami hatóságok békéltető intervenciója nem vezet sikerre, sztrájktól lehet tartani. Szerdán az erdő- és bányaügyi minisztériumban ez ügyben konferenciát hivtak össze, hogy a felmerült vitás kérdéseket rendezzék. A konferencián Nikics Nikola erdő- és bányaügyi miniszter és Simonovics szociálpolitikai miniszter is részt vesz.

— **Benárd Ágoston százmillió koronáért bepörölte a Népet.** Budapestről jelentik: A budapesti Nép cimü napilapnak ujabb incidense támadt a lap alapitójával és volt főszerkesztőjével, Benárd Ágoston volt népjóléti miniszterrel. Benárd, akit a Nép legutóbbi szanálásakor a lap tulajdonosai kitettek a laptól, a munkaügyi hivatalnál pert inditott a laptulajdonosok ellen egyévi felmondási időre járó százmillió korona fizetéséért.

— **Fasiszta tüntetés Amerikában.** Newyorkból jelentik: Az olasz munkások tiltakozó gyülést hivtak egybe New-Jerseyben a Matteotti-per elhalasztása miatt. A newyorki fasiszták meg akarták zavarni a gyülést, mire általános verekedés támadt, amelynek a rendőrség vetett véget. Hat olasz meghalt, huszonhárom sulyosan megsebesült. Több rendőr is megsérült kődobástól.

— **Augusztus 24-én lesz a suboticai agyaggalamb-lövő és vadászverseny.** A suboticai nagyvásár és kiállitás alkalmával a kiállitás területe mellett, a 3. lovasezred laktanyájának keleti oldalán agyaggalamb-lövő versenyt rendeznek. A verseny augusztus 24-én délelőtt tiz órakor kezdődik. A verseny résztvevői saját 13-es vagy 16-os vadászfegyvereikkel tartoznak megjelenni. A töltények 12-es söréttel töltendők. Ilyen töltények egyébként a helyszinen is kaphatók lesznek. Ugyanezen a napon, ugyanott reggel nyolc órakor mükotorék-versenyt rendeznek élő rókákra tacskókkal és foxterrierekkel. A versenyek nyertesei értékes jutalmakban részesülnek.

— **Halálba vonszolta a ló.** Sentáról jelentik: Keczeli Mészáros József tizenhétéves fiut avval bizott meg a gazdája, hogy lovát egy másik tanyára hajtsa. A fiu ráült a lóra és karjára csavarta a kötőféket. A ló eközben megbokrosodott, a fiu leesett és a ló több kilométerre vonszolta magával. Az uton szembejövő munkások szabaditották ki a veszélyes helyzetből. A sulyosan megsebesült fiut beszállitották a sentai közkórházba, ahol operációval akarták megmenteni, de nem lehetett rajta segiteni és kedden meghalt.

— **A plébánia titkos pincéje.** Velikibecskerekről jelentik: Nakovo községben, a római katholikus plébánia épületében, amely állitólag már több száz esztendős, a napokban átalakitási munkálatokat végeztek. Munka közben a munkások egy befalazott titkos pincét fedeztek fel, amely a községbeliek szerint régi időkben a templomi kegyszerek rejtekhelyéül szolgált és ugy tudják, hogy még ma is nagymennyiségü értékes templomi kegyszer van ott felhalmozva. Mielőtt a munkások lehatolhattak volna a mély pincébe, a felfedezésről tudomást szerzett a hatóság, amely a pincét ismét befalaztatta. Legközelebb bizottság előtt nyitják fel a rejtekhelyet, hogy megállapitsák, van-e benne kincs felhalmozva.

— **Megváltoztatták a zsidó hitközségi adórendeletet.** Szentáról jelentik: Kedden érkezett le a városhoz a vallásügyi miniszternek 9671. számu rendelete, mely akként változtatja meg az eddigi adófizetési rendeletet, hogy azok a zsidók, kiknek több hitközségben van birtokuk, vagy vállalatuk, mindegyik hitközségnél megadóztathatók. Ezeknek az adója azonban nem lehet nagyobb, mint ami a hitközségnél fizetett adó fele, ahol állandóan laknak és ahol a hitközségi intézményeket igénybe veszik. A régi rendelet szerint minden zsidó hitközségi adófizetőt csak egy hitközség kötelezhet adófizetésre.

— **Hitelszédelgési monstre-pör Bécsben.** Bécsből jelentik: A bécsi esküdtszék előtt nagyszabásu hitelszédelgési bünpör kezdődött. Számos nagykereskedő és bankcég a kárvallottja ezeknek a szédelgéseknek. A szélhámosok annakidején nagy pénzösszegeket csaltak ki hamis szakértői vélemény alapján magáncégektől és bankoktól. A pörben előreláthatólag több mint hatvan tanut fognak kihallgatni. A vádlottak tizenkilencen vannak és köztük néhány magyar is szerepel. A vádirat a szakértők ellen is szól, akik szakvéleményükkel hozzájárultak ahhoz, hogy értéktelen árukra a kárvallottak pénzt kölcsönözzenek.

— **Világkörüli utazók Suboticán.** Andre Driessen hollandiai ujságiró feleségével 1922 junius elsején világkörüli utra indult. Fogadása van, hogy kilenc év alatt begyalogolja az öt világrészt. Eddig bejárták Belgiumot, Franciaországot, Svájcot, Olaszországot, Németországot, Ausztriát, Csehszlovákiát, Lengyelországot, Magyarországot, Romániát. Kedden Suboticára értek, ahonnan Beogradon keresztül Bulgária felé veszik utjukat.

— **Gyermekrabló cigányok.** Noviszadról jelentik: Szücs Ferenc budináci mezőőr ötéves Lajos nevü fia a budináci mezőn vigyázott a tehenekre, amikor az országuton sátoros kocsin arrahaladt vándorcigányok a kocsira csalták. Egyik puszta mellett elhajtva, egy béres meghallotta a gyerek segélykiáltásait és a cigányok kocsiját megállitva, megdöbbenéssel látta, hogy a kocsin több nyomorék gyerek van. Csendőröket hivott, akik a karaván elfogták és megállapitották, hogy a kocsin talált felér gyerekek csupa lopott gyerekek, akiket a cigányok nyomorékká tettek, hogy mint nyomorékok az országuton kolduljanak. A csendőrség a gyermekrabló cigányokat letartóztatta és bekisérte a mitrovicai ügyészség fogházába. Szücs Lajost visszaadták apjának.

— **Az adai főrabbit Pápára választották meg főrabbinak.** Adáról jelentik: Hoffmann Dávidot, az adai zsidó hitközség főrabbiját, a pápai zsidó hitközség főrabbinak választotta.

— **A jugoszláviai rádiósport.** A rádió-telefon Jugoszláviában is egyre nagyobb tért hódit. A legujabb statisztikai kimutatás szerint Zagrebban 226, Noviszadon 133, Beogradban 126, Ljubljanában 51, Szarajevóban 35, Splitben 32 és Szkopljéban 5 rádióapparátus müködik.

— **Pánszláv szokolszövetség alakul.** Varsóból jelentik: A lengyel, csehszlovák és jugoszláv szokolszervezetek képviselőinek itteni közös értekezletén elhatározták, hogy a rendszeres együttmunkálkodás biztositása céljából megalakitják a pánszláv szokolszövetséget.

— **Tüz a budapesti-Bethezda kórházban.** Budapestről jelentik: Kedden délután négy órakor tüz támadt a budapesti Bethezda-kórházban. A kivonult tüzoltóknak hat órára sikerült a tüzet eloltani, csupán a kórház mosókonyhája és egy félszere égett le.

— **Két család uccai harca Érsekujvárott.** Prágából jelentik: Különös civódásnak és rendőri botránynak volt a szinhelye Érsekujvár. A Drafi- és Szollner-család hosszu évek óta ellenségeskedik egymással. Hétfőn a régi civódás kiujult, szóváltás, majd verekedés keletkezett a két család tagjai között, a verekedésbe beleszóltak a szomszédok is, ugy hogy mire a rendőrség kivonult, már mintegy kétszáz ember állott szemben részben a Drafi-, részben a Szoller-család oldalán. A rendőrség megjelenésére a küzdők szövetséget kötöttek és együttes erővel fordultak a rendőrök ellen. Késsel, botokkal támadtak rá a rendörségre és csak a csendőrség és katonaság megérkezése vetett végett az ütközetnek. A csata áldozata tizenkét sulyos sebesült lett. Számos letartóztatás történt.

— **Elmozditották a temesvári rendőrprefektust.** Temesvárról jelentik: A temesvári rendőrség több tisztviselője ellen vizsgálat indult, mert a rendőrlegénység felruházása cimén gyüjtést folytattak a nagyobb temesvári cégeknél s a begyült összeget saját céljaikra használták fel. A vizsgálattal megbizott miniszteri biztos intézkedésére a bünös rendőrségi tisztviselőket már napokkal ezelőtt letartóztatták. Hétfőn a legnagyobb meglepetésre távirati rendelet érkezett, amely dr. *Ljuba* Valér rendőrprefektust elmozditotta állásából.

— **A vajdasági vendéglősök szlávája.** Novisadról jelentik: A vajdasági vendéglősök szövetsége augusztus 23-án, vasárnap délelőtt tartja meg a vendéglősök szláváját a Vasut-uccai Golubincs-vendéglőben.

— **Ady Endre emléktáblája.** Budapestről jelentik: Mint ismeretes, *Ady* Endre az egyik hüvösvölgyi szanatóriumban keresett gyógyulást 1913 őszén és 1914 tavaszán. Szobáját kegyeletből azóta sem bolygatták meg s most emléktáblával fogják megjelölni a helyet, ahol oly szivesen elmerengett a multon. A márványtáblára a következő sorokat vésik:

Itt lakott várurként az ő legkedvesebb Hüvösvölgyében, egyedül, csendben 1913 szászszinü őszén és 1914 első hónapjaiban az élet és halál nagy költője,
Ady Endre.
Az élet helyett nem jöttek csak órák.

Az emléktáblát nagy ünnepséggel fogják leleplezni.

— **Ujra taifun pusztitott Japánban.** Tokióból jelentik: Hétfőn borzalmas erejü taifun pusztitott Japán déli részén és Oszaka, Kioto és Kobe városokban óriási pusztitást vitt végbe. A heves szélvihar több emberéletet követelt áldozatul. A közelebbi részletek még hiányzanak.

— **Öt kitiltott magyar lap terjesztését ujból engedélyezte a belügyminisztérium.** Az *Esti Kurir*, a *Szinházi Élet*, *Tolnai Világlapja*, *Aller Képes Családi Lapja* és a *Bazár* jugoszláviai terjesztését ujból engedélyezte a belügyminisztérium. A lapok szétküldését e héten kezdi meg a suboticai Literaria.

— **A gyilkos váci tiszthelyettes a katonai biróság előtt.** Budapestről jelentik: Jámbor Ernő tiszthelyettes ellen emberölés, sulyos testi sértés és hivatalos hatalommal való visszaélés miatt emelt vádat a katonai ügyészség abban az ügyben, amelynek elsőrendü vádlottja Jánosdeák Márton hadnagy volt. A juniusban megtartott főtárgyalásról Jámbor tiszthelyettes megszökött és Csomádra utazott. Itt a csendőrség a megszökött tiszthelyettest elfogta és felszállitotta a Margit-köruti katonai fogházba. A katonai törvényszéken Révfy százados hadbiró elnöklete alatt kedden kezdték tárgyalni Jámbor Ernő tiszthelyettes ügyét. Az első napon érdemi tárgyalásra nem került sor.

— **Agyafurt lókötők.** Szentáról jelentik: A szentai hétfői vásáron Tornyai Sándor szentai földmüvesgazdának lovát két előtte ismeretlen ügynök megvette. Kérték a vevők, hogy kipróbálják a lovát, erre felült a tulajdonos a kocsira a két ügynökkel. Csikók is voltak a kocsi után kötve, Tornyai lement, hogy a kocsihoz kötött két csikót a kocsitól eloldja. 12 éves fia fent maradt a kocsin és mikor egy darab ideig kocsikáztak, ledobták az ostort és mire a gyermek az ostorért visszafutott, azalatt a két ügynök az egy ló közé vágott és azóta sem kocsinak, sem lónak, se hire, se hamva. A rendőrség pedig bottal üti a két lókötő ügynök nyomát.

Autót vagy bikát nyerhet, ha vásárol a suboticai kiállitás és vásár sorsjegyéből!

— **Öngyilkosság a tanyán.** Feketicsről jelentik: Morel Miklós jómódu feketicsi gazdálkodó a tanyája padlásán felakasztotta magát. Tettét gyógyithatatlan betegsége miatt követte el.

— **Gazdanap Molnagyvölgyön.** Molról jelentik: A molnagyvölgyi Gazdakörben vasárnap gazdanapot tartottak, amelyen a suboticai kiállitás jelentőségét méltatták.

— **A suboticai kiállitás és nagyvásár** igazgatósága felszólitja az egyes helyi kiállitókat, hogy az alkalmazottaik részére a szükséges igazolványokat haladéktalanul váltsák ki, a kiállitás megnyitása alkalmával várható torlódás elkerülése végett. Az igazolványok a Kereskedők és Gyárosok Egyesületében beszerezhetők.

— **Halálos földcsuszamlás Volhiniában.** Varsóból jelentik: A volhiniai Shitomir községben a Teterev folyó partján borzalmas katasztrófa történt. A meredek partról földcsuszamlás következtében több óriási szika zuhant a folyóba és az ott fürdőzők közül rendkivül sokat megölt és megsebesitett. Eddig husz halottat és igen sok sebesültet huztak ki a folyóból. A mentőmunkálatokat katonaság végzi.

— **Királysértési pör.** Novisadról jelentik: A novisadi törvényszék kedden foglalkozott Schneider János volt stapári jegyző ügyével, aki a vád szerint 1923 szeptember 7-én többek jelenlétében királysértő nyilatkozatot tett. A tárgyalásról egy tanu hiányzott s ezért a tárgyalást elnapolták.

A főnyereményeken kivül, más ötven értékes nyereménytárgy kerül kisorsolásra!

— **A molgunarasi katolikus templom felszentelése.** Maliidjosról jelentik: Az ujonnan épült molgunarasi római katolikus templomot szeptember 8-án szentelik fel fényes ünnepség keretében. Az egyházi szertartást Michler József moli apátplébános fogja végezni. Az ünnepség napján a helyi mükedvelők jótékonycélu szinielőadást tartanak.

Sok száz autót játszhat a suboticai kiállitáson!

A novisadi füszerkereskedők az üzletzárások szabályozását kérik. Novisadról jelentik: A novisadi füszer- és gyarmatárukereskedők szekciója Rosenbluth Samu elnökletével ülést tartott a zárórarendelet ügyében és ugy határozott, hogy az üzleteket reggel hat órakor nyissák és nyolc órakor zárják. Vasárnap az üzleteket hat és kilenc óra között tartanák nyitva. Ezt a határozatot közölték a kereskedelmi kamarával.

A Deutsche Medizinische Wochenschrift 33-ik száma igen gazdag tartalommal jelent meg. 20 tanulmány, az irodalom és könyvek ismertetése és a különböző orvos-egyletek üléseinek jegyzőkönyvei teszik ki a lap tartalmát. Figyelemre méltó cikkek: Beumer (Königsberg) a belső secretio zavarai gyermekeknél, Arneth cikke a csontvelőről, Leschke tanulmánya a vérzéses betegségek egy ritka fajáról. Nagyon érdekes Jadassohn (Breslau) cikke a szovjet-oroszországi bőrgyógyászati kongresszusról. A Deutsche Medizinische Wochenschrift a Kurirnál kapható Szuboticán.

KINTORNA

A füszerkereskedő elküldi a segédjét Schwarzhoz, hogy inkasszáljon be néhány ezer dinárt. Mikor a segéd visszajön, megkérdezi:
— Na, volt a Schwarznál?
— Voltam.
— Fizetett.
— Nem.
— Mondta, hogy nem akar fizetni?
— Nem mondta, de célzott rá.
— Hogyan?
— Kirugott.

*

A járásbiró megkérdi a tanutól:
— Szóval az alperes arra akarta rábirni, hogy ne valljon ellene?
— Igenis.
— És mivel akarta betömni a maga száját?
— *Egy vaggon mütrágyával.*

*

Megkérdik egy idősebb embertől:
— Miért nem nősülsz meg?
— Mert félek a katonaságtól?
— Hogy-hogy a katonaságtól?
— Nézd, ha megházasodom és fiam születik, azt elviszik katonának, ha pedig lányom születik, az katonákat hoz a házamba.

*

„LUKULO" CSOMAGOLT FÜSZEREK A LEGJOBBAK!

KÖZGAZDASÁG

Jugoszlávia kivitele

A mult évhez képest 35 százalék a kiviteltöbblet

A beogradi vámigazgatóság statisztikája szerint 1924 első felében a kivitel 4.175.920.945 papirdinárt tett ki, mig ez év első hat hónapjában 4.506.496.074 papirdinárt.

Tonnában és aranyértékben mult év első hat hónapjában 1.584.939 tonna 288.788.070 aranydinár értékü kivitellel szemben ezidén hat hónap alatt 2.145.337 tonna 379.699.815 aranydinár értékben volt a kivitel, vagyis ez év első hat hónapjában 560.398 tonnával több volt a kivitel és annak aranydinár értéke 90.911.745 dinárral + 3148% nagyobb, mint az elmult évben.

Eszerint ezév első felében mennyiségileg és érték tekintetében a kivitel lényegesen nagyobb volt, mint az előző évben.

A kivitel főcikkei az első félévben a következők voltak:

Tengeri 676.358 tonna 1.444.4 millió dinár értékben, *épületfa* 538.843 tonna, 632.5 millió dinár, *tüzifa* 119.226 tonna 34.5 millió dinár, *tojás* 16.958 tonna 331.0 millió dinár, *élő állat* 41.036 tonna 166.5 millió dinár, *friss hus* 5.940 tonna 129.7 millió dinár, *feldolgozott hus* 814 tonna 31.7 millió dinár, *nyersréz* 4.276 tonna 139.6 millió dinár, *cement* 182.621 tonna 99.5 millió dinár, *buza* 13.211 tonna 64.4 millió dinár, *más gabonanemüek* 6 561 tonna 23.4 millió dinár, *buzaliszt* 13.140 tonna 87.6 millió dinár, *komló* 977 tonna 74.6 millió dinár, *élő lovak* 16.842 tonna 64.3 millió dinár, *ólomlemezek* 4.538 tonna 62.6 millió dinár, *kender* 3.078 tonna 57.8 millió dinár, *fatermékek* 8.236 tonna 51.1 millió dinár, *élő sertések* 22.051 darab 46.8 millió dinár, *szörmék* 112 tonna 39.9 millió dinár, *élő kecskék és juhok* 132.093 darab 28.6 millió dinár, *tölgytalpfák* 388.293 darab 26.5 millió dinár, *bárány és kecskebőrök* 672.0 tonna 26.3 millió dinár, *kalciumkarbid* 7.244 tonna 26.2 millió dinár, *más cikkek* 489.756 tonna 815.9 millió dinár, összesen 2.145.337 tonna 4.506.4 millió papirdinár összértékben. A 20 főcikkből 10 főcikk kiviteli helye a következőképpen oszlott meg:

Tengeri: Dunán, Brailán át 6.5 millió dinár értékü, Ausztriába 265.5 millió dinár, Csehszlovákiába 219.9 millió dinár, Olaszországba 155.7 millió dinár értékben.

Fa: épületfa Olaszországba 440.2, Magyarországba 40.6, Franciaországba 27.3, Ausztriába 25.7 dinár értékben.

Tüzifa Olaszországba 21.6, Magyarországba 8.2, Ausztriába 1.5 millió dinár értékben.

Tojás: Svájcba 1.36, Ausztriába 72.9, Németországba 59.4 millió dinár értékben.

Élő marha: Olaszországba 63.1, Görögországba 46.4, Ausztriába 41.9 millió dinár értékben.

Friss hus: Ausztriába 82.2, Olaszországba 29.6, Svájcba 8.4, *husterméhek:* Olaszországba 13.8, Ausztriába 11.1, Görögországba 1.8 millió dinár értékben.

Nyersréz: Németországba 65.4, Franciaországba 37.5, az Egyesült Államokba 35.8 millió dinár értékben.

Cement: Görögországba 36.3, Egyiptomba 31.4, Olaszországba 7.1 millió dinár értékben.

Gabona: Buza Bulgáriába 28.3, Ausztriába 14.9, Magyarországba 8.6, Csehszlovákiába 5.1, más gabonanemüek Görögországba 11.4, Ausztriába 7.1, Bulgáriába 1.8 millió dinár értékben.

Buzaliszt: Csehszlovákiába 36.6, Ausztriába 24.1, Bulgáriába 11.8, Magyarországba 7.5 millió dinár értékben.

Komló: Csehszlovákiába 44.9, Németországba 11.2, Svájcba 9.7 millió dinár értékben.

A legnagyobb kivitel Olaszországba volt, ahova 818.568 tonna árut 1.175.0 millió dinár értékben (az összkivitelből 26.07%) vittek ki. Második helyen Ausztria áll 326.499 tonnával 784.4 millió dinárral (16.41%). Utána következnek: Románia, Csehszlovákia, Görögország, Magyarország, Németország, Svájc, Franciaország és Bulgária.

A szuboticai gazdasági kongresszus

Elkészült a kongresszus programja

Dr. *Koszics* Mirkó egyetemi tanár, a noviszadi kereskedelmi- és iparkamara főtitkára, akit a szuboticai vajdasági gazdasági kongresszus rendezésével biztak meg, kedden elkészült az augusztus 30-ikán, Szuboticán megtartandó gazdasági kongresszus programjának végleges összeállításával.

A kongresszuson dr. *Koszics* Mirkó egyetemi tanár, a noviszadi kereskedelmi- és iparkamara főtitkára *A Vajdaság gazdasági jelentősége Jugoszláviában* cimmel dr. *Franges* Ottó zagrebi egyetemi tanár *A vámpolitika és agrárpolitika* cimmel, továbbá dr. *Stojadinovics* Miroszláv, a beogradi Trgovacski Glasnik főszerkesztője *Osztályszellem és szervezkedés* cimmel tartanak előadást. Dr. *Paulovics* Antal bankigazgató, a vajdasági pénzintézetek szövetségének főtitkára a vajdasági adókérdésekről, dr. *Koszics* Mirkó a vajdasági gazdasági szervezetek szövetségének jelentőségéről, a becskereki kamara a bánáti kereskedelem szükségleteiről és kívánságairól, végül a vajdasági vendéglősök szövetsége a vendéglősipar szabadságáról tesz előterjesztést.

A meghivót a noviszadi és a velikibecskereki kereskedelmi- és iparkamarák, a noviszadi Lloyd, a noviszadi és a velikibecskereki gyáriparosok és kereskedők szövetségei, a bánáti kereskedők egyesülete, a szuboticai Lloyd, a vajdasági pénzintézetek szövetsége, továbbá Noviszad, Szubotica, Szenta, Szombor, B.-Palánka, Sztari-Becse, Veliki-Becskerek, Velika-Kikinda, Vrsac, Pancsevó, Belacrkva, Sztara-Kanizsa, Szrbobran, Debeljacsa stb. igazgatósági szervezetei irják alá.

A denaturált szesz forgalombahozatala. Becskerekről jelentik: A kereskedelemügyi miniszterium nemrég rendeletet adott ki, amely szerint csakis palackos denaturált szeszt szabad forgalomba hozni, eredeti csomagolásban. A rendelet azt akarja elérni, hogy a forgalomból számüzze a hamisitott denaturált szeszt. A becskereki kereskedők most akciót inditottak a rendelet visszavonása iránt, mert szerintük a rendelettel csak a szesz megdrágulását fogják előidézni.

A Zadruzsna Banka rendkivüli közgyülése. Noviszadról jelentik: A Zadruzsna Banka igazgatósága a szeptember 20-ára tervezett rendkivüli közgyülést szeptember 6-ára hivta egybe. A közgyülésen dönteni fognak a bank sorsáról. Hir szerint ujabb szanálási terv merült fel.

Országos vásár Szomborban. A szombori nyári vásárt augusztus 23. és 24-én tartják meg.

Csőd egy sztaribecsei cég ellen. Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényszék Grosz Ignác és fiai vinkovcei kereskedők kérésére csődöt nyitott Vojnovics Aleksza sztaribecseji kereskedő ellen. Vagyonkezelővé Marics Braniszláv törvényszéki birót, felügyelővé dr. Davidovics Milán sztaribecseji ügyvédet nevezték ki. A csődtárgyalást december 10-ikén tartják meg.

A Jadranska-Duna Bank és a Narodna Banka. Noviszadról jelentik: A noviszadi radikálispárti Srnao hivatalos lapjának, a *Severna Srbijának* szombaton megjelent első száma éles támadást intéz a Narodna Banka beogradi főintézete ellen, mert az ugyanakkor, amikor a noviszadi Zadruzsna Bankának megigért nagyobb kölcsön folyósitását megtagadta, a »magyaron«-ok kezében levő Adria-Duna Banknak 8% mellett 100 millió dinár kölcsönt folyósitott, amelyet az minden fáradság nélkül 20%-al tovább ad és igy évi 12 millió dinár rizikó és munkanélküli nyereséghez segiti.

SPORT

Kaposváron lesz a jugoszláv-magyar futballkonferencia. Budapestről jelentik: Az OTT — mint ismeretes — legutóbb leetiltotta a Budapest—Zagreb városközi mérkőzést, mert az FTC csapatát nem engedték Szuboticára. Az ellentétek elsimitására az a terv merült fel, hogy a két ország futballszövetségei konferenciát tartsanak, amelyen véglegesen rendezzék a jugoszláv—magyar sportviszonyt. Az MLSz felhivására a INS most válaszolt és válaszában közli, hogy nem zárkózik el a tárgyalások elől, mert a jugoszláv szövetség is kivánatosnak tartja, hogy a kérdést mielőbb rendezzék. A konferenciát az MLSz javaslatára valószinüleg Kaposváron fogják megtartani.

Szentai AC—Velikakikinda Kosovo 5:0 (3:0.) Barátságos. Szükségbiró: Rosenfeld.

A noviszadi Juda Makkabi jubileuma. Noviszadról jelentik: A Juda Makkabi szeptember 13-án ünnepli fennállásának ötéves fordulóját. A jubileum alkalmából felszentelik az egyesület zászlóját. A zászlószentelési szertartás elvégzésére dr. *Alkalay* Izsák gradrabbit kérik fel. A jubileumi ünnepség keretében futballmérkőzés is lesz és ez alkalommal a Makkabi a bécsi Hakoah csapatot látja vendégül.

Ambrózy is indul a Szombori Sport atlétikai versenyén. A Szombori Sport augusztus 23-iki országos atlétikai versenye nagyszabásunak igérkezik. A versenyre eddig a Vajdaság minden részéből érkeztek nevezések. Becskerek harminckét atlétával vonul föl, köztük a rekorder Ambrózyval és Jovanoviccsal. Kikindáról szintén számos atléta részvételére számitanak; benevezett a versenyre a 800-as bajnok Miskovics, akinek találkozása a noviszadi Miskolczyval és a becskereki Benczével nagyszerü sportesemény lesz. Szuboticáról a Bácska inditja el atlétáit, Noviszadról a Juda Makkabi. A verseny egyes számaiban rekordkisérletet jelentettek be. A nevezéseket pénteken zárja le a rendező egyesület.

TŐZSDE

A dinár külföldi árfolyamai

1925. augusztus 18.

Zürich deviza 9.225.

Budapest deviza 1271—1279, valuta 1251—1273.

Prága deviza 60.40—60.90, valuta 60.25—60.75.

Berlin deviza 75.1—75.3 milliárd márka, valuta 74.1—74.5 milliárd márka.

Bécs deviza 1268.50—1272.50.

London deviza 272.

Newyork deviza 179.50.

—

Zürich, aug. 18. *Zárlat:* **Beograd 9.225**, Páris 23.95, London 25.05, Newyork 815.50, Milanó 18.50, Amsterdam 276, Berlin 122.75, Bécs 0.007255, Szófia 3.75, Prága 15.25, Varsó 92.50, Budapest 0.007255, Bukarest 2.65.

Noviszadi terménytőzsde, aug. 18. A tőzsdén bejelentett kötések: Zab 100 mm. paritás Ljubljana K. D. 200 dinár. Tengeri 200 mm. bácskai hajó K. D. 190 dinár, 4000 mm. bácskai fehér, ó, dunai hajóáru R. K. 205 dinár, 1000 mm. szárított paritás Jasenice elvámolva X—XI. K. D. 205 dinár, 300 mm. bácskai dunai hajóáru K. D. 192.50 dinár. Liszt 200 mm. bácskai kenyér 6. sz. 310 dinár, 100 mm. bácskai 0-ás GG. K. D. 440 dinár. Kender 200 mm. bácskai (szár) K. D. 80 dinár.

Szentai gabonaárak, aug. 18. A keddi piacon a következő árak szerepeltek: Buza 275 dinár. Tengeri 185 dinár. Vasutra szállitásra 187.50 dinár. Hajóra szállitásra 190 dinár. Szeptemberre 195 dinár. Árpa 165 dinár. Sörárpa 210 dinár. Köles 170 dinár. Repce 350 dinár. Zab 165 dinár. Rozs 180 dinár. Heremag 1200 dinár. Muharmag 150 dinár. Bab 200 dinár. Liszt 0-ás GG. 470 dinár, 2-es 420 dinár, 5-ös kenyérliszt 370 dinár, 7-es 250 dinár, 8-es 160 dinár. Korpa 150 dinár. Irányzat lanyha.

Vizállás

Noviszadról jelentik: A noviszadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizek mai állása a következő: *Dun:* Vukovár 360 (—10), Palánka 370 (—10), Noviszad 368 (—12), Zemun 277 (—8), Pancsevó 268 (—8), Smederevó 348 (—7). *Dráva:* Maribor 170 (+2), Zakanj 24 (—6), Oszijek 268 (+50). *Száva:* Zagreb 52 (+48), Jasenovac 248 (+20), Bród 164 (+38), Mitrovica 122 (+2), Beograd 214 (—). *Tisza:* Szenta 340 (—28), Becse 314 (—20), Titel 392 (—6). *Kupa:* Karlovac 52 (—10). *Una:* Novi 62 (—8). *Vrbas:* Banj Luka 63 (—5). *Bosna:* Doboj 34 (—4). *Drina:* Zvornik —72 (—). *Morava:* Csuprija 36 (—).

Egy gyermekorvos irja: „hogy a szájtól minden káros anyagot távol tartsunk és lehetőleg antiseptikus hatást gyakoroljunk rá, nem elég a tiszta viz és a kefélés, hanem szükséges, hogy szájvizet is használjunk, amely ártalmatlan legyen, a csirákat mégis megölje és amellett jóizü is legyen, ami gyermekeknél rendkivül fontos. Ezeknek a követelményeknek teljes mértékben megfelel az Odol, amelyből reggel, de különösen este kell egy keveset a szájvizbe tenni.“*)

*) *Dr. F. Theodor, Königsberg „Praktische Winke zur Ernährung und Pflege der Kinder in gesunden und kranken Tagen“ cimü müből.*

4610

A versenyautó halottja

Regény. Irta: F. X. Kappus

25. folytatás

Az eddig közölt részek tartalma: Horváth Elemér báróba beleszeretett Montecarlóban Mirjam, egy szép bécsi lány. Horváth a ruletten elvesztette egész vagyonát és hirtelen eluiazott jugoszláviai kastélyába. Rendulics Flóra, egy novisadi bank hivatalnoknője megtudja, hogy a báró öngyilkosságra készül. Megkéri Horváthot, hogy ha már ugyis mindegy neki, vegye őt előbb el feleségül. A báró teljesiti kivánságát. A nászéjszaka után Flóra bárónő Bécsbe utazik, Horváth aki beleszeretett feleségébe, nem lesz öngyilkos, hanem mindenáron vagyont akar szerezni, hogy feleségét — aki közben egy milliárdos szeretője lett — visszaszerezze és csempészésre adja fejét.

A pupos megint nagyon bámulta Mirjam határozottságát.

— Ne féljen, — mondta a lánynak, — mindent megteszek, különösen, ha tudom, hogy együtt dolgozunk majd, minden nap, mindig, amikor csak kell.

Majomszerüen nyult Mirjam keze után és megszoritotta. Tekintete a leány szemét kereste s belefuródott áthatő pillanással.

Mirjam meg akart valamit mondani, azonban a szó torkán akadt. Tagjai mintha egyszerre megbénultak volna.

— A világosságot, — suttogta és az ablakra mutatott.

Rupu elengedte a lány kezét, az ablakhoz ment, betette a fatáblákat és felcsavarta a piros lámpát.

— Most aludni fogsz, — kezdte halkan.

Szavai monoton zümmögéshez hasonlitottak.

Mirjam kezében tartotta a levelet, mindjobban és jobban összegörnyedt székén. A világgal való érintkezése teljesen megszünt, mialatt Rupu Moro hátulról többször megérintette fejét és testét lassan, lassan végigsimogatta, közben pedig kérdéseket tett fel.

Egyelőre azonban nem adott Mirjam világos feleleteket. Testét gyenge reszketés futotta át, térde kicsucsosodott a könnyü nyári ruha alatt.

A pupos mind áthatóbban kérdezte, amit tudni akart.

Végre a lány dadogva válaszolt:

— Vizet látok és rafta hajót!

— S ezen a hajón utazik ő?

— A hajó... kikötőben van... egész közel a kikötő falához. Közelében vasuti kocsik állanak... egész vonat... a vaggonok tele vannak és csöveken... tömlőből valami folyik a tengerbe... vagy a hajóba.

— És ő, aki a levelet irta? — türelmetlenkedett Rupu, — milyen ember? Veszélyes? Ártatlan?

Mirjam lebegő mozdulatokat csinált.

— Inkább veszélyes. Nem ártalmatlan, igazán nem ártalmatlan. Ilyen ember, ilyen...

— Ravasz, titkolódzó? — segitett neki Rupu.

Mirjam mintha mosolygott volna, miközben ezt felelte:

— Meg akar gazdagodni és a pénzt halomra gyüjti, aztán nők között szórja szét. Igen, beteg ember, a vére rossz, megmérgezett.

A pupos izmai megfeszültek. Tovább kutatott. Megmagyaráztatta magának a betegség mibenlétét és következményeit. Érezte, hogy neki nagyon fontos, ha a médium képességeit ilyen irányban fejleszti. Ezen a téren kinálkoznak azok a nagyszerü lehetőségek, amelyekből pénzt lehet szerezni, ha az amerikaival összeköttetésbe lépnek.

El is felejtette a szeansz kiindulási pontját.

Amikor Mirjam felébredt, első szava ez volt:

— Nos?

— Veszedelmes ember, ugy mondta maga, egyáltalán nem ártalmatlan.

Hozzáhazudta:

— Nem jó vele egy tálból cseresznyét enni! Ezekel a szavakkal mondta kisasszony.

— S különben? — érdeklődött a leány.

— Különben a többi nem fontos.

Gyorsan leirta azokat a képeket, amelyeket Mirjam transzában feltárt előtte. Még hozzá is tett egyet-mást, hogy kedvébe járjon.

Mirjam tünödve állott meg aztán gyorsan kalapjához nyult. A pupos azonban megfogta csuklóját:

— Mi lesz a fődologgal? Mikor jön? Holnap? Emlékszik, hogy mit igért?

— Természetesen, holnap jövök. Ebben maradunk. Mikor jöjjek?

Rupu Moro a levegőbe meredt tekintetével és nőiesen kicsiny kezeit dörzsölte.

— Pont háromkor. Negyednégyre hivatom Barnesst.

Pillantása szurón tapadt a lány arcára és szigoruan folytatta:

— De megbizhatónak kell lennie, kisasszony, megbizhatónak, különben...

Arca durván és fenyegetően eltorzult.

— Számithat rám, — biztositotta Mirjam megijedve, aztán leszaladt a lépcsőn.

Ide-oda bolyongott az uccákon, majd egy postahivatalnál megállott.

Egyik blankettát a másik után irta meg, hogy aztán megint összegyürje vagy széttépje. Végre a negyedik sürgöny sikerült, a szöveg megfelelő volt.

A hosszu távirat Bukarestbe egész kis vagyonba került.

Flóra Romániába utazik

Flóra alaposan csalódott:

Rosszabb itt, mint Ázsiában!

Utibenyomásait ujra meg ujra ezekben a szavakban foglalta össze. Az uccák nyomorultak voltak, a szállodák minden kritikán aluliak, az emberek ostobák és tolakodók.

Kibámult a hotel nyitott ablakán a kis város főterére, anélkül, hogy tekintete valamin megakadt volna. Ez kellemesen hatott rá, valahogy megnyugtatta idegeit és jólesett a magasból lenézni, távolságot tudni maga és a többi ember között.

Tulnézett a háztetőkön a távoli hegyekre, egészen fel a meredek csucsokig. Ebben a pillanatban szinte szerette ezeket a hegyeket, mintha rokonságot érzett volna velük. Valami, mintha kiáradt volna belőlük, ami erőt és bátorságot ad...

— Bátorság, bátorság, — gondolta, — hát egyáltalán van bennem bátorság?

— Nem, — nevetett azután hangosan, — nem, gyáva vagyok! Hiszen ha bátor lennék, akkor nem kocsiznék most ezen az istenverte vidéken ezzel a hájtömeggel. Ha nem volnék gyáva, nem játszanám egy pillanatig sem tovább ezt a komédiát, amelyet már ugy is unok...

Tudta: Ostendében Pataki várja.

Eget-földet igért neki az istálló-tulajdonos, csak hagyja ott Fleischlert. Olyan konkréten beszélt és olyan meggyőző volt, hogy jól esett hallgatni. Csak egy szemrebbenésébe került volna, hogy másnap a közjegyzőnél nagyszerü szerződés várja őt aláirásra, szerződés olyan életre, amelyhez képest a mostani proletárszenvedés.

Miért nem akarta?

— Igen, miért nem? — morzsolgatta a kérdést, mialatt tovább bámult az ablakból.

A hegyek mereven néztek vele farkasszemet, megközelithetetlen nyugalmukban.

Sejtette az okát, hogy miért nem felel Patakinak. De értelme küzdött a hullámokkal, amelyek tudatát el akarták önteni. Agya folyton csak hasonlatokat csinált Fleischler és az istállótulajdonos között, ezekből mintegy töltést épitve vágyai számára, amelyek titokban zugtak lelkében.

A vastag férfi és a másik, lötyögő pofazacskóival ugyan melyik különb? Alapjában véve nem voltak-e egyformák, nem voltak-e ugyanegy fának levelei? Ami különbség nevelésükben, képzettségükben mutatkozott, vagyonuk aránya nem volt csak árnyalatbeli differencia és semmi más?

És ezek az árnyalatok játszanak döntő szerepet?

Flóra arca előtt szorosan összefonta ujjait és merően nézte rubingyürüjének tüzét, tanulmányozta kezének matt fehérségét. Fejét mindjobban lehajtotta, mig végre kezébe temette.

Agyán keresztül cikázott az a gondolat: nem volna-e jobb még ma itthagyni mindent, visszautazni Bécsbe, nem törődve Fleischlerrel, Bertával és az egész bagázzsal?

Vajon Pataki képe volt, amely folyton felmerült előtte, vagy másé?

Hangosan felnevetett:

— Olyan könnyen nem hagyom magam legyőzetni, nem.

(Folyt. köv.)

Löwy Testvérek
Subotica
Üzletáthelyezés miatt
nagy kiárusitás

140 cm. Tiszta gyapju köpenyposztók	Din.	**100·—**
140 cm. Kockás gyapjuszövetek	Din.	**75·—**
140 cm. Férfi szövetek	Din.	**150·—**
Tiszta gyapju Lódni szövetek	Din.	**50·—**
105 cm. Gyapju voalé szövetek	Din.	**65·—**

Egész finom női ruha- és kosztümszövetek. Legfinomabb angol és cseh férfiszövetek. Vásznak, siffonok **13·—** dinártól. Parchendek, flanellek. Paplanok **250·—** din. Gyönyörü mintás liberthy satinok.

Általában az összes cikkek mélyen leszállitott árakon lesznek kiárusitva!

6112

Technologia gépészeti osztályát végzett
technikus
3 évi gyakorlattal azonnali belépésre állást keres. — Cim Schmolka hirdetőirodában Novisad. Futaški put 2. 6452

PATKÁNIN
(tör. v. v.)
Patkányirtószer
Reitter Oszkár vel.-becskereki nyug. főkapitány nagyszerü találmánya.
Doboza 15 dinár
Fő-elárusitója:
Patkáningyár (Torontáli Agrárbank RT.) Vel.-Bečkerek
Viszonteládusitója:
Kovács drogéria, V. Bečkerek
Jótállás a biztos eredményért!

Jutalékos helyi
ügynökök felvétetnek.
Cim a kiadóban. 6880

BRAZILIÁBA
SAO PAOLO államba ingyen ingyenes pontos felvilágositással szolgál, szegény kivándorlóknak az útlevél és a beutazási engedély közvetitését ingyen vállaljuk. Bármilyen utazási ügyben forduljon bizalommal
BIRO AMERIKÁHOZ
NOVISAD
Kralja Petra ulica 11.

NAVIGAZIONE GENERALE ITALIANA
GENOVA

Express vonalaik:
Északamerikába
Középamerikába
Délamerikába:
Braziliába
Uruguayba
Argentinába
Peruba, Chilébe stb.
Ausztráliába
és a világ minden nevezetesebb kikötőjébe

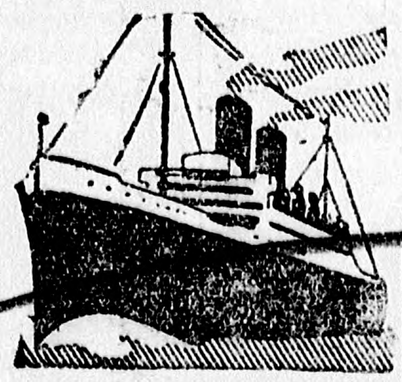

Jugoszláviai vezérképviselet
„TRANSOCEANIK"
Jugoszláviai Utazási és Szállitmányozási R. T.
ZAGREB, Petrinjska ul. 6.

Utazási idő
Zagreb-Genova 20 óra
A legrövidebb és legkényelmesebb vonal jugoszláviai kivándorlók részére
Kitünő konyha

VOJVODINAI KÉPVISELET:
„METEOR" Ügynökség és információs iroda **Vel.-Bečkerek** Wilson tér 8. Sürgönycim: Transoceanik V. Bečkerek

Hölgyek!
Ne felejtsék el, hogy a szépséget az arc üdesége adja meg és ez csak ugy érhető el, ha „VISAGINE ADELINA PATTI" arctejet, használ. Üvegje 30 dinár. LABORATOIRE „ADELINE PATTI" PARIS. Főképviselet Jugoszláviára ZAGREB, GAJEVA ULICA 8.

NYILTTÉR.

Szivünk legmélyebb fájdalmával jelentjük, hogy a drága hitves, apa, jó nagyapa, vő, szerető rokon és hü barát

K. NAGY SÁNDOR
FÖLDBIRTOKOS

törhetetlen munkás életének 55-ik és boldog házasságának 42-ik évében, reménykedve viselt sulyos betegsége után f. hó 18-án az Urban csendesen elnyugodott.

A megboldogult hült tetemét f. hó 19-én d. u. 5 órakor a ref. vallás szertartásai szerint fogjuk a helybeli családi sirboltban örök nyugalomra helyezni.

Stara-Moravica, 1925. augusztus 18.

A gyászoló család.

6887

Suboticai Nagyvásár és Kiállításról mielőtt hazautazik, ne mulassza el mükereskedésemet megtekinteni. Ajándékokat csak itt vásárolhat legelőnyösebben. — Naponta friss élővirág kapható **Balog Lina** cég, Bárányszálloda mellett.

Oglas.

Opštinsko poglavarstvo u Pribičevićevu na osnovu rešenja opštinskog prestavništva od 15. avgusta 1925. izdaje dne 23. avgusta t. g. po podne 3 sahata na javnoj dražbi svoju opštinsku gostionicu nalazeću se u Pribičevićevu pod zakup i to na vreme od 3 godine počevši od 1. januara 1926 — inclusive 31. decembra 1928. god. a pod uslovima, koji se mogu svakoga dana videti u kancelariji opštinskog beležnika.

Pribičevićevo, 15. avgusta 1925.

Stanoje Stojan beležnik. 6861 **Henrih Rot** knez.

Árverési hirdetmény.

A Hinkel János-féle kraljevbregi kőszögőgyár telepén 1925. augusztus 23-án délelőtt 10 órakor cca 10 hold termőtalajú lakással és gazdasági épületekkel, továbbá 21 hold termőföld egy tanyaházzal, kisebb parcellákban is el fog árvereztetni a helyszinen. Közelebbi feltételek ugyanott megtudhatók.

Subotica, 1925. augusztus 18.

Hinkel János-féle vagyonértékesitő bizottság.

6873

Oglas.

Senat Grada Subotice stavlja do znanja da će se **tek. god. 3. septembra prije podne u 8 sati** prodavati **na licu mesta, kod razkrštavanja** željezničke i električne pruge na Paliću, na večito na otplatu na 5 godina na javnoj dražbi **trokutni plac, na** istom mestu podeljen **na sedam parcela u svrhu** zidanja letnikovaca.

1. Jedna trećina kupovne cene i biljega ima se na licu mesta izaslatoj komisiji prilikom dražbe odmah isplatiti, a ostale ⅔ imaju se nakon Ministarskog odobrenja u polgodišnjim prethodnim ratama u gr. dom. blagajnu za 5 godina računajući od 1. dana nastupajućeg meseca odobrenja uplaćati.

2. Dražba je pravovaljana za dražbenika odmah nakon dražbe, a grad pak nakon Ministarskog odobrenja po čem se razumije, da kupac u slučaju da Ministarstvo dražbu ne odobri nema pravo na odštetu ili na kamate na uplaćenu svotu.

3. Isklična cena kod svakoje pojedine parcele je Din. 30 (trideset dinara) po kvadratnom hvatu. Površina parcela je oko 400—1000□ hvati.

Ostali uvjeti mogu se doznati pod zvaničnim satima u gospodarskom uredu (Gradska kuća II. sprat br. 129.) odnosno pri dražbi na licu mesta.

Subotica, 11. avgusta 1925.

Gradski Senat.

Szálloda eladás!

A Vojvodina egyik legnagyobb városában betegség miatt azonnal eladó egy a belföldön és külföldön legelőnyösebben járatott elsőrendü

szálloda

20 szép, a modern követelményeknek teljesen megfelelően berendezett vendégszobával, szeparéval, 3 szobás szép lakással a tulajdonos részére és tökéletes üzemberendezéssel. Előnyös feltételek. — Ajánlatokat a szerkesztőség továbbit „Szálloda“ jelige alatt. 6765

A. pavillon 10. szoba, földszint

A Suboticai Kiállitáson 1925. augusztus 22—31.

A Beogradi „Moravija“ Kötöttáruk Gyára R. T.

bemutatja trikotázs-konfekciósáru nagy kollekcióját

Ajánlja a tisztelt kereskedőknek, hogy szükségleteiket csak nála fedezzék, minthogy ez a cég a legnagyobb és legszolidabb az egész országban.

Az áruk minősége kiváló, áraink a legolcsóbbak.

Női szükségleti cikkek! **Fiu- és leányka szükségleti cikkek!**

Keressen fel bennünket az uj nagy pavillonban

6848

A legolcsóbb és legjobb kivitelü halcsont nélküli FÜZŐK

készitését elvállalom, valamint **tisztitást, javitást, alakitást**

Haskötők orvosi rendelés után

GUTAI FERENCNÉ

Subotica, VIII. kör, Ostojićeva-ulica 29. szám.

6716

Tüzifa és faszén

6430

Ajánlunk azonnali és későbbi szállitásra

I. oszt. göcsmentes, egészséges, szép **bükk- és gyertyánhasábfát,** ugymint **2 éves száraz vegyeshasábfát,** fürészelt **dorongfát** legolcsóbb napiárak mellett, vasúton esetleg hajón is szállitható

ROSTÁLT SZÁRAZ FASZENET

szivógázmotor üzemhez alkalmas, legolcsóbb árak mellett.

DANICA FAIPAR, OSIJEK

Desačina ulica 27. — Telefon 404.

JEGYGYŰRŰKET

és menyasszonyi ajándékokat **a legolcsóbban vásárolhat**

Ádám ékszerésznél

Subotica, Rudićeva ulica 6. Sugár-ház. 3769

7456

ÉKSZEREK

ARANYLANCOK ÓRÁK

REPOVICS-nál

Aleksandrova ul. 15. Ruff mellett

Ékszerfoglalások megvárhatók.

Puhafaszakmában tökéletes jártassággal bíró, önálló vezető nőtlen

HIVATALNOKOT

keresünk azonnali belépésre. Megkivántatik a horvát és német nyelv szóban és irásban való birása, valamint a horvát nyelven való egyszerü könyvelés tudása. Sajátkezüleg, német és horvát nyelven irott ajánlatokat, a kor és fizetési igények megjelölésével **„LÉDERER ÉS LENDVAI, NAŠICE“** cimre kérünk. 6830

Kovácsok és gazdák figyelmébe!

Megérkezett a **Pécs-szabolcsi kétszer mosott friss kovácsszenünk,** amely minőségileg kétségen kivül minden más szénnél sokkal jobb, illetve **a legjobb.** Ezen állitásunk nem üres reklám, bebizonyithatja ezt minden szakember!

Varga és Racsmány

Subotica—Aleksandrovo

(Sándor község) **Telefon 827**

6618

DEUTSCH PÁL és TÁRSA

VILLAMOSSÁGI ÉS GÉPÉSZETI VÁLLALAT

SUBOTICA, CARA LAZARA ULICA 6.

Rottmann-gyárral szemben

Készit villamos világitási és erőátviteli berendezéseket jutányos áron saját vagy megadott tervek alapján

Kirakat versenyhez szükséges diszes lámpatestek szerelését és pavilonok világitását, izlésesen és olcsón vállaljuk.

6838

Keresünk elektromos müveink egyike részére:

(gőz- és Diesel motorüzem, egyen- és csavaráramu és városi vasutüzem)

okleveles mérnököt igazgatóul

több évi elektromosüzem vezetői gyakorlattal. Az ajánlathoz hozzácsatolandók: Életpályaleirás, bizonyitványmásolatok, fizetési igények és családi körülmények. Iratokat német nyelven kérjük.

Főgépészt

fenti üzemhez, több évi hasonló üzemben való gyakorlattal.

Fiatalabb okleveles mérnököt

a fenti müvek városi irodájának vezetésére.

Csak SHS. állampolgárok ajánlatai vétetnek figyelembe.

„Elin“ D. D. Zagreb Draškovićeva ul. 33.

6829

A VOLT

SANATORIUM

Dr. FARKICS, BEOGRAD

teljesen renoválva és átalakitva. A szanatoriumban a következő kezelések végeztetnek: vizgyógyintézeti (gyógyfürdők, tussok és hidegviz kura) továbbá dörzsölőkurák, elektrotherapia, besugárzások, medikomehanikus kezelések, továbbá minden egyéb fizikális kezelés. Az intézet elsősorban idegbetegeket (neurasténia, hisztéria, vérbajos idegbetegségek, különböző bénulások) vesz fel, továbbá sebészeti-ortopédiai betegeket (csont- izom- és ízületi megbetegedéseket, vele született vagy szerzett testi hibák, hátgerinc görbületek, stb.) Ortopédiai cikkek készitése (bénák részére szükséges szerek, kötszerek.)

Ápolási dij (ötszöri étkezés, orvosi látogatás, hetenként egy fürdővel) napi 120—150 dinár. Egyéb kezelés külön felszámittatik.

Intézeti orvosok: Dr. H. Klein és Dr. C. Kajon Szükség esetén és a beteg óhajára más orvos is rendelhet.

Részletes felvilágositást nyujt:

Zavod Dra Farkića za fizikalno lečenje

Beograd Knez Mihajlov venac 23.

a Kalimegdánnal szemben. — Telefon 5—89.

6738

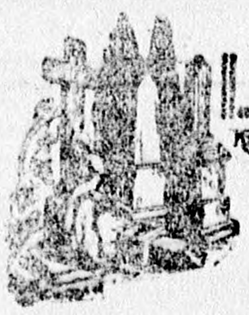

I. PONGRAC

Kőfaragó és szobrász

SENTA S.H.S.

Ajánlok raktáramból minden igénynek megfelelő **sireml**éket a legegyszerübbtől a legmodernebb kivitelig u. m.: **Gránit Syenit, Labrador márvány és mészkőből** vállalok temetői munkákat, **betüvésést, aranyozást** ugy helyben mint vidéken. Készitek **rajz után kriptákat, mazoleumokat,** kőfaragó és szobrász, valamint **bútor márvány** munkákat.

VERSENYEN KIVÜLI ARAK!

Tekintse meg raktáramat minden vételi kötelezettség nélkül.

6843

LIFKA KERT MOZI

Szerdán utoljára

KARINA BELL és GUNNAR TOLNÄS

az ezidei első ujdonsága gyönyörü filmjátéka

SZERELEM SZIGETÉN

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetüs és címszó kétszeresen számit. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felbélyegzett jeligés leveleket továbbitunk. Kérdezősködésekhez válaszbélyeg mellékelendő.

NE FELEJTSE EL

hogy fényképezőgépét elhozza a kiállításra
hogy csak jó és friss anyaggal tud szépen dolgozni
hogy foto-cikket legolcsóbban és legnagyobb választékban

csakis TENNER OPTIKUSNÁL kaphat

Subotica, Korzó 11.

A vásári igazolvány felmutatójának 10 százalék engedmény. 6702

FOGLALKOZÁS

Okleveles gyógyszerészt keresek 5—6 hóra kisegitőül. Cim a kiadóban. 6840

Gyors és gépirónő gyakorlott irodai munkaerő jó fizetéssel azonnal felvétetik. Cim a kiadóhivatalban. 6833

Utazó rövidáru szakmába azonnali belépésre állást keres. Cim a kiadóban. 6881

16 éves gyakorlattal biró mérlegképes könyvelő, perfekt szerb, német, magyar levelező azonnali belépésre állást keres. — Megkereséseket kér »Komoly munkaerő« jeligére a kiadóhivatalba. 6761

Német kisasszonyt keresek aug. 15. esetleg szept. 1-i belépésre. Cim a kiadóban. 6840

Reklám házivarrónő angol és francia munkában perfekt, jobb házakhoz ajánlkozik. Petrovgradska-ul. (István-u.) 9.

Fiatal vaskereskedő segéd azonnali belépésre állást keres. Cim a kiadóban. 6886

Hivatalnok, 14 évi kereskedelmi gyakorlattal, perfekt szerb-horvát levelező, magyar és német nyelvet birja, vám-, vasuti és közigazgatási ügyekben, továbbá minden biztositási ágazatban és gépirásban teljesen jártas, megfelelő állást keres. Cim: M. C., Subotica, Pestafiók »F«. 6345

Esztergályos segédek felvétetnek Cseke, Bajai ut 5. 6881

Ügyes manikürözőnő, ki a fésülésben is jártas, felvétetik. VI. Kvaternikova ul. 8. 6858

»Danica industrija cipela« felvesz egy 13—14 éves kifutóleányt. 6880

Fényképészsegéd állást vállal elsejére. Esetleg üzletvezetést. De csakis jobb helyen. Beszél: magyar, német, horvátul. Mostarska, Beograd, Nevesinska ulica 22. 6878

Fényképészsegéd állást vállal elsejére direkt retouschra, esetleg összmunkára vagy üzletvezetésre. De csakis jobb magyar helyen. Baráth, Beograd, Balkanska 42. 6879

VÉTEL-ELADÁS

Prima kender talpon azonnal eladó özv. Fabónénál, Mali-Idjoš. 6875

Okleveles gyógyszerészt kisegitőnek azonnal akceptálok. Ott Dezső, Pivnica. 6884

Suche zu meinen zwei Söhnen, die 4—5 Jahre Alt sind, ein deutsches Fräulein, Kindergärtnerinnen mit Jahreszeugnissen werden bevorzugt. Die Stelle kann sofort besetz werden. Frau Dr. Dénes Holló aus Senta, Bačka. 6864

Kávéházak figyelmébe! Kártyavágó lepek eladók. 2 játszmát egyszerre vág. Cim a kiadóhivatalban. 6845

Palicson 3 kapás szőlő házhely villamos megállónál eladó. Cim a kiadóhivatalban. 6844

4 drb teherautó (Büssing), 3—4—5 tonnás, jó állapotban, azonnal olcsón eladó. Fr. Stupica, Ljubliana, Gospesvetska c. 1. 6863

Benzinmotor 6 és 10 HP *ui Roth-féle* Wien olcsón eladó. Ulreich Testvérek vaskereskedők, Subotica. 6723

KERJEN

Idol DEDY

CIPŐKRÉMET!

GYÁRTJA:

Prva Jugoslavenska Kemična Fabrika D. D.

NOVISAD

Több használt írógép és egy kisebb kassza olcsón eladó. Engl. varrógépkereskedő. 6805

Börgarnitura, kitünő karban, olcsón eladó. Paje Kujundžića (volt Veselényi) ulica 4. emeleten. 6725

Jégszekrény, vaságy, butorok, edények eladók. — Délután kettőtől négyig. Cim a kiadóban. 6817

Eladó egy 50-es Kombinált gyaluszék előtéttel és köszörüvel, egy 6 HP Langen és Wolf-motor, generátorral, garantált jó és olcsó. Ott Mihály asztalos, Irmaja. 6818

Cementáru gyári berendezés eladó. Cim a kiadóban. 6882

Eladók Slavoniában Verőce megyében országut és vasut mellett egytagban 35. 40. 50. 60. 190 és 200 holdas telekkönyvileg átiratható birtokok felszereléssel és anélkül. Bővebbet A. Spinka Donji-Miholjac (Slavonija). 6862

KÜLÖNFÉLE

Palicson 2 szoba 2 konyha szept. 15-re kiadó, villamos megállónál. Cim a kiadóban. 6846

VADÁSZOK!

Mielőtt vadász fegyvert vennének, feltétlenül nézzék meg a suboticai vadász kiállitáson augusztus 22-től, augusztus 31-ig

V. BATA SIN

cég Subotica, Kralja Aleksandra ulica 7., fegyver- és lőszer nagykereskedésének, vadászfegyver- és lőszer kiállitását

Kiállitáson: A. Pavilon I. em. 60.

Nyolc különböző fegyverzetnek fegyver különlegességei lesznek bemutatva.

Minden vadásznak feltétlenül meg kell néznie!

ÓRIÁSI RAKTÁR! ÓRIÁSI VÁLASZTÉK!

Minden vadász kérje ingyen nagy képes árjegyzékünket.

Saját villanyerőre berendezett puskamüves műhely.

Irodának vagy lakásnak alkalmas 1—2 szoba a főtéren (butorozatlanul is) kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 6842

Jószágtartó emberek figyelmébe. Legjobb és legolcsóbb takarmányt kiállitásra is minden nap kapható. Trifkova ul. 8. Dr. Sántha szanatóriummal szemben. 6876

Legjobb hentesáruk, friss husok, téli szalámi 70—80 dinár, viszonteladóknak nagy árkedvezmény. Kereskedők és gazdák figyelmébe sózott és téli füstölt szalona legolcsóbb napiárban. Jég kapható. **Szabados-féle** hentes- és mészárosüzlet. Subotica, városháza épület. 6524

Diákokat teljes ellátással elfogad intelligens család. Sentán, Karadjordjeva (Adai) ul. 17. 6844

Német család *cseregyereket* keres leány helyébe polgári iskolával biró községbe. Berg tanitó Sekić, Bačka. 6860

KISS ZÁLOGINTÉZETE mindenféle értéktárgyakra kölcsönt ad. Zálogból visszamaradt cirka 500 méter sötétszürke finom gyapjuszövet szállitásra; v. férfi, női raglán és téliskabátnak való. Ékszerek, ruhák, kabátok, fehérnemüek és minden más tárgyak állandóan olcsón eladatnak. Subotica, I. kör. Brankovićeva (Kinizsi) ul. 12. 5697

Nea-Crem

legmegbizhatóbb arc- és kézápoló

KORONA GYÓGYSZERTÁR
VÁROSHÁZA
SUBOTICA

Gummibélyegzőt bármilyen nyelven készit Molnár József Subotica, Frankopanska ulica 25. Megrendeléseket a Bácsmegyei Napló kiadóhivatala is elfogad.

VATTA

paplannak és szabóknak kicsinyben és nagyban

ZAGREBAČKA INDUSTRIJA POPLUNA

M. JUNGWIRTH I DRUG

Vlaška ul. 92. ZAGREB Telefon 28—39. 6878

Szerb-német-magyar nyelvü **levelező** és **mérlegképes könyvelő** önálló munkaerőt, hosszabb ideig vezető állásban volt, állását változtatná. Belépés megállapodás szerint. Megkereséseket 6872 szám alatt a kiadó továbbit. 6872

A szesz-, különösen a likör-, rum- és koknakszakmában kiválóan bevezetett, szakképzett és reprezentációképes urak mint

utazók

azonnal felvétetnek.

Csak kiváló erőkre reflektálunk. — Ajánlatok **„Qualität“** jeligére a **Publicitas d. d.** hirdető vállalathoz, Zagreb, Gundulićeva ul. 11. kéretnek.

6732

Gyapjufonó-gépek

két teljes fonóda, 3 Pelzmaschinen, 2 Kontinnenmaschinen, 2 Florteiler, 2 Selfaktore, 1 Mulle-Jenny, 2 Zwirnmaschine, 1 Reisswolf, 1 Mischwolf, 1 Klopfwolf és hozzá 1 **Langen & Wolf, 25 HP szivógáz-motor generatorral,** több transmisszió és szijtárcsa.

Minden egyes gép nagyon olcsón külön is eladó.

DEUTSCH & WIENER, Vinkovci

6360

WEITZENFELD és TÁRSA

Alapitva: 1902. **Subotica** Telefon: 190 sz.

Táviratcim: Kenderpar. Iroda: Városi bérpalota. Telep: Sentai put.

Mindenféle zsák, zsinegáru, tömlő és hevederek

PONYVA UJ ÉS HASZNÁLT PONYVAKÖLCSÖN

Butorszövetek, szőnyegek és az összes kárpitos cikkek gyári áron beszerezhetők.

TÜZIFA

Bükkfa hasáb	1000 Kg	**350** Din.
Bükkfa fürészelt	1000 Kg	**385** Din.
Bükkfa apritott	1000 Kg	**420** Din.
Puha gyujtófa csomagolva	1000 Kg	**260** Din.

„BOSNA“ FATELEP ÉPÜLETANYAG 6536

SUBOTICA

Vasuti teherpályaudvar mellett.

Express kávéfőzőgép

gázfütéssel, a kiállitás tartamára bérbeadó, esetleg azonnal eladó. — Cim a Bácsmegyei Napló novisadi fiók-kiadójában. 6778

Két ügyes masamod leány,

ki önállóan dolgozik, teljes ellátással azonnal felvétetik. — Fizetés megegyezés szerint. —

Csucs Jánosné *azelőtt: Tolvay Laura Modesalon V. Bečkerek*

6837

A szerkesztésért felelős dr. FENYVES FERENC. Nyomatott a kiadótulajdonos Minerva (ezelőtt Bácsmegyei Napló) Nyomda és Lapkiadó R.-T. körforgógépén Suboticán.

12 OLDAL ✕ ÁRA 1½ DINÁR

Poštarina plaćena!

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVI. évfolyam — Szubotica, CSÜTÖRTÖK 1925 augusztus 20. — 221. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
Telefon szám: Kiadóhivatal 8—58. ∴ Szerkesztőség 5—10.

Előfizetési ár negyedévre 135 din.

Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia Foncière-palota)
Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1 (Lelbach-palota)

In hoc signo

(+) Nagy Konstantin előtt, amikor Maxentius ellen nyomult, megjelent az égen a kereszt és mellette a jelmondat: *In hoc signo vinces.* Ez a jelmondat ragyogott tüzbetükkel a német fajvédők vérbeborult szeme elé, amikor hadbaszálltak a bécsi cionista kongresszus ellen. Ők azonban a jóslatos szöveg illusztrációját, a Megváltó kinszenvedéseitől megszentelt keresztet horoggal egészitik ki, amelyet belevetnek a zavarosba, hogy a háborut előkészitő és a bukást fölidéző reakció uralmának restaurációját halásszák ki belőle. Ezt a jelvényt hordozzák körül a békeszerződések sulyos rendelkezéseitől és a nyomukban járó társadalmi és gazdasági rázkódtatásoktól megviselt Középeurópában, hirdetve az uj megváltást, a gyülölet csodatevő hatását, az öldöklés borzalmainak szépségét, a rombolás nagyszerüségét: gyorsan ölő háborut a lassan gyógyuló béke helyett.

A német fajvédők programjának alfája: harc a világuralmi törekvéseket rejtegető zsidóság ellen. Ez a programpont a legalkalmasabb a hiszékeny tömegek fanatizmusának fölgyujtására és a fajvédőknek ez kell tüzelőanyagul messzemenő terveik kohójába. Végcéljuk feltartóztatni a haladás vonatát és visszaparancsolni azokra a rozzant sinekre, amelyeken a katasztrófa bekövetkezett. Az uj kereszteshadjárat Bouillon Gottfriedjei ezuttal Bécsbe rendelték gyülevészhadaikat azzal a nyilt utasitással, hogy a világ cionista szervezeteinek ottani tanácskozását tegyék lehetetlenné. Ám a bevallott szándék stratégiai leple egy gyakorlatilag sokkal fontosabb célkitüzést, az osztrák kormányzat megbuktatásának puccskisérletét takarta el. Az osztrák köztársasági kormány mindazonáltal nem tiltotta el a cionista kongresszust, de nem akadályozta meg a német birodalmi és osztrák hackenkreutzlerek felvonulását sem, csak épen megtette a kellő óvóintézkedéseket a tüntetések elfajulásának megelőzésére és a veszélyeztetett közbiztonság megvédésére.

Minden valószinüség szerint baj nélkül fogja ezeket az izgalmas órákat is átélni a hajdani császárváros, amely a bolsevizmus Szcillái és a monarchizmus Charibdiszei közül szerencsésen evezett ki s jutott el a politikai és gazdasági konszolidáció révébe. Előreláthatóan nem fog sor kerülni azokra a retorziós lépésekre, amelyekkel az amerikai lapok máris fenyegetőznek arra az esetre, ha a cionista kongresszuson résztvevő ötven delegátus közül bárkit is bántalom érne. A kis osztrák reszpublika, amelynek politikai irányát az egymást fékező szocializmus és kereszténységszocializmus egyensulyi állapota határozza meg, már több izben impozáns példáját adta annak, hogyan kell a rendfentartás követelményeinek megfelelni a politikai véleménynyilvánitás szabadságának csorbitása nélkül.

A népek békessége szempontjából azonban a fajvédők piromániája ugyanolyan beszámitás alá esik, mint az a földalatti munka, amit Moszkvából vezényelnek a rend és nyugalom felforgatására. Ugyanazt müvelik a horogkeresztesek, amit a bolsevikok: az elégedetlenséget fütik, az alantas ösztönöket ingerlik, a szenvedélyeket korbácsolják fel, hogy az állami és társadalmi konstrukciók kereteit szétfeszithessék. A harmadik internacionále ügynökei egy uj társadalmi berendezkedés előkészitése, a horogkereszt lovagjai a háboru előtti hatalmi és szociális állapot visszaállitása cimén gyujtogatnak. Mindkét extrémitás elvakult ellensége a társadalmi osztályok harmónikus együttmüködésének és a normális állami életnek. Egyik éppugy, mint a másik, zavarokra, válságokra, felfordulásokra, katasztrófákra spekulál és éppen ezért a védekezést a két oldalról fenyegető veszély ellen egyenlő erővel kellene kiépiteni jobb- és balfelé.

A középeurópai kormányok, amelyek mind jobboldali elemekre támaszkodnak, bizonytalan gyengeséget tanusitanak a horogkeresztesekkel szemben, akik pedig ugyanugy a világbéke egyedüli biztositékát, a demokráciát gázolják, mint a vörös csillag imádói. Csak ha a fehér bolsevizmust is harcképtelenné teszik, virradhat fel az igazi béke napja.

Radics István Beogradban

A népszövetségi konferenciáról tárgyalt Nincsics külügyminiszterrel — Szerbiai parasztok lelkesen ünnepelték Radics Istvánt

Szerdán reggel megérkezett Beogradba *Radics* István a felesége, fia, továbbá *Radics* Pavle agrárreform miniszter és dr. *Krnjevics* Juraj társaságában. A pályaudvaron *Kovacsevics* Karlónak, a horvát parasztpárt alelnökének vezetésével a Radics-párt Beogradban tartózkodó képviselői várták a pártelnököt. Radicsnak Beogradban való mostani megjelenése már nem járt azzal az aggodalommal és feltünéssel, mint korábbi beogradi utjai, de most is minden lépését nagy figyelemmel kisérték.

A pályaudvarról Radics családjával együtt a Páris-szállóba ment, a hol Radics Pavle agrárreform miniszter lakosztályában foglalt el egy szobát, azután pedig feleségének és fiának társaságában azt a négy minisztériumot kereste fel, amelyeknek élén Radics-párti miniszterek állnak, déli tizenkét órakor pedig feleségével és dr. *Krnjevics* Jurajjal együtt *Nincsics* külügyminiszterhez ment a külügyminisztériumba. Nincsics külügyminiszter és Radics tanácskozása több mint egy óra hosszat tartott.

Távozása alkalmával Radics az ujságiróknak kijelentette, hogy ezuttal kizárólag külpolitikai kérdésekről, elsősorban a genfi konferenciáról tárgyaltak. Csütörtökön délelőtt tiz órakor kezdődik a delegátusok előzetes tanácskozása és erre vonatkozóan folytattak a külügyminiszterrel megbeszéléseket. Radics ez alkalommal magához vette a genfi tanácskozások részletes programját is. Péntek délre a külügyminiszter Radicsot és családját meghivta magához ebédre.

Az ebéden, amely délután három óráig tartott, *Radics* több politikussal és a szerb nőegylet tagjaival beszélgetett el, majd három óra után politikusok, ujságirók és a szerb nőegylet kiküldötteinek társaságában autón a közeli Jainci községbe tett Radics kirándulást, ahol a szerb nőegylet által fenntartott háziipari szakiskolát tekintette meg. Radics társaságában voltak többek közt dr. *Macsek, Kossutics,* dr. *Krnjevics* és dr. *Palmar,* a horvát parasztpárt vezetői közül. Amikor a falu lakossága megtudta, hogy Radics Jainciben tartózkodik, a szerb parasztok nagy tömegben gyültek össze a háziipari iskola előtt és *lelkesen éltették Radicsot.* A horvát parasztvezér erre megjelent az iskola előtt, a parasztok közé vegyült és elbeszélgetett velük, majd beszédet is rögtönzött, amelyben a falu és a parasztság fontosságáról, az »uri politika huncutságáról« és a nemzeti megegyezés nagy fontosságáról beszélt. A beszéd után a parasztok lelkesen ünnepelték Radicsot, aki előtt ezután a háziipari iskola növendékei énekeltek, majd este hat órakor Radics kisérőivel a legjobb hangulatban tért vissza Beogradba.

Radics valószinüleg szombatig marad Beogradban, mert részt akar venni a vasárnap délután a szlovéniai *Krskóban* megtartandó Gubec Máté-ünnepségeken. A krskói szlovén nép ugyanis, — ahol a Radics-pártnak erős szervezetei vannak, — a zagrebihez hasonló, csak kisebb méretü ünnepségre készül a horvát Dózsa György emlékére. Lehet azonban, hogy Radics mégis lemond erről az utjáról, hogy találkozhassék *Sztanojevics* Ácával, a megegyezés egyik létrehozójával. Radics kijelentette, hogy reméli, hogy Sztanojevics értesül beogradi utjáról és ő is el fog jönni, hogy vele találkozhassék, ha azonban Sztanojevics mégsem jönne Beogradba, akkor ő utazik hozzá Kujazsevácra és ez alkalommal Szerbiában is kisebb utazást fog tenni.

Este hat órától nyolcig *Radics* a horvát parasztpárt képviselői klubjában tartózkodott, ahol a párt képviselőivel a politikai helyzetről tanácskozott.

Elbocsátották a Pribicsevics-párt horvátországi exponenseit

Szombatra várják vissza Beogradba *Makszimovics* Bózsó belügyminisztert Karlsbadból, ahol Pasics miniszterelnöknek referált a politikai helyzet ujabb fejleményeiről. A belügyminiszter karlsbadi utja előtt több ukázt terjesztett a király elé aláirás végett, amelyek *a horvátországi közigazgatásban lényeges személyi változásokat fognak előidézni, különösen az alárendeltebb állásokban.* Ezeket az ukázokat a belügyminisztériumból szerdán továbbitották végrehajtás végett és ezzel a Pribicsevics-párti tisztviselők el fognak tünni a horvátországi közigazgatásból.

Sztojadinovics pénzügyminiszter, aki mostanáig Bledben tartózkodott és részt vett a királyi vadászatokon, szerdán Zagrebba utazott, a honnan Splitbe megy, majd rövid tartózkodás után montenegrói választókerületébe folytatja utját.

Radics politikai tanácskozásai

Este Radics István a radikálisklubban meglátogatta *Zsivkovics* Ljubát, a klub elnökét, akivel hosszasan konferált, majd értekezletet tartott a Radics-párti miniszterekkel, akikkel fél kilencig tanácskozott. Nagy feltünést kelt politikai körökben, hogy *Radics a parlamentben meglátogatta a földmivespárt klubját,* ahol *Vuics* Demeter képviselővel és *Staics* volt képviselővel hosszas tárgyalásokat folytatott. Politikai körökben ezekből a tanácskozásokból arra következtetnek, hogy a szerb földmivespárt és a Radics-párt együttmüködése már nincs messze.

Nem bomlik a demokrata párt

Beogradi hiradás alapján megirtuk, hogy a tengerparti szervezetek kiválásával válságos helyzetbe jutott a demokrata-párt Horvátországban. A noviszadi *Narod* cimü lap, amely a vajdasági demokraták hivatalos lapja, most annak megállapitását kéri, hogy a demokrata-párt *bomlásáról elterjedt hirek nem felelnek meg a valóságnak.* A pártból kilépett ugyan *Tomljenovics* Tomiszláv dr. és néhány hive, de ezeknek kiválása nem gyöngitette meg

tulságosan a demokrata-párt tengerparti szervezeteit. Tomljenovics kilépése a *Narod* szerint egyébként azért történt, mert *személyi és politikai ambicióinak kielégitését nem találta meg a pártban*, különösen pedig azért, mert lapját a susaki *Novi Listet* a párt nem volt hajlandó továbbra is anyagilag támogatni.

Emelik a közoktatásügyi minisztérium költségvetését

A közoktatásügyi minisztériumban elkészültek a minisztérium uj költségvetésének kidolgozásával. Az uj költségvetésben lényeges emelkedés mutatkozik a kulturális és müvészeti kiadásokban. Igy többek között félmillió dinárt irányoztak elő egy *beogradi müvészeti pavillon épitésére*, amely kiállitási célokra fog szolgálni.

Sajtóvétségekre is ki fog terjedni az amnesztia

Zagrebből jelentik: A *Dom*, a Radics-párt hivatalos lapja legutóbbi számában azt a feltünést keltő hirt közli, hogy a tervezett amnesztia nemcsak katonai, hanem *mindenféle politikai- és sajtóvétségekre is ki fog terjedni*, amelyeket 1919. óta *követtek el*. Az amnesztia-rendelet a horvát milleniumi ünnepségekre fog hivatkozni indokolásában.

Davidovics Ljuba agitációs útja

Susakról jelentik: *Davidovics* Ljuba, a demokrata-párt elnöke *Sumenkovics* Ilija demokrata képviselő társaságában szerdán Susakra érkezett, ahonnan hosszabb agitációs útra indulnak a horvát partvidékre. Utjuknak az a célja, hogy a Radics-pártnak a horvátországi demokrata szervezetekben történt térhóditását ellensulyozzák.

Radics-párti vezérek konferenciája Beogradban

A Radics-párt tanácskozásai este háromnegyed kilencig tartottak és azon a párt miniszterein, a Beogradban tartózkodó horvát parasztpárt képviselőin kivül résztvett *Radics* István, dr. *Krnjevics*, dr. *Macsek* és *Kossutics* Ágoston. A tanácskozások után maga Radics informálta az ujságirókat az ülésről, de csak annyit mondott, hogy *megállapitották azt, hogy azokban a minisztériumokban, amelyeket a párt miniszterei az önálló demokratáktól vettek át, sokkal nagyobb rendetlenséget és több szabálytalanságot találtak*, mint azokban, amelyeket a radikálisoktól örököltek. *Radics*, mint mondotta, ezt rendkivül fontos körülménynek tartja annak bizonyitására is, hogy a megegyezésre szükség volt nemcsak személyi okokból, ahogy ezt Pribicsevicsék hiresztelik, de tárgyi okokból is.

A kisebbségi ujságirók deklarációja a sinajai sajtókonferencián.

A sajtónak elő kell segitenie a kisebbségi kérdés megoldását

Az utódállamok ujságirói, mint már jelentettük, a szinajai konferencián *Duca* román külügyminiszter inditványára megalakitották a sajtókisantantot, amelyhez a románokon kivül bejelentették csatlakozásukat a jugoszláv és csehszlovák sajtószervezetek. Az uj föderáció alapszabályait és munkaprogramját a konferencia hétfői és keddi ülésén dolgozták ki a kiküldött bizottságok, amelyekbe az erdélyi kisebbségi sajtószindikátus delegátusait is beválasztották. A munkaprogramot kidolgozó bizottságban a kisebbségi ujságirókat *Kádár* Imre dr. képviselte, aki a tanácskozás során a következő érdekes deklarációt terjesztette elő:

— Az erdélyi és bánáti kisebbségi sajtószindikátus nevében örömmel közlöm önökkel azt a legőszintébb hajlandóságunkat, hogy megtisztelő meghivásuknak eleget téve, részt vegyünk ennek a kongresszusnak munkálataiban és hozzájáruljunk olyan sajtókommunitás megteremtéséhez, amely hivatva van a sajtó professzionális érdekeit előmozditani, népeink lelkiismeretét serkenteni és elősegiteni azt a folyamatot, amely a nemzeti kulturákat az egyetemes emberi haladás erővonalában harmónikus munkára összefogja. Egymagában az a tény, hogy önök erre a konferenciára a népkisebbségi sajtó képviselőjét is meghivták, világosan bizonyitja az intenció tisztaságát, bizonyitja, hogy önök valóban a béke és a haladás ügyét kivánják szolgálni akkor, a mikor a közvélemény kifejeződésének szervezeteit, a sajtószindikátusokat, koordinálni akarják. Mi erdélyi és bánsági kisebbségi ujságirók szervezetünk megalakulása óta *a béke és kölcsönös együttmüködés ügyét szolgáltuk*. Ellenségei vagyunk minden olyan áramlatnak, a mely állandósitani szeretné a megtorlás és a bosszu szellemét és sohasem felejtjük el azt a kötelességünket, hogy *ezekkel az áramlatokkal szemben a harcot felvegyük*. A jelenlegi helyzetben olyan folyamatnak kell következnie, amely a kisantant államok népeit bensőséges, kulturális és gazdasági együttmüködésre sarkalja. Ne felejtsük el, hogy az utódállamokban népkisebbségek élnek, amelyeknek főbb problémája: nemzeti fejlődésük intézményes kiépitése még megoldásra vár. A sajtó feladata, hogy ezt a megoldást a maga felvilágositó munkájával elősegitse. A kisebbségek hivek a maguk nemzeti kulturája hagyományaihoz, de szivesen keresték és keresik a megismerkedést a néptöbbség kulturájával. A nemzetiségek ragaszkodnak ahhoz a vezető gondolathoz, hogy joguk van szellemi életük teljes szabadságához, joguk van iskoláikhoz, a demokrácia javaihoz, amelyet az államérdek sérelme nélkül nem lehet tőlük megtagadni.

A deklaráció igy fejeződik be:

— A román pásztor és magyar pásztor együtt énekli azt a primitiv, de mélységes dallamot, amely a néplélek közös forrásaiból fakadt föl. A sajtó orchesterének ezt az egyszerü, ősi dallamot kell átvenni és akkor elkövetkezik *az igaz béke és testvériség*.

A román, jugoszláv és csehszlovák ujságirók a deklaráció felolvasását nagy tetszéssel és lelkesedéssel fogadták.

Párisban megbotozták a bolgár szobranje elnökét és alelnökét

A rendőrség két támadót elfogott

Párisból jelentik: *Kuljev*, a bolgár szobranje elnöke és *Vaszov* alelnök, akik szerda este megnézték a párisi kiállitást, kellemetlen kalandnak váltak szenvedő hőseivé. Amikor ugyanis elhagyták a kiállitás épületét, mintegy *negyven főnyi bolgár kommunista csoport botokkal támadt a két államférfiura*, akik gyorsan felugrottak egy arra haladó autóbuszra. A kommunisták *üldözőbe vették az autóbuszt*, a bolgár politikusoknak azonban sikerült elmenekülniök üldözőik elől.

Néhány pillanat alatt erős rendőri készültség érkezett a helyszinére, ahol szétverték a kommunistákat és közben két embert elfogtak. Kétségtelennek tartják, hogy előkészitett támadásról van szó.

Szomszédság és közgazdaság

Irta: Baedeker

Az igazságtalan, de progresszív adók, a társadalmi osztályok közt tátongó vagyoni különbség volt a beszélgetés tárgya, s a gazdasági jövő, amely előtt állunk. Csupa szociális gondolkozásu ember ült együtt, s bár egyik se tudott panaceát a nagy betegség ellen, mindannyian megegyeztek abban, hogy változásnak kell beállani, mert az a körülmény, hogy sok embernek van fölöslege, ezerszerannyinak pedig a legszükségesebbje sincs meg, valamely mentő eszme, egy fölszabaditó reform, megnyugtató uj rend után sóvárg. A háboru alatt és után megnövekedett nagy vagyonok mellett mutatkozó tömegnyomor pedig (amely ugyanebben az időben szintén megnőtt) szinte kiáltá, hogy enyhitsenek rajta.

A moralisták is megszólaltak s kedvetlenül konstatálták, hogy a megnövekedett vagyonok demoralizálják az embereket s irigységet keltenek a »kitagadottak« közt. A kormányoknak — igy okoskodtak — nemcsak arra kellene nézni, hogy az adók befolyjanak s forradalmi hangulatok ne támadhassanak, de arra is, hogy az állam polgárai emberségesen élhessenek, s mindenki munkát s a munkájáért elegendő dijazást kapjon. A szegény mindig irigyli a gazdagot, el kell tehát lehetőleg tüntetni azokat, amely ez irigységet táplálja. Amikor ideértünk, a moralisták egyike megszólalt.

*

Mikor szociális kérdésekről van szó és szocializmusról általában, egyeseknek az életsorsa nem számit sokat, s ha a nagy el- vagy felszámolásra kerül majd egyszer a sor, akkor bizony nem kevesebb igazságtalanság fog történni, mint amennyinek a megszüntetését célozza a nagy átalakulás vagy fölfordulás. Szinte kérdés, hogy morál szempontjából kivánatos-e egy egészen uj kurzus, amely a földi javak »igazságos« megosztásával óhajt az emberiség sorsán könnyiteni. S azt se tudom, a nagy vagyonok elleni harcnak szerencsés kimenetele olyannyira boldogokká teszi-e majd a nyerteseket, mint amily elégedetlenséget fog kelteni a vesztesek közt?

A nagy vagyonok — ugy vettem észre — nem is olyan gyülöletesek a szegények szemében, mint az a jóllét, amely az ő szomoru és alacsony életnivójukat egy elérhetőnek képzelt magassággal mulja fölül. A katedra-szocialistáknak és egyes rajongóknak lehetnek magas szempontjaik, — ők az emberiség egészségesebb fejlődését tartják szem előtt és a kortársaik morális épsége érdekében sürgetik az igazságosabb vagyonelosztást, de a legtöbb embert (akár cucilista az illető, akár pedig egyszerü nyárspolgár, aki a saját sorsával elégedetlen s a máséval nem törődik, a legtöbb embert) bizony csak az irigység nyugtalanitja, mikor a maga szegényes és a mások jobb sorsán töprenkedik. Erre vonatkozott az a megjegyzésem, hogy a nagyon gazdagokat nem is irigylik olyan nagyon, épp ugy nem, mint a királyokat, akik sokkal magasabban állanak, semhogy irigység tárgyai lehetnének.

A nagy vagyonok magukban nem hatnak demoralizálólag; ellenben ilyen a hatásuk az észrevehető vagyoni különbségeknek. És, ha pusztán erkölcsi és pszikológiai vonatkozásban kellene a vagyonmegoszlás és vagyonelosztás problémáját megoldani, akkor azt mondanám, hogy veszedelem nélkül megmaradhatnak a régi kezekben a pompás paloták és históriai kastélyok minden feudális kincseikkel, mütárgyaikkal, drágaságaikkal, — ellenben (ha békét akartok) tegyétek lehetővé, hogy a városi bérházakban meg a falu utcáin lehetőleg egyforma vagyoni helyzetü emberek lakhassanak egymás mellett. Mert a gyülölködést és különösen az irigységet nem a nagybirtok parkjában emelkedő tornyos kastély, sem a mágnásnegyedben épült müremek palota költi föl, hanem a szomszédos lakásban és a szomszéd házban virágzó jóllét. A közönség tudvágyó érdeklődéssel és irigységmentes lélekkel vándorol a grófi paloták és hercegi kastélyok fényes termeiben, s a főuraink és egyéb gazdag zsidók angolkertjeiben, — ezeknek a boldog tulajdonosa neki érdekes jelenség, imponáló alak, akinek a szőnyegeit, képeit, fegyvereit azzal az objektivitással nézi, amellyel a balletben gyönyörködik, s épp ugy nem irigyli értük azoknak tulajdonosát, mint ahogy nem irigyli a balletkisasszonyokat a formás lábaikért.

Ellenben ugyanez a publikum otthon, a városban és falun vagy irigyli a szomszédját vagy irigység tárgya a szomszédjának, aszerint, hogy kinek szebbek a tyukjai, kinek hiznak jobban a malacai, kinek van diszesebb szőnyege, kinek van eggyel több szobája, kinek tanul jobban a fia és melyiknek csinosabb a leánya. Sőt aszerint is, hogy kinek tökéletesebb gazdasszony a felesége s melyiknek van hüségesebb cselédje. Figyeljétek csak meg, hogy egy ilyen városi bérkaszárnyában vagy faluhelyen (ahol még aprólékosabban ismerik az emberek egymásnak a viszonyait) mennyi irigység és mekkora gyülölködés uszitja egymás ellen a szomszédokat. Hogyan néznek át egymás kertjébe a »jó szomszédok«, s mily öröm nekik, ha a másiknak az almafája kevesebb, s mily szomoruság, ha több gyümölcsöt hoz, mint az övék! S a szomszédos lakásban? Mikor a szőnyegeket porolják, mily kedvtelenség annak a részéről, akinek kevésbé szép a »teppich«-je (sok szinmagyar házban ez a szőnyegnek a magyar neve) s mily bosszuság, ha a másiknak konyhájából valami különösen finom ételnek az illata szürődik át! Bánja is a jó ember, ha a marokkói császárnak, meg a Vanderbilt-zsidónak mázsaszámra van aranya, gyémántja! De azt, hogy a szomszédjának valamicskével többje legyen, mint neki, azt az ő érző lelke el nem viselheti.

Ha nemcsak az igazságtalan vagyonmegoszlást óhajtjátok megszüntetni, de javitani is akarjátok az erkölcsöket, s ha nemcsak anyagiakban kivánjátok elégedettekké tenni az embereket, de a lelkük megnyugvását is célozzátok, akkor arra is gondoljatok, hogy szőnyegegyenlőség és minden más tekintetben is sorshasonlóság legyen! Ez ugyan teljesen lehetetlen, s nem is mondtam komolyan, de (ha keserü tréfából is) meg kellett mondanom, mert amig néhány borsószemmel több lesz egyik szomszédnak a főzelékes táljában, mint a másikéban, addig a szomszédok is ugy fognak egymásra irigykedni, mint a testvérek, akik nem örököltek egyforma arányban. S talán ugy érti némely ember, aki dicsekedve mondja:

— Nagyon jól élünk a szomszéddal. Ugy, mint két testvér.

Igen, mint két testvér, akiknek egyike aránytalanul többet örökölt, mint a másik.

KISEBBSÉGI ÉLET

●■●

Duca román külügyminiszterrel beszélgetést folytatott egy erdélyi magyar ujságiró. A rövid beszélgetés igy folyt le:

— Gondolja-e miniszter ur, — kérdezte az ujságiró, — hogy az a választási megegyezés, amelyet a kisebbségek képviselői a kormánypárttal kötöttek, hatással lesz arra az atmoszférára, amelyben a Népszövetség előtt fekvő kisebbségi panaszt, a magánoktatási törvényt és a telepesek ügyét tárgyalják?

— Feltétlenül, — felelte Duca, — még pedig kedvező hatással.

— Módositják-e az Anghelescu-törvényt?

— A kormány át fogja dolgoztatni a törvényjavaslatot, amelyet éppen azért nem szavaztattunk meg a tavasszal, hogy a kisebbségek képviselőinek bevonásával az egész kérdést ujból megtárgyalhassuk.

— És a telepesek ügye?

— Ebben a kérdésben olyan intézkedéseket tettünk, amelyekkel az egész ügyet megelégedésre elintézettnek tekinthetjük. Megjegyzem azonban, hogy a telepes-törvényt nem a liberális-kormány, hanem az Avarescu-kormány csinálta és reánk csak az ódiuma hárult annak, ami voltaképpen nem is a mi ügyünk, hanem a néppártté.

*

Kinos botrány játszódott le a szlovák katolikusok szentgyörgyi gyülésén. A vendéglőben, ahol a népes gyülés lefolyt, megjelent egy *Krempl* nevü cseh mérnök, aki közismert tulzó soviniszta és anélkül, hogy valaki bántotta volna, hangosan szitkozódni kezdett:

— Pfuj, ti szlovák piszkok, gazemberek!

A jelenlevő szlovák orolisták starosztája, Svenda odalépett a dühöngő emberhez és felszólitotta, hogy hagyja abba a szitkozódást. Krempl gunyosan válaszolt, mire az ősz starosztа olyan pofont cserditett le a csehországi hazafinak, hogy az menten a földön találta magát. A helyiségben tartózkodó rendőr sürgősen közbevetette magát és sikerült neki Krempl mérnököt a további pofonoktól megmenteni. Krempit a rendőrség botrányokozásért két napi elzárásra itélte.

*

A kamarai választások megosztották az erdélyi magyarságot. A magyar párt egyrésze hüen az Erdélyi Gazdasági Egyesület utasitásaihoz a Bratianuékkal kötött választási paktumot, a tagozatok másik része az ellenzékkel egyezett meg, néhány szervezet pedig teljesen önállóan indult neki a választási küzdelemnek. A csikmegyei magyarság vezetői legutóbbi ülésükön kimondották, hogy nem hajlandók együttmüködni a liberálisokkal; önálló listával vesznek részt a kamarai választásokon, mert igy szolgálják legjobban a magyar kisgazdák érdekeit. Hunyadmegye magyarsága viszont az ellenzéki nemzeti párttal kötött megegyezést, annak ellenére, hogy az EGE utasitotta a liberálisokkal való együttmüködésre. A megye magyarságához a paktum megkötése után a következő felhivást tette közzé a nemzeti párt végrehajtó-bizottsága:

»Kedden, folyó hó 25-én meg kell jelennetek az illetékes járásbiróság előtt, hogy leadjátok szavazataitokat a kasza, vagy a fekete keresztre, vagy amiként a liberálisok mondják: a teljes keresztre. A kasza a nemzeti pártnak a jelvénye, amely a román nép tisztességes munkáját jelképezi. A fekete kereszt a liberálisok jele, amely el akarja temetni ugy anyagilag, mint erkölcsileg a román népet, hogy keresztet tegyen a feje fölé. A román nép az élethez való jogát hangoztatja és tisztességesen akar munkálkodni a saját maga és az ország részére. Ne hagyjátok magatokat elámitani a liberális igéretekkel, mert ezeket sohasem teljesitik és ne engedjétek *magatokat* leterrorizálni a lelkiismeretlen hivatalnokoktól és a hozzá nem értő csendőröktől. Ne kiméljétek a fáradtságot és a költségeket, hanem járuljatok mindnyájan az urna elé és szavazzatok a kaszával jelzett listára.«

*

A Deutsches Tageblatt, az erdélyi szászok hivatalos lapja, érdekes kommentárokat füz a liberálisok és a magyar párt választási megegyezéséhez. A lap nagy fontosságot tulajdonit a paktumnak azért, mivel ugy véli, hogy a mezőgazdasági kamarai választások, majd pedig a kevéssel utóbb következő községi választások prejudikálni fognak a télen lefolytatandó parlamenti választásoknak. A liberálisok ugyanis, ez már világosan látható, a télen csak azért lépnek vissza a kormánytól, hogy ujra kineveztessék magukat. De most meg akarják szerezni az ország népességének formális jóváhagyását ahhoz, hogy tovább is hatalmon maradjanak. A mezőgazdasági kamarák választását erőpróbának tekinti, hogy meggyőződjék: milyen nagy a pártszervezetei ellenállóképessége és milyen erős az ellenzék. A Deutsches Tageblatt azon a véleményen van, hogy a kormány nagy győzelemmel fog kikerülni a kamarai választásokból, mert az ellenzék képtelen a maga oldalára vonni a régi erőket.

Kitiltották a brit és japán hajókat a kinai kikötőkből

A kinai bonyodalom háboru felé sodródik

Sanghaiból jelentik: A kinai hatóságok rendelkezéseket bocsátottak ki a parti hajózás szabályozásáról. Ehez képest brit és japán hajók kivételével bármelyik nemzet hajói befuthatnak a különböző kikötőkbe, feltéve, hogy nem érintik Hongkongot. A kikötőkbe érkező hajók kötelesek *az imperialista-ellenes unió őrsége vizsgálatának alávetni magukat.* Az élelmiszerek és nyersanyagok kivitele a belföldről tilos.

Hir szerint *a sanghaii brit főkonzul irásban kérdést intézett a kinai kormányhoz, vajjon ezek a rendelkezések hivatalosak e.* A levélben a főkonzul utal arra, hogy ezek a rendelkezések valamennyi idegen kormány szerződéses jogainak megsértését jelentik és *egyértelmüek a hadüzenettel.*

Ostromállapot Bécsben

Az osztrák kormány tüzérséget és gyalogságot vont össze a fővárosban — Kudarccal végződött a horogkeresztesek ujabb tüntetése

Bécsből jelentik: A horogkeresztes zavargások igen kinosan érintették a hivatalos kormánykörőket, amelyek *most már komolyabbaknak tartják a helyzetet, mint néhány nappal ezelőtt,* jóllehet a horogkeresztesek már akkor sem tartózkodtak a fenyegetésektől. Az egyik estilap állitólag teljesen megbizható helyről ugy értesül, hogy *a kormány a salzburgi és linzi helyőrségek nagyobb részét Bécsbe rendelte* s a katonaságot több kaszárnyában osztotta el. Bruckból *egy üteg tüzérség is Bécsbe érkezett.* A tisztieknek kijelentették, hogy a kormány a jobboldali radikálisok puccskészülődéseitől tartva határozta el magát ezekre az erélyesebb védelmi intézkedésekre. Ezeket a hireket hivatalos helyen a nyilvánosság számára ugyan nem erősitették még meg, a közvélemény azonban ugy érzi, hogy a reakciós csoportok erélyesebb támadása várható, a mely a jelenlegi kormányt meg akarja buktatni, hogy a hatalmat saját kezeibe ragadja.

Amióta a legnagyobb osztrák párt, a szociáldemokrata-párt, nem vesz részt a kormányzásban, a tényleges kormányhatalom megoszlik a kereszténységzocialisták és a nagynémetek között. A kereszténységzocialisták pártja azonban számos kisebb frakcióból áll, amelyek nagyjában két csoportra oszthatók: a párt bécsi képviselőire és a tartományok kereszténységzocialistáira. A két csoport közül a bécsi csoport a radikális, amelynek egyes tagjai szoros összeköttetést tartanak fenn a terror bevallott hiveivel, a nemzeti szocialistákkal. Ezzel szemben a vidéki kereszténységzocialista képviselők a törvényes rend hivei, akik zárt sorokban állanak a jelenlegi kormány mögött. A bécsi kereszténységzocialisták hivatalos lapja még nem tisztázta végképpen álláspontját. A hétfői tüntetések után vezércikkében a következőket irja:

— Feltétlenül szükségesnek tartjuk, hogy a bécsi lakosság keresztény képviselői mihamarabb visszatérjenek a fővárosba. A népnek szüksége van vezéreire. Minden elkövetkező nap még komolyabb eseményeket hozhat magával. Valamennyi megfontolt erőnek együtt kell müködnie, hogy a nagyobb szerencsétlenséget megakadályozzuk. Szükség van arra is, hogy a kormány a lejátszódó eseményekkel szemben határozottan foglaljon állást. Ellenfeleink azonban tudják meg, hogy minden támadásnál a bécsi keresztény lakosság zárt egységével kell számolniok.

A helyzet egyelőre tisztázatlan, azonban van remény arra, hogy a bécsi kereszténységzocialista-párt határozott akciója meg fogja tisztitani a pártot az oda nem való felforgató elemektől és ezzel Ausztria számára a sulyosabb megpróbáltatások elkerülhetők lesznek. *Ramek* szövetségi kancellár megszakitotta szabadságát és visszatért Bécsbe. Azonnal tanácskozásra ült össze *Seipel* volt szövetségi kancellárral és dr. *Schürf* kereskedelemügyi miniszterrel. A bécsi kereszténységzocialisták ülésre hivták össze a pártot. Az ülésen valószinüleg állástfoglal a kereszténységzocialista-párt azok ellen a képviselők ellen, akik az antiszemita tüntetésekben résztvettek.

Riadó-készültségek az uccákon

A tüntetések második napja a nagy rendőri készültség miatt nem sikerült. Különösen a Ringen és a Konzerthaus környékén volt erős a rendőrség felvonulása. Berlini mintára *riadó-készültségeket* állitottak fel, ahol nagy teherautók táboroztak, hogy szükség esetén nagyszámu rendőrlegénységet szállithassanak rövid idő alatt a veszélyeztetett helyekre. Azonban csak egy-két helyen került közelebbi érintkezésbe a rendőrkészültség a zavargó fiatalsággal.

A rendőrség legfőbb törekvése az volt, hogy a Konzerthausból hazatérő cionista delegátusokat megvédelmezze, ami sikerült is.

A hétfői antiszemita kilengések alkalmával a letartóztatottakat *11 napig terjedő fogházzal sujtotta a rendőrség,* azokat pedig, akik nem bécsi illetőségüek, kiutasitották a fővárosból. Azon a 19 tüntetőn kivül, akik az összeütközések során többnyire kardlap - sebesüléseket szenvedtek, 21 rendőr is megsérült, részben kődobások, részben szurások és botütések következtében.

»Éljen a szociális monarchia!«

Az osztrák monarchisták *még mindig megtartják néhai Ferenc József születésnapjait.* A Ferenc József 95-ik születésnapja alkalmából tartott ünnepélyes istentisztelettel kapcsolatban viharos antiszemitáskodó jelenetek játszódtak le. Ezek során Károly király volt kabinetfőnöke, dr. *Schager-Eckartschau* igy kiáltott a tüntető tömeg felé:

— Ramek kormányzásának büne, hogy tegnap vér folyt Bécs uccáin. Le a Ramek-kormánnyal, *éljen a szabad szociális monarchia.*

A német nemzeti párt vezetői *Wolfi* volt képviselő vezetésével szerdán megjelentek Schober rendőrfőnök előtt és azt követelték tőle, hogy *a cionista kongresszust azonnal oszlassák fel. Ramek kancellárnál pedig járjon közbe a rendőrfőnök, hogy a kormány mondjon le.*

Ramek kancellár egyébként szerdán nyilatkozott a zavargásokról. A kancellár szerint a küszöbön álló genfi tanácskozások előtt, — amelyeken Ausztria lakosságának életbevágó ügyeiről lesz szó, — *nagyon sulyosan esnek latba a legutóbbi bécsi zavargások.* Ausztria lakossága eddigi magatartásával enyhitette azt a rossz hangulatot, amely a külföldön Ausztriával szemben feimállott és bebizonyitotta, hogy békés munkával akar részt venni a nemzetek együttmüködésének megteremtésében. Most ennek az eredményeit veszélyeztetik az uccai incidensek, amelyeket a rendbontó elemek inszcenáltak. A kormánynak azonban lesz elég ereje ahhoz, hogy a csőcselék veszedelmes kisérleteit elnyomja.

A suboticai kiállitást

szombaton mutatják be a sajtó képviselőinek

Vasárnap reggel nyitják meg hivatalosan a mintavásárt — A városházán lesz a háziipari kiállitás

A suboticai kiállitás és mintavásár területén — a 3-ik lovasezred palicsi-uti kaszárnyájában — lázasan folyik a berendezés munkája. A pavillonok felépitése, a termek felosztása befejeződött és egyre tömegesebben érkeznek már a kiállitásra kerülő tárgyak, mindjobban kialakulnak a mintavásár impozáns méretei, amelyek az országos méreteket is meghaladó, nemzetközi jelleget adnak a kiállitásnak. Az eredetileg tervezett kereteken messze tulnő a suboticai kiállitás, mert még az utóbbi napokban is igen nagy számban jelentkeztek kiállitók nemcsak a belföldről, hanem a külföldről is, akiket azonban helyszüke miatt a kiállitás igazgatósága kénytelen volt visszautasitani. Még igy sem tudtak azonban az elfogadott jelentkezők számára a szorosan vett kiállitás területén elegendő helyet biztositani, ugy, hogy *kénytelenek voltak a háziipari kiállitást a kaszárnyán kivül, a suboticai városháza közgyülési termében elhelyezni.*

A háziipari osztályon nemcsak a Vajdaság, hanem az egész ország háziipari

termékei kerülnek bemutatásra. Szerbiai, délszerbiai, boszniai és hercegovinai szőttesek, pompás bőráruk, arany- és ezüsthimzések, népviseletek fogják értékessé tenni ezt a kiállitást, — amelyek a milanói kiállitás jugoszláv pavillonjában is nagy tetszést és feltünést keltettek.

A mezőgazdasági osztály még az utolsó napokban is kibővitette eddig is gazdag programját, amennyiben *kertészeti- és gyümölcskiállitás* rendezését is elhatározta. A vajdasági mintakertészetek az export propagálására legszebb nemesitett faj-gyümölcseiket és konyhakertészeti terményeiket, főzelékféléket állitanak ki.

Az ügyes és minden részletre kiterjedő gondosságu szervezés tette lehetővé, hogy tiz nap alatt elkészülhettek a kiállitási pavillonok és megtörténhetett a termek felosztása is minden incidens és zavar nélkül és az ötszánál több kiállító *a hét végéig befejezheti a részére kijelölt területek berendezését.*

A kiállitás megnyitása *a sajtó számára* augusztus 22-ikén, szombaton reggel 11 órakor fog megtörténni, *a hivatalos megnyitás pedig vasárnap, augusztus 23-ikán délelőtt 10 órakor lesz, a kormány és a hatóságok képviselőinek jelenlétében. A kormány tagjai közül Krajacs kereskedelmi, Radojevics közlekedésügyi és Miletics Krszta földmivelésügyi miniszterek vesznek részt a megnyitáson.*

Szerdán megkezdte már működését *a kiállitás lakás-irodája is* a vasutállomás előtti téren levő pavillonban is, ahol *a kiállitás látogatóinak elhelyezéséről gondoskodni fognak.*

Eltemették

a berlini szerencsétlenség áldozatát

Hazahozták dr. Berger József holttestét

Szerdán délután a gyászolók nagy részvéte mellett temették el a suboticai zsidó temetőbe dr. *Berger* József holttestét,

Dr. Berger József Berger Lipót suboticai zsidókántor fia volt. A szegény szülők sok lemondás árán nevelték fiukat, aki mint vegyészmérnök, Berlinben is hirt és elismerést szerzett magának. Találmányai nemcsak ismertté tették nevét, hanem anyagi jólétet is szereztek számára, ugy hogy a fiatal vegyészdoktor elindult azon a pályán, amelyen a világhir s ezzel együtt a nagy vagyon a stációk. Ezt a szépen induló pályát tette tönkre a sajnálatos véletlen s tönkretette a szülők reménykedő büszkeségét, hitét.

Dr. Berger Józsefnek Czehlendorfban volt laboratóriuma, ahol minden idejét kisérletezésekkel töltötte. Legutóbb a müfa és a mümajolika előállitásán dolgozott, amikor a tragikus szerencsétlenség történt. Augusztus 10-én délután a laboratórium gázkályháját akarta meggyujtani, amikor az felrobbant. A robbanásnál jelen volt dr. Berger öccse, Berger Imre orvosszigorló is, aki épen látogatóban volt bátyjánál, ő azonban már nem tudott segiteni, a robbanás megölte a fiatal vegyészmérnököt.

Dr. Berger József tizenhat év óta élt Berlinben. Az egyetemi tanulmányok befejezése után laboratóriumot állitott fel, ahol állandóan kisérletezett. Munkásságáról az egész német tudományos világ nagy elismeréssel nyilatkozott. Különösen nagy szenzációt keltett az a találmánya, amellyel lehetővé vált a kaucsuk mesterséges előállitása. Azonkivül tökéletesitette a telefonkagyló membránját, amelynek az előállitása is lényegesen olcsóbb lehetett találmánya folytán. A vegyészeti kisérleteken kivül még egy kedvenc foglalkozása volt dr. Berger Józsefnek. Mozidarabokat irt a Nordisk-filmgyár részére és ezen a téren is nagy sikereket ért el.

Tragikus halála mély részvétet keltett a tudósok körében és több szaklap terjedelmes tudósitásokban emlékezik meg a fiatal tudós érdemeiről. Holttestét szerdán hajnalban érkezett meg Suboticára, ahol délután temették el nagy részvét mellett.

A franciák békét kötöttek a druzokkal

Sikeres francia offenziva Marokkóban

Párisból jelentik: *Pétain* tábornok kedden este Marseillebe utazott, a hová szerdán délután érkezett és mingyárt folytatta utját a kikötőben horgonyzó afrikai gyorsgőzösön. Első állomása Algeziras, onnan pedig Casablankába fog utazni.

A marokkói harctérről szóló legutolsó jelentés azt közli, hogy *a francia csapatok Uezzantól északra sikeresen nyomulnak előre* és alig találnak ellenállásra a lázadó fiffkabilok részéről. Jól halad az offenziva a Tsul területén is. *Liautey* tábornagy Uezzanban van. A francia arcvonal három szakaszra oszlik *Pruneau, Marty* és *Bichoul* tábornokok vezetése alatt.

A *Times* jelenti Jeruzsálemből, hogy *a franciák és a felkelő druzok közötti tárgyalások eredményre vezettek,* amennyiben *a druzok abbahagyják a suaidai erőd elleni ostromot.* Ebben az erődben hónapok óta kétszáz francia katona volt, nagyrészt algiriak, akik most teljesen felszabadultak.

A druzok feltételei közt szerepelt, hogy *helyezzék szabadlábra az elfogott torzsfőnököket, Serail* tábornagy hozzájárult ehhez, mire *a druzok Damaskus irányában visszavonultak.* A franciák kártérítést követelnek a megölt franciákért. *Cordillet* századost, aki a jefal-druzi kerület kormányzója volt, *felmentették* és helyébe *Reinaud* századost nevezték ki. A druzok szerint ugyanis Cordillet szigoru magatartása volt a legfőbb oka a felkelésnek.

Az uj adótörvények

Irta: Fischer Jákó dr.

A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adósérelmei — ugy látszik — a pénzügyi kormánynál meghallgatásra találtak, mert ugy az április—julius tizenkettedekről, valamint az augusztusi tizenkettedekről szóló törvény intézkedéseket tartalmaz a felpanaszolt sérelmek orvoslására. Hogy ezek milyen terjedelmüek, azt kivánom ehelyütt ismertetni.

A legnagyobb igazságtalanság az volt, hogy a részvénytársaságok és szövetkezetek által kifizetett adót, ami a mérlegben veszteségként szerepelt, a kincstár nyereségnek tekintette és ezután is adót vetett ki. Kétségtelen, hogy a magyar törvénynek nagy hibája volt ez az intézkedés, melyet ott már 1922. évben kijavitottak és a kifizetett adót az üzleti veszteségek között meghagyták. Nálunk ennek az igazságtalanságnak a lefaragása csak korlátozottan halad előre, bár a mi államunkban a törvénynek ezt a hibáját kirivóbbá teszi az a körülmény, hogy a régi területeken létező hasonló társaságokat az elhibázott magyar törvény intézkedése nem érintette és nem sujtja.

Az adók egységesitésének és a kiegyenlitő igazságosságnak elve azt kivánta volna, hogy *az állam területén működő minden részvénytársaság és szövetkezet egyenlő elbánásban részesüljön* és hogy a hatályban fentartott magyar törvény korrektlóját itt is keresztülvigyék, amiként ezt Magyarországon az 1922. évi 24. t.-c. máris megtette, nálunk azonban a korábbi budget törvény 51. §-a csak annyi engedményt adott, hogy a kifizetett állami és községi adók a rentabilitás szempontjából figyelmen kivül hagyatnak, de egyébként még mindig nyereségnek tekintendők. Ezen rendelkezés szerint az adókulcs akként alkalmaztatott, hogy a kifizetett adók után kiszámitották a 10, illeve 12 százalékos keresetiadót és azután fogtak hozzá, hogy az elért többi nyereséget viszonyitsák az alaptőkéhez, mely után 20 százalékig haladó adót állapitottak meg.

Ugyanezen törvényszakasz kimondotta, hogy a forgalmi adón kivül *a 60 százalékos hadipótlék és a 30 százalékos rendkivüli állami pótadó* veszteségnek tekintessék.

A legujabb költségvetési törvény 8. §-a *tovább megy és habár fentartja* azt az általános elvet, hogy a kifizetett állami adók most is nyereségnek tekintendők és a rentabilitás kiszámitásánál figyelmen kivül hagyandók, mégis elismeri veszteség, vagyis regie tételnek a 60 százalék hadipótlékon és a rokkant adón felül *még a rokkantadót, a katonai (komorski) adót, valamint az összes községi, városi, járási és kerületi pótadókat.* Ezt az intézkedést lényeges haladásnak kell minősiteni, különösen olyan helyeken, ahol a községi pótadók az állami egyenes adóknak 300—1000 százalékát teszik ki.

Ugyancsak javulást jelent az 1918. évi 9. t.-c. 26. §-ának hatályon kivül helyezése is. Ez a törvényszakasz arról szólt, hogy az 1917. évi január elsejétől kezdődő tőkefelemelések három éven át figyelmen kivül hagyandók az adókulcs alkalmazásánál, vagyis a felemelt alaptőke után elért nyereség külön számittatott. Tudnivaló ugyanis, hogy minél nagyobb az alaptőke, annál kisebb lesz a nyereségre alkalmazható adókulcs. Nehogy a társaságok az alaptőke felemelésével a kisebb adókulcshoz jussanak, a tőkefelemelést három évig kikapcsolták. A fenthivatkozott törvény folytán ez a kérdés elvesztette az aktualitását.

Veszedelmes ujitás azonban az, hogy az 1916. évi 34. t.-c. 2. és 4. §-ait is hatályon kivül helyezte a mostani költségvetési törvény, ami némely társaságra nézve *kalasztrófális hatása lesz.*

Eddig a nyilvános számadásra kötelezett vállalatoknak ama jövedelmei, melyek

föld-, vagy házadó alá eső saját vagy haszonélvezett vagyonból származtak,

a pénzintézeteknek saját tulajdonát képező és a vállalat tárcájában tartott állami kötvények,

továbbá a törvényhatóságok és nyilvános számadásra kötelezett vállalatok által kibocsájtott, valamely belföldi tőzsdén jegyzett kölcsön kötvények (záloglevelek) ama részének kamatjövedelme, amely rész meghaladja az illető vállalatnál elhelyezett betétek 20%-át, de *nem* nagyobb, mint a betétek összege,

valamint a vállalat által kibocsájtott záloglevelek és kötvények kamatai, melyek még a vállalat tárcájában vannak,

nemkülönben a más pénzintézeteknél elhelyezett tőkék után járó kamatok 70 %-a,

továbbá a más hazai, esetleg külföldi vállalatok részvényei után élvezett osztalékok a törvényben meghatározott esetekben.

végül az igazgatóság és felügyelőbizottság tagjainak, valamint a választmányi tagoknak és napibiztosoknak javadalmazása, — *a nyereségből levonhatók voltak.* Ha most ez a törvényes intézkedés hatályon kivül helyeztetik, akkor ismét olyan jogtalanság és méltánytalanság következtetik el, ami sokszorosan lerontja azokat az engedményeket, melyeket fentebb felsoroltunk.

A hozzáértők első hallásra tisztában lesznek azokkal a következményekkel, amelyek abból származnak, hogy *nem lehet a nyereségből többé levonni azt, amit az előbbi törvény levonhatónak jelentett ki,* a laikusoknak pedig csak annyit, hogy most már ugyanazon jövedelem *a kétszeres adóztatás* alá esik.

Tegyük fel, hogy valamely részvénytársaság jövedelmének egyedül, vagy tulnyomó része házbérből, földtulajdonból, más pénzintézeteknél elhelyezett tőkék kamataiból, adóssági kötvények, vagy részvények hozadékából áll, akkor tartozik megfizetni a házbéradót, a földadót, a tőkekamat- és járadékadót és ugyanezen jövedelmek után, melyek egyszer már megadóztatva vannak, még a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok rengeteg adóját is.

Már kimutattam egy alkalommal, hogy egy részvénytársaság, melynek egyedül házbérjövedelme van, a befolyt 320.000 dinár jövedelem után több mint 300.000 dinár adóval lett megterhelve. Ezt a törvénytelenséget annakidején sikerült orvosolni, most azonban ez a rendszer egyszerüen törvényesitve lesz. *A pénzügyi kormányzat — ugy látszik — hadat üzent a részvénytársaságoknak és nem lehet más célja, minthogy azok megszüntetését elérje.*

Ennek a tendenciának bizonysága, hogy az 1916. évi 34. t.-c. 4. §-át is hatályon kivül helyezte, amely eddig bizonyos önsegélyző szövetkezeteknek az üzletrészek 6%-áig adómentességet biztositott. Véget ért tehát annak a szociális gondolatnak uralma is, amely támogatni kivánta a szegényebb osztálynak azt a törekvését, mely a saját tagjainak olcsóbb árut, vagy előnyös hitelt kivánt juttatni.

Hova fognak ezek a meggondolatlanságok vezetni?

Ki a gyilkosok barátja?

Györffy hadbiró rágalmazási pöre Pikler Emil ellen

Budapestről jelentik: A budapesti törvényszék szerdán két szociáldemokrata képviselő: *Batitz* Gyula és *Pikler* Emil pörét tárgyalta.

Batitz Gyulát izgatás cimén vonták felelősségre, az *Épitő Munkás* cimü lapban „A parlament porondján" cimen cikket irt, amelyben éles hangon szóvátette a nemzetgyülési választások során elkövetett erőszakosságokat. A tárgyaláson Batitz elmondotta, hogy mindazok amiket a cikkben megirt, *közismert tények, amelyek nem szorulnak bizonyitásra.* A biróság itéletében felmentette Batitzot az izgatás vádja alól azzal az indokolással, hogy az inkriminált cikk *nem alkalmas arra, hogy ellenséges indulatot keltsen a munkásosztályban a polgári osztály ellen.*

Pikler ellen *Györffy* László őrnagy-hadbiró feljelentése folytán hivatalból üldözendő rágalmazás vétsége cimén indult eljárás azért, mert egy népgyülésen megállapitotta, hogy Györffy hadbiró az „Isten vele Mihály"-al *szolidaritást vállalt a többszörösen gyilkos Francia Kiss Mihállyal. Pikler* a tárgyaláson kijelentette, hogy gróf *Csáky Károly honvédelmi miniszter a parlamentben minden szavát aláirta, amit a helytelenül viselkedő Györffyről elmondott.*

Az elnök: Ön azt a következtetést is levonta, hogy a hadbiró ur szolidaritást vállalt Francia Kiss Mihály állitólagos többszörös gyilkossal.

Pikler: Igen, mert Györffy azt mondotta, hogy száz ilyen derék magyar embert kiván a magyar nemzetnek, akik rendet csinálnának a bünös Budapesten. Ezzel pedig szolidaritást vállalt a gyilkosokkal és becsületes, derék embernek nevezte Francia Kiss Mihályt. Kérem a valódiság bizonyitásának elrendelését, elsősorban a honvédelmi miniszter kihallgatását.

Miután az ügyész sem ellenezte *a valódiság elrendelését,* a biróság elrendelte Francia Kiss Mihály bünügyi iratainak, valamint a Györffy ellen indított fegyelmi eljárás iratainak beszerzését, azután a tárgyalást bizonytalan időre elnapolta.

Keresztelő Szent Jánosok a palicsi tó partján

Adventisták, áladventisták és zsarolók — Szabad-e hust enni és asszonyt szeretni a jóravaló adventistának?

Mibe kerül egy lélek megdicsőülése?

Az utóbbi időben több panasz hangzott el a szuboticai adventista egyház vezetői ellen. *A panaszokat maguk a csalódott hivők emelték,* akik szerint az adventista prédikátorok, akik a biblia igéit és Jézus Krisztus második eljövetelét hirdetik, visszaélnek a jóhiszemü emberek bizalmával, *pénzt és szolgálatokat követelnek a hivektől és ilyen módon tartják fenn magukat és családjukat.*

Az adventisták nem hivatalosan elösmert felekezet, a hatóságok Jugoszláviában nem is engedélyezték müködésüket. Szuboticán 1913-ban *László* Dezső bibliaárus alapitotta meg a kisded egyházközséget. A bibliás ember köré több egyszerü munkás és nő csoportosult, akik szombati összejöveteleiken felolvastak az evangéliumból, imádkoztak, énekeltek és kinyilatkoztatták egymás előtt a világ közeli pusztulását. Ezeket az ártatlan lelki mulatságokat nem is zavarta a hatóság, a »szombatosok« istenfélő, jámbor emberek voltak valamennyien, hustól, szeszes italtól, dohánytól tartózkodtak, a legpéldásabb életet élték, csupán akkor gyült meg velük a baj, amikor *a hadköteles adventisták vonakodtak fegyvert fogni a kezükbe, mert a biblia tiltja az ölést.* Az egyház tagjainak száma egyre gyarapodott, a kis hitközség alázatos egyetértésben várta a világ végét, amig aztán a szent egységet fel nem dulta az átkos pártviszály. A veszedelem a hitközség kebelében tört ki 1922-ben, amikor is az egyik ambiciózus prédikátor kijelentette, hogy az egyház nem követi tisztán Jézus tanitásait, a biblia igenis azt mondja, hogy *együnk hust és fogjunk fegyvert és aki vegetáriánus* — már pedig az adventisták szigoruan ragaszkodnak a növényi táplálékhoz — *az csal* és Pál apostol jövendölése szerint ellensége az Urnak.

Ez a vakmerő beszéd óriási felháborodást váltott ki az ujdonsült egyházatyákból, árulónak, a sátán cimborájának bélyegezték a szabadszáju prédikátort és kiközösitették a gyülekezetből, mondván: »Kigyót melengettünk a keblünkön«.

A vállalkozó szellemü prédikátor erre konkurrenciát csinált az anya-adventista egyháznak, uj hitközséget alapitott és azzal csábitotta át saját táborába a hiveket, hogy *nála szabad hust is enni.* Azt nem tudni: a csábító igéret, vagy a csinos prédikátor kedvéért történt-e, de tény, hogy sokan pártoltak át az uj akolba. Az uj gyülekezet hivei csakhamar tekintélyes létszámot értek el, mig a *László*-féle szerény hitközség továbbra is megmaradt az egyszerü, evangélium parancsolta keretek között. Azóta két adventista gyülekezet müködik Szuboticán és mindkettő azt állitja a *másikról, hogy tévelygő,* eretnek, hitehagyott bárányok gyülekezete. És szorgalmasan imádkoznak egymás lelkiüdvéért.

Az 1. számu áldozat

Az első vádat *Vukovics* Antal városi kézbesitő felesége emelte az adventisták ellen. Vukovicsné az uj szektának volt a tagja, amelyet egy *Szlankamenac* nevü noviszadi prédikátor irányit.

Sovány, fekete asszony Vukovicsné, értelmes, nyilt tekintetü, beszédes. Mindjárt a közepén kezdi:

— Az egész fizetésem rájuk ment — mondja. — Könyveket árultam nekik és lógtam egész nap, mint a bolond.

— Hogy lett adventista? — kérdeztem.

— Tudja a nagy ég. Ezelőtt hat hónappal betévedt az udvarunkba egy fiatalember, bibliákat árult és dumált késõkel estig. Meg is vettem három szentkönyvet és elmentem szombaton a gyülekezetbe. *Itt aztán végleg kikészitettek.* Azt mondta az a csinos nyakkendőjü, aki mindig csak szerbül szokott prédikálni: »Jön a világ vége. Még nem késő, mentse meg a lelkét.« És nagyon szép, kenetes dolgokat beszéltek, *sokkal egyszerübben, mint a mi papunk. És nem volt semmi ceremónia, hókuszpókusz.* Ott hagytam a katholikus vallást és a két noviszadi prédikátor az egész hitközség előtt *megkeresztelt a palicsi tó vizében. A keresetem tizedrészét, az egyházunk szabályai értelmében oda kellett adnom a prédikátornak, aki azzal a saját belátása szerint rendelkezett. Az igy befolyt pénzekről a gyülekezetnek soha nem adtak számot.* De én ekkor még nem gondoltam semmi rosszra. *Boldog voltam, hogy rátaláltam Jézusra, az igazira.* Két hét mulva elküldtek Szentára szent könyveket árulni. Házról-házra handléztam a sok bibliával, ugy dolgoztam, mint egy rabszolga, de ők nem voltak velem megelégedve, *egyre több pénzt kértek.* »Testvérem — mondta az első prédikátor — *nem viseled eléggé sziveden a Jézuska sorsát« — és én sirva odaadtam a ruháimat és butoraimat.*

— Hogy szakitott velük?

— Az uram mikor látta, hogy cladogatok az otthoni holmikból, elövett: »Te asszony, ezzel a bolondériáddal torkig vagyok, ha mégegyszer közibük mégy, leütöm a derekadat«. Aztán mások is jöttek panaszolni és én *rájöttem, hogy becsaptak.* Azóta nem állok szóba adventistával.

És mélyen kiköpött előttem. Ez egész biztos nem nekem szólt.

A 2. számu áldozat

A második áldozat Sz.-né, akinek palicsi villáját és a vagyonát szerette volna bekebelezni az ifju adventista egyházatyafi.

Őszhaju, idősebb uriasszony Sz.-né, a kertje csupa virág, illat, a háztetőn galambok és kis cica dorombol a lábai előtt. Adventista idill. Mikor megtudja, hogy miről van szó, mintha megégette volna magát, olyan villámgyorsan ugrik föl és kiabál:

— Nem engedem a nevemet ujságba tenni! Olyan patáliát csapok, hogy na! — és mutatja a kezével, hogy mekkorát. Ez valóban tekintélyes patália lenne, amennyire igy szemmértékkel meg tudom ítélni. De a másik pillanatban már csöndes a hangja, mosolyogva mesél, folyékonyan és elérzékenyülten, mintha a bibliát olvasná.

— Nekem semmi közöm sincs már az adventistákhoz. Piszok banda az egész.

— Nagyságos asszony katholikus?

— Na hallja? — nézett rám megbotránkozottan — hát mit gondolt? Csak nem vagyok zsidó? — és csipőre tette a kezeit. Huh, isten ments, hogy felekezeti sérelem legyen a dologból.

Igy adta elő az »esetét«:

— *Még tavaly előtt történt.* A szomszéd boltban voltam kockacukrot vásárolni. Ott állt a pult mellett egy borotvált fejü fiatalember és beszélt: »adventisták«. »Mi ez?« — kérdeztem én. Ő megmagyarázta. Nekem nagyon megtetszett a dolog. *Én mindig az igazságot kerestem az életben.* Zárdában neveltek, vallásosan, de most ugy éreztem, hogy megvilágosodott előttem az *igazi* ut. Elmentem a Corda Bódog-uccai gyülekezetbe. Jól fogadtak, szeretettel és én teljesen *átadtam nekik a lelkemet.*

— Mást nem adott át?

— De igen, *pénzt.* Állandóan segélyeztem őket kisebb-nagyobb összegekkel. Aztán megkereszteltek. Ez nyáron volt. Szombat délután kimentünk a testvérekkel és atyafiakkal a Palicsi tóhoz. Letérdepeltem a parton, a két noviszadi prédikátor felváltva szórta rám áldásait, mig a többiek zsoltárokat énekeltek. Megható látvány volt, egye meg a fene, de akkor nagyon bedültem neki. *Könnyeztem a meghatottságtól,* de az örömömnek csakhamar véget vetett az aranyszáju prédikátor, aki igy szólt hozzám:

— Kedves testvérünk, most felszentelt tagja vagy gyülekezetünknek. A *mi* törvényeink ezt irják elő: *mindenki adja át az egyháznak vagyona tiz százalékát* — bájosan rám mosolygott. Még nedves volt a fejem a tó vizétől, tehát nem mondhattam mást:

— Kedves atyafi, tudni fogom a kötelességemet.

— Ettől kezdve ugy jártak ki hozzám a villába, mint a darazsak a mézre. Csupa szegény asszony, *némelyiken valóságos vallási téboly ült,* nem normális emberek, az biztos. Mindennel elláttam őket. Egy nap azt mondta nekem a prédikátor: »*Adja oda a zongoráját egyházi célokra*«. — Megdermedtem a csudálkozástól. »Nem adhatom, mert a kis hugomé« — válaszoltam és a prédikátor sértődötten távozott. Ettől kezdve azt mondták rám, hogy *fösvény vagyok és nem fogok a menyországba kerülni, mert a fogamhoz verem a garast.* Végleges szakitásra akkor került köztünk a sor, amikor gyüjtést inditottam egy szerencsétlen adventista házaspár részére. Egyik sem adott egy fél parát sem.

— *Majd imádkozok érte* — mondta az elegáns noviszadi prédikátor, *akinek leánya a legdrágább selyem ruhákban flancol a noviszadi korzón* — két órát imádkozom bünös lelkükért — igérte kegyesen. *Mert neki van szive.*

— Igaz, hogy a villáját is elkérték? — érdeklődtem.

Rámnéz kutató szemekkel, mint aki azt kérdi: »hát ezt honnan tudod?« és hadarva bizonygatja:

— Á, dehogyis! Egyszer sem kérték! Na, még csak az kellett volna!

Ezt az esetét nagyon röstelli Sz.-né, mert *a villát csakugyan kérték az adventisták és annak átadását a rokonság gátolta meg az utolsó pillanatban.*

Tagadja körömszakadtáig. Ez már presztizskérdés nála.

— Piszok banda az egész! megutáltam őket! látni se akarom többé őket! A jóisten szarkái ők! *Piszok banda!* — kiabálja végtelen kéjjel és összeszoritja az ajkát. Ezzel mintegy pecsétet tesz a mondat végére. És ha most, itt nyomban, azonnal összedülne a világ, akkor sem változtatná meg a véleményét.

A 3. számu áldozat

A kiábrándult póruljártak közé tartozik *Csordás* Péterné is. Fiatal, falusi asszony, Palicson lakik, a földmüves iskola során. Az ura vasutas. Rettentő izgatott lesz, amikor megtudja, hogy ő belőle »közügy« lett. Az anyósa és két szomszédasszony is kicsődül a diskurzusra. Csordásné zavartan meséli:

— A Jeszenszkinéhez mentem mosni, ő kezdte a téritést a teknő mellett. »Maga elkárhozik lelkem Csordásné« magyarázta és felolvasott a bibliából. Nagyon szépen és finoman beszélt és *mire elfogyott a mosnivaló, elhatároztam, hogy felcsapok én is közibük.* Az uram, aki jó katholikus, *agyon akart verni, mikor meghallotta.*

— A fiamnak igaza volt! — kapkod fejébe az anyós, egy pöttömnyi kis öreg asszony és elibém áll harciasan, mint a mesebeli nagyanyó, akinek ez a szavajárása: »szerencséd, hogy öreganyámnak szólitottál«.

— És maga otthagyta az urát? — kérdezem.

— Hát... — huzódozik — nem hagytam ott, *csak elutaztam.* A prédikátor azt mondta, *tud egy naccerü állást Noviszadon.*

— *Biztos* az az állás? — kérdeztem.

— Hogyne volna biztos! — mondta sértődötten, mit gondol, *nem vagyunk mi cigánybagázsia* és azt tanácsolta, *hogy az arany és czüst ékszereimet, a*miket a lakodalmamra kaptam, adjam át a gyülekezetnek.

— Ha eljön a *mi* időnk — emelte égre a szemeit — aranynak, czüstnek ugy sem lészen értéke.

— *De én jól elrejtettem mindent a mellembe* és nem adtam neki. Aztán ajánló levelet kaptam tőle. *Felpakoltam a két gyerekemet és elgyüttem.* Noviszadon egy idegen atyafi fogadott, aki átvette a levelet, amelyben ez állott:

»E nemes lelkeket gondozzátok és ápoljátok és készitsétek elö az ur Jézus második eljövetelére.«

— Hát én nem mondom, *lelkileg* foglalkoztak is velem eleget, *de a két gyerek ott bögött a nyakamon és enni kért és nekem nem volt semmi pénzem. Két hétig tengödtünk itt télen, a legnagyobb nyomorban,* mig aztán az egyik prédikátor megkönyörült rajtunk és *száz dinárt adott,* hogy visszautazhassak Palicsra. Itt ezalatt nagy felfordulást csinált az uram. *Berontott szombat este a gyülekezetbe és szétvert köztük:*

— *Hol a feleségem? Adiátok elő a feleségemet!* — orditozta és mivel jó erős ember, *hát el is látta egypár atyafinak a baját.* Másnap a Jeszenszkiné ünnepélyesen bocsánatot kért tőlem és felajánlotta a saját lakását, amig *vissza nem fogad az uram.* Aztán kibékültünk az urammal. Azóta voltam már kétszer is a Jeszenszkinénál, *de csak privátim. Mosni.*

Az apostolnő otthon

A kapu előtt egy félszemü fekete komondor üdvözöl roppant nyájas farkcsóválással, ami bizonyára azt jelenti: »jó napot! isten hozta, kedves fiatalember!« Nagyon jónevelésü eb, ez kétségtelen, meg sem kérdi, hogy milyen párti vagyok.

Az udvaron öt gyerek hancurozik. A Jeszenszkiné gyermekei.

— Anyuka! — kiabálnak — egy bácsi keres — és már jön is az anyjuk kipirultan. Kezében vasaló. Egyszerü, szürke vászonruha van rajta, a haja simán hátrafésülve, a lábán szandál. Ő a legjóhiszemübb, legáldozatkészebb adventista az egész gyülekezetben.

— Jó szándékkal van ön irántunk? — kérdezi tőlem.

Megnyugtattam, hogy semmiféle elfogultság nem vezet és ő, kezében egy sokat forgatott, ceruzával kijegyzett bibliával, beszél:

— Nekünk sok az ellenségünk, amint hogy az irás is mondja: »*támadnak pedig hamis tanitók, akik ellenetek törnek*« — és rám emeli nyugodt kék szemeit. Ez az asszony olyan szilárd az ő hitében, mint az Eiffel-toronv, vagy mint a nap az augusztusi égbolton. A biblia a vértje, pajzsa és fegyvere. Folyton idéz és felolvas az evangéliumból. Nem lehet szóhoz jutni a sok idézettől. Ugy hullanak a szájából, mint a hajnali zápor.

— Mindenki önként adja az adományait — mondja — mi *nem követelünk* senkitől anyagi támogatást. *A prédikátoraink — igenis az egyház költségén tartják el magukat,* mert Pál apostol megmondta: »*akik az evangéliumot hirdetik, azok az evangéliumból is éljenek*«.

— Mért váltak önök ki a László-féle gyülekezetből?

— Nem *mi* váltunk ki, hanem *ők szakadtak el az igaz hittől* — igazit helyre, önérzetesen. — László nem adventista. Vegetáriánizmust hirdet és azt, hogy *a házasság nem kell.* Ime mit mond Pál apostol: »*Kik megtiltják a házasságot*

és afölé etedelaknek megételét, melyeket isten teremtett, a sátán tanitói azok.« Lászlóék azt hirdetik: *»nem szabad fegyvert venni a kézbe«.* De mit *mond Pál apostol?* — csap le diadalmasan a bibliára — *»Minden lélek a felsö hatalmasságoknak engedelmes légyen. Adjátok meg azért mindenkinek mivel tartoztok: kinek adóval, adót, kinek vámmal, vámot. Kinek félelemmel félelmet. Kinek tisztességgel, tisztességet.«*

— Ön mióta adventista? — kérdeztem.

— Hat éve. Azóta itt élek Paficson. A gyermekeimet nevelem és az egyházunkat ápolom.

— A férje?

Erre nem felel és kér, hogy ne irjak róla, mert az ura, *aki tőle különváltan egy vajdasági városban él, tekintélyes vidéki ügyvéd* és nagyon rossz néven venné, ha kiirnák a nevét.

— *Minden hónapban küld nézt a gyerekek részére.* Én nevelem őket. Higyje el, *ilyen istenfélő gyerekek nincsenek többen sehol a világon. Én szeretem az uramat, de öt a foglalkozása és a társadalmi pozicióia nem engedi közibénk. Nekem pedig az az uri élet nem kell.* A kicsik az én reménységeim — és könybe lábad a szeme.

Most nem agitátornő, se prédikátor. Csak egyszerüen: *anya.*

A konkurrens prédikátor nyilt levele

Az első szubotical adventista egyházalapitó, *László* Dezső nagyon rossz véleménnyel van a renegát husevő adventistákról.

— *Szerencsétlen tévelygők* — mondja és igaz részvét ül sápadt, szakállas arcán. Olyan feje van, mint Munkácsy Krisztusának. Halálosan adventista.

— Ők fogják a mi romlásunkt is okozni. *Egyre-másra jönnek hozzánk a becsapott emberek, akik már a hatóságoknál is panaszt emeltek. Tiltakozom az ellen, hogy a mi gyülekezetünket együtt említsék a Szlankamenác-féle adventistákkal.*

A bibliás ember ebben az ügyben egyébként levelet intézett a *Bácsmegyei Naplóhoz,* amelyben a következőket irja:

— Tudatom önökkel, hogy a Szlankamenac nevü noviszadi egyén *nem adventista* és sohasem volt az. »Advent« azt jelenti: az Urnak eljövetele és a szónak értelmét Jézus megmagyarázza Máté evangéliumának 24-ik fejezetében, ahol felsorolja mindazon eseményeket, melyek az ő második eljövetelétig végbemennek.

Sohsem olvastam az Evangéliumokban, hogy Jézus ide-oda járt s *hiloszlott embereket, hogy önmagát fenntartsa.* Ellenkezőleg, életével példát adott, hogyan kell embertársainknak szolgálatára lenni. Mint hajóács dolgozott Galilea tengermellékén 30 éves koráig s tanitványai ipari munkások és hajósok voltak.

Azért mondja az irás: *»Aki nem dolgozik, az ne is egyék.«* (Pál II. levele a Tessaloni Kabeliekhez 3-ik fejezet 10-ik szakasz.)

Nincs joguk panaszkodni azoknak, kik nem vizsgálva meg a Biblia alapelvelt, vallási *társulatokat pénzzel támogatnak azért, hogy az »üdvösséget kiérdemeljék«, mert könnyebb áldozatokat adni, mint a tökéletes eszményképet: Jézust s az ő életmódját követni.*

Az advent-reménység ugyanaz, a melyet Krisztus már 2000 évvel ezelőtt tanitott, hirdetve a szeretet uralmát, a testvériséget és az egyénnek felszabadulását, az ujjászületést, a lélek uralmát a test felett, továbbá az ő igazi követői munkába fojtják az ősztönös hajlamokat, megalkuvás nélküli vegetáriánus életmód szerint élnek, a leölt állatok husa helyett a földnek természetes gyümölcsével táplálkoznak; nem élveznek szeszes italokat, sem dohányt, vagy izgató szereket. *Ezzel az életmóddal megvalósithatja az ember a szivszessében való életet, melyet Krisztus hirdetett Máté evangéliumának ötödik fejezet 27. és 28. szakaszában.*

A főbb irányelveket azért közöltem, hogy a tiszta bibliai eszmék követői és az ugynevezett félvilági hivők közti különbség és határvonal még élesebben látható legyen.

László Dezső gyári munkás

Keresztelő Szent János nem ér rá interjut adni

Vasárnap este hét órakor én is elmentem a »szakadárok« Paja Dobanovacska ulicai imaházába prédikációt hallgatni. Az imaházat nem kell szó szerint venni, egyszerü, fehérre meszelt kis szobában tartják összejöveteleiket özvegy *Plettiné* magánlakásán. Az ajtótól az ablakig székek futnak, amelyeket gyérén töltenek ki a hivők. Összeszámoltam őket: tizenkilenc asszony és egy apró fiucska, vagyis egy hijján husz. Később jött még két férfi, ezzel szemben eltávozott öt nő *Szlankamenac* ur gyönyörü prédikációjának kellős közepén. Semmi érzékük sem volt a retorika iránt.

Szlankamenac ur (Nóviszadról) prédikált szerbül és egy szuboticai vak ember leforditotta magyarra. Minden mondatnál megálltak; mig a fekete pápaszemes vakember tolmácsolt, Szlankamenac ur uj erőt gyüjtött és viszont. Szép prédikációs duó volt.

Őrült szerencsémre jellemző, hogy pont most tévedtem be a gyülekezetbe, amikor Szlankamenac ur kinyilatkoztatta, *hogy el fog süllyedni a világ.* A hullafoltok már ott büzlenek a föld testén, példa rá a legutóbbi japáni földrengés, a világháboru, a nyomor és az ur nem fog irgalmazni a bünösöknek. De ha még most magamba szállok, az utolsó pillanatban meg fog bocsátani Jézus. Erről ő, Szlankamenac ur biztositott engem. Teljesen megnyugodtam.

A prédikáció végén a vak felszólitotta a hiveket, hogy kiki a képessége szerint adakozzék.

Aztán engem is felfedeztek.

— Ujságiró! — mondták idegesen és cseppet sem lelkesedtek.

— Ne irjon most rólunk — mondta Szlankamenac ur kezeit dörzsölgetve.

— Miért?

Kényelmesen gondolkodni kezdett. Egyáltalán nem zsenirozta magát előttem.

— *Hát csak* — mondta hosszu szünet után.

Ez egy megfontolt ember, azt nyomban észrevettem.

— Mi az ön foglalkozása?

— *Utazok* — felelte és bajuszkája alól hamiskásan rámmosolygott.

— Miben utazik?

Nem jutott hirtelen az eszébe. Mély töprengésbe merült, majd:

— *Ide-oda utazgatok* — mondta és el akart távozni.

— *Sietek, mert elmegy a vonatom* — exkuzálta magát — *majd máskor* — és faképnél hagyott.

A bejáratnál egy apró fiuvő állta el az utamat, kezében óriási tálcával, a melyen pénzek hevertek.

— *Pár dinárt az egyház javára* — nyafogta ennivalóan és amikor nem adtam, letette a tálcát kis asztalkára. A prédikátorok pedig gyorsan körülfogták és nekiláttak összeszámolni a mai tiszta bevételt . . .

Tamás István

Sulyos bérharcok a boszniai állami bányákban

Több állami üzem elbocsátja munkásait

Szarajevóból jelentik: Kedden kezdték meg Szarajevóban az egyezkedési tárgyalásokat az állami bányatelepek igazgatóságai és a munkások kiküldöttei között, akiknek a bányavállatok tudvalevően felmondták a szerződést. Az állami bányák igazgatóságai ugyanis harminc százalékkal csökkenteni akarták a munkabéreket, ami miatt a munkások bérharcot kezdtek és sztrájkkal fenyegetőztek. A szerdai tárgyalásokon, a *munkások beleegyeztek abba, hogy a családi pótlékok rendszerét megszüntessék,* azonban csak olyan módon, hogy ez az eddigi béreket legfeljebb 5—10 százalékkal csökkentse. Ebben elvi megegyezés is történt, azonban a bérek megállapitásánál ujabb ellentétek támadtak, mert a bányák igazgatóságai 20—25 százalékos béresökkentést akartak elérni. *Emiatt a munkások megbizottai megszakitották a tárgyalást.* A bányaigazgatók jelentést tettek a tárgyalások megszakitásáról a bányaügyi minisztériumnak, ahonnan ujabb instrukciókat kértek. Remélik, hogy a kormány módot fog találni az ellentétek kiegyenlitésére és a munkabeszüntetés elkerülhető lesz.

Szerdán egyébként *ujabb munkabeszüntetés történt a dobrlin—drvari állami erdő- és faipari telepen,* ahol közölték a munkásokkal, hogy a munkabéreket szeptember 1-étől kezdve 20 százalékkal leszállitják. Miután a munkások ezt nem fogadták el, *az összes munkásoknak felmondtak és az üzemet beszüntették.*

Véres családi dráma Szentán

Az elhagyott férj bosszuja — Rálőtt a feleségére és sógornőjére, azután öngyilkos lett

Szentáról jelentik: Szerdán délután négy óra tájban Szentán, a Tisza-parti Park-uccában véres családi dráma játszódott le.

Pecarski Szlávkó huszonnyolc éves szentai cipész, szerdán délután megjelent *Vukovics* Vitomir Park-uccai házában, ahol a vele közös háztartásban élő *Vukovics* Dragica tartózkodott. Az asszony nem akart tovább együtt élni Pecarskival és ezért szülei házába költözött. Pecarski, aki teljesen tönkrement és házát is eladta, kérte az asszonyt, hogy térjen vissza hozzá. Az asszony erről hallani sem akart. A jelenetnél ott volt Vukovics Dragica nővére, *Dévics* Bránkóné, aki kis gyermekével látogatóban volt nővérénél. Más nem volt a házban, mert Vukovics Vitomir és felesége Molon voltak. Dévicsné is résztvett a beszélgetésben mig a gyermekkocsiban levő kis gyermeke pedig a folyósón volt s ezért Dévicsné mindig az ajtó közelében tartózkodott, hogy szemmel tartsa kis gyermekét. A gyerekkocsi mellett *Torma* Veronka cseléd állott.

Bent a szobában egyre bevesebbé vált a szóváltás a férfi és nő között. Pecarski azt követelte, hogy ha az asszony nem akar hozzá visszamenni, akkor adjon neki ötezer dinárt, minthogy ezt is visszautasitották, szenvedélyes szóharc tört ki, amelynek folyamán Pecarski egyszerre *revolvert rántott elő és azt Dévicsné felé irányitva, elsütötte. A golyó az ajtóban álló asszony fülébe hatolt és a szájpadlásban akadt meg. A sulyosan sérült asszony rémes sikoltozással a folyosóra rohant, hogy gyermekét védje. Közben Pecarski, Vukovics Dragicára forditotta a fegyvert és fejébe lőtt . . .* Dragica is kifutott a szobából, majd a két nő, vérző sebekkel az uccára rohantak és a házuktól husz-harminc lépésre lakó nagyanyjuk *Branovácskiné* házába futottak.

A két vérző asszony megjelenése az uccán rögtön nagy csődületet idézett elő. Az emberek nem tudták, mi történt. Sokan a rendőrségre szaladtak, ahonnan azonnal rendőri bizottság jelent meg a helyszinén, a Vukovics-féle házban.

Amikor a rendőrök a szobába bementek, ott találták Pecarski Szlávkót, egy divánon fekve, *átlőtt halántékkal.* A revolver az asztalon hevert.

A rendőrség intézkedésére a mentők beszállitották a két sebesült asszonyt és Pecarskit a kórházba. A kórházban *Bordjoski* Milivoj dr. főorvos és *Deutsch* Mihály dr. kórházi orvos azonnal megoperálták a sérülteket és megállapitották, hogy Vukovics Dragica és Pecarski Szlavkó sérülése *életveszélyes* és aligha lehet őket megmenteni, mig Dívicsnét, akinek sérülése szintén sulyos, meg lehet menteni.

A dráma szereplői közül egyiket sem lehetett kihallgatni, csupán a folyosón tartózkodó cseléd előadásából és Dévicsné néhány szaváből lehet megkonstruálni a véres esemény lefolyását.

A rendőrség megállapitotta azt is, hogy Pecarskinál *két revolver volt,* azonkivül egy nagy, éles konyhakés is volt nála.

A szuboticai tanitó-kongresszus programja

Több ezer tanitó vesz részt a kongresszuson

A jugoszláviai tanitók idei kongresszusukat augusztus 27, 28. és 29-ikén Szuboticán fogják megtartani. Mint a kongresszust előkészitő bizottságtól értesültünk, a kongresszuson való részvételre az ország minden részéről rendkivül nagy számban történtek jelentkezések és előreláthatólag több ezer tanitó vesz részt a szuboticai tanitó-kongresszuson.

A kongresszus programja a következő:

Augusztus 27-ikén,

csütörtökön délelőtt a kongresszust előkészitő bizottság ülést tart. Délután három órakor a tanitók egyesületének főbizottsága ülésezik a Városháza kis tanácstermében. Délután öt órakor az egyesület főbizottsága és a helyi szervezetek kiküldöttei tartanak együttes ülést, a városháza kis tanácstermében. Este hét órakor a Városháza előtti Karagyorgye-téren ismerkedés.

28-ikán,

péntéken a jugoszláviai tanitók ötödik kongresszusának megnyitása reggel nyolc órakor. A kongresszus programja a következő: Jelentések felolvasása. Az elemi iskolákról szóló törvény ismertetése. *A tanitóképzők reformjáról és a tanitók továbbképzéséről* Merkovics Milivoj szabáci tanár tart előadást. *A tanfelügyelőségről és a tanfelügyelőkről* Potocsnik Ljudevit tanfelügyelő tart előadást. Délelőtt tizenegy órakor a kongresszus résztvevői kivonulnak az elesett hősök szobrához, a melyet megkoszoruznak. Délután a város, a kiállitás és a lóverseny megtekintésére kerül a sor. Este hét órakor a zsinagógában egyházi hangverseny lesz.

29-ikén,

szombaton délelőtt a kongresszus folytatása. Délután a kongresszus résztvevői kirándulást tesznek Palicsra. Délután öt órakor a palicsi nagyvendéglő terraszán egy uj számológép megtekintése, amely *Kutas* István találmánya. Este Palicson bankett.

30-ikán,

vasárnap, mindazok a tanitók, akik még a kongresszus befejezése után Szuboticán maradnak, a környékbeli gazdaságokat fogják megtekinteni.

Leánykereskedők a zagrebi bíróság előtt

Suboticai mulatóhely-tulajdonos a vádlottak padján

Zagrebből jelentik: Nagy érdeklődés mellett kezdődött meg szerdán dr. *Bozsicsevics* Zvonimir járásbiró előtt a zagrebi leánykereskedők bünügyének ujabb tárgyalása. A vádlottak padján hat zagrebi keritőnő és nyolc mulatóhely-tulajdonos ül, — ez utóbbiak az ország minden részéből — köztük *Almási* Iván suboticai és *Dronják* Lajos novisadi mulatóhely-tulajdonosok. A keritőnők letartóztatásban vannak, a mulatóhely-tulajdonosok pedig óvadék ellenében, rendőri felügyelet alatt, szabadlábon tartózkodnak Zagrebban.

Egyelőre keritési vétségével vádolja a biróság a leánykereskedőket, a bizonyitási eljárás során azonban vizsgálat tárgyává teszik, hogy nem forog-e fenn erőszak alkalmazása, vagy csalás utján a leánykereskedés büntette, mert ezeket a törvényszékhez fogják áttenni.

A tanuk sorában *huszonhét lány* foglal helyet, a keritőnők áldozatai, akik a legkülönbözőbb társadalmi osztályokból származnak. Vannak köztük cselédek, parasztlányok, nevelőnők, hivatalnoknők és jómódu uricsaládok gyermekei, *valamennyi husz évnél fiatalabbak* és vannak olyanok is, akik csak nemrég töltötték be tizenötödik évüket. A leányok szerint különböző igéretekkel csábitották őket a prostitucióra, legtöbbjüknek jó állást igértek és nem tudták, hogy milyen célra akarják őket felhasználni. Legnagyobb részük sulyos fertőzést kapott a mulatókban.

A szerdai tárgyaláson a hat keritőnőt hallgatták ki, akik azt állitják, hogy nyiltan közölték a leányokkal, hogy miről van szó és erőszakot egyikkel szemben sem alkalmaztak. A tárgyalást csütörtökön folytatják.

A palicsi halálos szerelem a biróság előtt

Augusztus 31-ikére van kitüzve a főtárgyalás — Az ügyészség gyilkossággal vádolja Almási Antunovics Józsefet

Emlékezetes az a nagy feltünést keltett véres szerelmi dráma, amely ez év junius 15-én, vasárnap délután Palicson a Tamasiék szőlőjében játszódott le, a mikor *Almási Antunovics* József 25 éves szubotical fiatalember lelőtte *Lengyel* Anikót, a Hirlap kiadóhivatali tisztviselőnőjét és azután önmagára lőtt. A szerencsétlen fiatal leány, akit két lövés ért, három napi szenvedés után a szubotical kórházban belehalt sérüléseibe, mig *Antunovics* József felgyógyult. *Antunovics* József ellen gyilkosság cimén indult meg az eljárás. A vizsgálat most nyert befejezést és a szubotical államügyészség vádiratában gyilkossággal vádolja *Antunovics* Józsefet.

A véres dráma részleteit még nem mentek feledésbe. *Antunovics* József a végzetes vasárnap délután 3 órakor *Lulics* Vojiszláv, ennek felesége,, *Lulics* Maca, *Tamasi* Béla és *Kohán* Vince kereskedelmi akadémiai tanuló társaságában Szuboticáról Palicsra ment Tamasiék szőlőjébe cseresznyét szedni. Utközben betértek *Lengyelék* palicsi lakásába és magukkal hivták *Lengyel* Anikót. Együtt ment a vidám társaság a szőlőbe, ahol nevetgélés, tréfálkozás közben vigan szedték a cseresznyét. Egyszerre azonban revolverlövések dörrenése rettenetes komolyra fordította a pajzánul vidám hangulatot. *Antunovics* József sütötte rá kétszer revolverét a virulóan szép, mosolygós *Lengyel* Anikóra, aki véresen esett össze. A fiatalember azután a saját mellének szoritva a fegyver csövét, magára lőtt. Hirtelen ijedten futottak össze mindenhonnan. Sokféle mende-monda indult meg a véres tett indokaira nézve. Maga *Antunovics* azzal magyarázta tettét, hogy unga a szerencsétlen gyermeklány mondta neki: »*Antunovics, maga gyáva, nem mer rám lőni.*« Aztán pár héttel az eset előtt Bajsán, ahol több fiatalember és fiatal leány kiránduláson volt, állitólag száz dináros fogadás történt, hogy *Antunovics* — aki állandóan a halál gondolatával foglalkozott — nem meri agyonlőni *Lengyel* Anikót és nem mer öngyilkos lenni. Azt is mondotta *Antunovics*, hogy a véres tettet közös elhatározással követte el. Az emlékezetes bajsai kiránduláson jelen volt *Antunovicsnak* egy fiatal barátja, *Kovács* Jenő soffőr, aki élénken résztvett a halálról folytatott beszélgetésben és pár napra rá, — két héttel a palicsi dráma *előtt* — agyonlőtte magát csalódott szerelem miatt. A palicsi drámánál is a szerelem volt a fő mozgató motivum. *Antunovics* szerelmes volt *Anikóba*, aki azonban nem viszonozta ezt a szerelmet. *Antunovics* betegesen féltékeny volt a leányra és ez inditotta arra, hogy lelője.

Az ügyészség részben a vádlottnak a vizsgálat során tett vallomása, részben pedig a tanuvallomások alapján bizonyitva látja, hogy *Antunovics* előre megfontolva készült a bünceleknényre és nem tartja valónak a vádlottnak azt a védekezését, hogy közös elhatározásból követte el tettét.

Miután az ügyészség vádirata ellen nem adott be a vádlott kifogást, a tanácselnök *augusztus 31-re, hétfőre* tüzte ki a főtárgyalást.

A főtárgyaláson csak jeggyel lehet megjelenni. A jegyeket e hó 28-án adja ki az elnöki iroda.

A király megengedte a bácsmegyei egyházi zsinat egybehivását

Külön német, külön szlovák zsinat lesz

A bácsmegyei evangelikus német esperesség közgyülése

A bácsmegyei ágostai hitvallásu német esperesség kedden tartotta Novisadon az evangelikus templomban ezidei évi rendes közgyülését, amelyen az esperességhez tartozó huszonkét egyházközség lelkésze és egyházközségi felügyelője és minden egyházközség két-két delegáltja, összesen közel nyolcvanan vettek részt.

A közgyülésen *Wack* Péter járéki esperes és *Szmik* Gyula staribecseji gyógyszerész elnököltek.

Az esperességi közgyülés letárgyalta az esperesség mult évi müködéséről és pénzkezeléséről szóló jelentéseket, amelyeket tudomásul vettek. A tanügyi kérdések megvitatásánál sérelmezték, hogy az iskolák államositása folytán nem lehet a vallástanitást ellenőrizni és az esperesség nem tarthat vallásvizsgát. A közgyülés letárgyalta még az egyházközségek kérvényeit is.

Az elnöklő *Wack* Péter esperes ezután bejelentette a közgyülésnek, hogy a király megengedte az ágostai evangelikus német és az ágostai evangelikus *zsinat* egybehivását és mindegyik három évre alakitható meg. Ezek az evangelikus zsinatok lesznek az elsők a jugoszláv állam megalakulása óta.

A zsinatok a már kidolgozott egyházi alkotmánytervezetet és egyházi törvénytervezetet fogják letárgyalni. Mindmostanáig még a régi magyar egyházi törvények vannak hatályban.

A két zsinatot a tervek szerint októberben vagy novemberben hivják egybe. A német zsinat Novi-Vrbaszon *Wagner* Gusztáv Adolf egyházmegyei elnök elnökletével ül össze, a szlovák zsinatot pedig Novisadon tartják meg.

A német esperességi közgyülést megelőzőleg, a bácsmegyei ágostai hitvallásu evangelikus szlovák esperesség néhány nappal ezelőtt Petrovácon mintegy nyolcvan küldött jelenlétében tartotta meg ezidei évi rendes közgyülését, amelyen elhatározták, hogy a szlovák zsinatra minden egyházközség lelkészét és világi delegátusait küldi ki. A német esperességi közgyülés ebben a kérdésben még nem döntött.

A zsinatok főfeladata *a jugoszláv evangelikus egyetemes egyház* megszervezése, általánossá válik az a törekvés, hogy a két egyház: *a német és a szlovák a legfelsőbb fórumban egyesüljön*, noha a németekben az egyesülést szélesebbkeretüre tervezik. De ha csak a legfelsőbb vezetőség lesz együttes, az esperességek továbbra is elválasztva maradnak és külön szervezetei lennének a két egyházkerületnek is.

Mint megbizható helyről értesülünk, a német zsinat őszkor meg akarja választani a *bácsmegyei evangelikus püspököt* is és arra legkomolyabb jelöltként *Wagner* Gusztáv Adolf egyházmegyei elnököt és dr. *Popp* Jakab zagrebi esperest emlegetik.

Koldusbotra akarnak juttatni hetven topolai földmüvest

A kincstári jogügyi igazgatóság pere hetven topolai gazda ellen

A suboticai kerületi törvényszéken kedden monstre polgári per indult meg, amelynek kimenetele elé egész Topola és környéke izgalommal néz.

Gróf *Zichy* Nepomuk *János*-nak Topola határában 3000 holdas birtoka volt. A gróf a birtokot 1917-ben eladta s annak egy része, az ugynevezett Emusics-puszta, *Pollák* Izrael sentai földbirtokos tulajdonába került. Pollák Izrael a birtokot parcelláztatta s abból 1125 hold hetven topolai gazdálkodó birtokába került, akik 2—3 holdas parcellákat vásároltak.

A megvett 1125 hold 1919. február után, de még olyan időben, amikor az agrárreformtilalom nem volt feljegyezve, került telekkönyvileg a hetven uj tulajdonos nevére. Később az agrárreform eljárás során a volt Zichy-féle birtokot egy birtoktestnek vették s feljegyezték rá az agrártilalmat. Az idők és a kormányváltozások során ezt a tilalmat hol törölték, hol ujra feljegyezték, végre is az agrárminisztérium ez év *április 24-ikén rendeletet adott ki*, amelyben arra való tekintettel, hogy a birtokosok a telekkönyvben bizva, amelyben a tilalom feljegyezve nem volt, jóhiszeműleg szerezték meg az 1225 holdat s fizették ki a vételárat, *elrendelte az agrártilalom törlését.*

Annál nagyobb meglepetést keltett, hogy a királyi kincstár képviseletében a novisadi jogügyi igazgatóság, néhány nappal az agrárminiszter rendelete után pert inditott a suboticai törvényszéknél a hetven topolai birtokos ellen.

A kincstár keresete arra irányult, hogy a törvényszék mondja ki, hogy az *1919. február 27-ike utáni vételek érvénytelenek s hogy a telekkönyvi tulajdonosok tartoznak türni*, hogy az elidegenitési és megterheltetési tilalom 1919. február 27-ikére visszamenőleg feljegyeztessék.

Maga a kincstári jogügyi igazgatóság *40 milliárd teszi a pertárgy értékét.* Ezután a kereseti összeg után *1.200.000 dinár bélyeget* kellett volna leróni, ha a kincstár nem élvezné azt a kedvezményt, hogy bélyegmentesen perel.

Carevics Vlato suboticai törvényszéki biró ebben az ügyben kedden tartotta meg a perfelvételt, amelyen tizenkét ügyvéd jelent meg és husz fél, akik személyesen akarnak védekezni. A biróság kötelezte a perbevont alperes földmiveseket, hogy harmine napon belül irásban terjesszék be védelmüket, három érdekelt ellen pedig, akik nem jelentek meg, *makacssági itéletet hozott és elrendelte, hogy az ő birtokrészükre az elidegenitési és megterhelési tilalmat 1919. február 27-ig visszamenő hatállyal jegyezzék fel.* A három meg nem jelent kisgazdára az óriási perköltségekből *több mint egy millió* dinár esik.

Suboticán drágább, Somborban olcsóbb lett a hús

A suboticai rendőrség megkezdte az árdrágitási törvény végrehajtását — Ellenőrzik az éttermi árakat — Somborban minden olcsóbb, mint Suboticán

Szuboticán akkor, amikor a rendőrség az árdrágitás elleni törvény végrehajtását tervezi, ismét *emelkedett a sertés- és a borjuhus ára.* A sertéshusnak, amelyet még néhány nappal ezelőtt 20—22 dinárért árusitottak, *ma 24—26 dinár* az ára, mig *a borjuhus ára 18 dinárról 24 dinárra szökött fel.*

A hentesek a sertéshus árának emelését azzal okolják meg, hogy Szuboticán zárlat van és emiatt alig lehet hozzájutni élő sertéshez. A városi egészségügyi hatóság körülbelül két héttel ezelőtt rendelte el a sertéspiacon a zárlatot, mert Alekszandrovó külvárosban két malac gyanus körülmények között megbetegedett és a kerületi állatorvosnak az volt a véleménye, hogy sertésvésztől lehet tartani. Azóta kiderült, hogy a város sertésállományát nem fenyegeti a veszedelmes betegség és az állatorvosok már napokkal ezelőtt javasolták az állategészségügyi hatóságnak, hogy a hetedik állategészségügyi kerület kivételével, amelybe Alekszandrovó külváros tartozik, oldja fel a zárlatot. Ez azonban mindeddig nem történt meg, ami végül is azt eredményezte, hogy a sertéshus ára megdrágult. A borjuhus árát — mint a mészárosok állitják — azért kellett felemelni, mert az élőborju ára is emelkedett. Az élőborjunak napokkal ezelőtt még 10—11 dinár volt az ára, ma már 15—16 dinár áron alul nem lehet kapni. Csak a marhahus ára nem emelkedett: még ma is 18 dinárba kerül.

Dr. *Horvát* Cvetkó rendőrfőkapitány, amikor értesült a husárak emelkedéséről, elhatározta, hogy erélyes intézkedést tesz az árak leszállitása érdekében. A rendőrfőkapitánynak ez lesz az első lépése az árdrágitás elleni törvény végrehajtásában. A rendőrfőkapitány egyébként a szuboticai kiállitás alatt bekövetkezhető árdrágitások megakadályozására is gondolt. Tartani lehetett ugyanis attól, hogy a kiállitás tartama alatt ugy az élelmiszerek árai, valamint a vendéglői árak emelkedni fognak. A főkapitány előrelátását igazolja az is, hogy a vendéglősök és az éttermitulajdonosok küldöttségileg kérték a szuboticai rendőrfőkapitányságot, hogy a kiállitás tartamára két dinárral felemelhessék az egyes adagok árát. Horvát Cvetkó rendőrfőkapitány ehhez nem járult hozzá s elrendelte, hogy a kiállitás megnyitása napjától, annak befejezéséig, valamennyi vendéglő és étterem naponként tartozik bemutatni a rendőrségen az étlap-árakat. Csak abban az esetben szabad az étlapokon feltüntetett árakat felszámitani, ha azokat a rendőrség jóváhagyta. Ellenőrzésül a rendőrség minden étlapot hivatalos bélyegzővel fog ellátni. Ugyancsak megfelelő intézkedések történnek a piaci élelmiszer-árak ellenőrzésére is.

Azalatt, amig Szuboticán egyre emelkednek az árak, Szomborban a legsikeresebben hajtják végre az árdrágitás elleni törvény rendelkezéseit. Szomborban napról-napra olcsóbb lesz az élet, ami dr. *Tomics* György polgármester érdeme. A polgármester áfletörési akciójának eddigi eredménye, hogy ma már *olcsóbb a kenyér és olcsóbb a hus is Szomborban.* A fehér kenyér ára öt, a barna kenyér ára pedig négy dinár, mig Szuboticán hat, illetve öt dinárért árusitják a kenyeret. A kenyérárak letörése után került sor a husárak leszállitására.

Dr. Tomics polgármester magához hivatta a henteseket és közölte velük, hogy a vágott hus árát arányositani kell az élőállat árával. A mészárosok és hentesek eleinte huzódoztak ugyan az árak leszállitásától, de végül 30—35 százalékkal leszállitották az árakat. *Az elsőrendü marhahust 22 dinárról 16 dinárra, a másodrendü marhahust 20 dinárról 14 dinárra csökkentették. Az elsőrendü borjuhust az eddigi 28 dinár helyett ma 22 dinárért, a másodrendü borjuhust az eddigi 24 dinár helyett 18 dinárért árusitják ma Szomborban. Az elsőrendü sertéshus eddigi árát 24 dinárról 18 dinárra, a másodrendü sertéshus árát pedig 22 dinárról 16 dinárra szállitották le. A nyári szalámi ára 10 dinárral esett kilogrammonként, az eddigi 50 dinár helyett tehát 40 dinárért árusitják, a disznósait ára 26 dinárról 22 dinárra szállit le.* A kolbász ára továbbra is 30 dinár maradt, hasonlóképpen a zsir ára sem változott és továbbra is 26 dinárért mérik.

A pékek, mészárosok és hentesek után a szombori vendéglősöknek is módositaniok kellett a vendéglői árakat és a szombori vendéglősök ennek megfelelően lényegesen olcsóbb árakat állapitottak meg. A szombori éttermekben ma a havi abonálás hat-hétszáz dinárba, mig Szubotican nyolc-kilenczász, sőt ezer dinárba is kerül.

A polgármester a vendéglői árak leszállitásával azonban még nincs megelégedve. A vendéglősök igéretet tettek, hogy fokozatosan még lejebb szállitják az árakat. A szállodai árak leszállitására is igéretet kapott a polgármester.

Az árcsökkentési akció ezzel még nem nyert befejezést, mert most sor kerül a piaci árak szabályozására.

HIREK

— Változások a suboticai városházán. A belügyminiszter Bela-Crkvára városi aljegyzőnek nevezte ki Didánovics Gurcsa szuboticai rendőrkapitányt, akit a városi fegyelmi bizottság néhány nappal ezelőtt helyezett vissza állásába. A megüresedett rendőrkapitányi állásra a belügyminiszter Cankovics Miodrág volt szuboticai törvényszéki jegyzőt nevezte ki.

— Községi kinevezések és felmentések a titeli járásban. Raics Szvetiszláv bácskai alispán Kopilov Iván loki aljegyzőt felmentette állásától és helyébe Musicki Nebojsza zsabalji gyakornokot nevezte ki. Szaharov Péter titeli főszolgabirói tisztviselőt Gardinovce községbe aljegyzővé nevezte ki.

— A bánáti városok a suboticai mintavásár megnyitásán. Becskerekről jelentik: A bánáti városok és járási főszolgabirák pénteken értekezletet tartanak Becskereken, a vármegyeházán, amelyen főleg a szuboticai mintavásár megnyitásán és a vásár alkalmával tartandó kongresszusokon való részvételről fognak tanácskozni.

— Októberben uj népszámlálás lesz. Zagrebből jelentik: A zagrebi állami központi statisztikai hivatal közlése szerint ez év októberében ujabb általános népszámlálás lesz az egész országban. Az 1921. évi legutóbbi népszámlálás adatai a határváltozások és más körülmények miatt nagy változáson mentek keresztül és már nem mértékadók.

— Mestrovics Iván kapott megbizást Princip szobrának elkészitésére. Sarajevóból jelentik: Mestrovics Iván, a hirneves szobrászmüvész megbizást kapott az Orjunától, hogy Princip Gavriló Sarajevóban felállitandó szobrának tervezetét készitse el.

— A közlekedésügyi miniszter Noviszadon. Noviszadról jelentik: *Radojevics* Ante közlekedésügyi miniszter a szerda reggeli beogradi személyvonattal Noviszadra érkezett, ahonnan rövid tartózkodás után autón folytatta utját. A pályaudvaron a szuboticai vasutigazgatóság kiküldöttein kivül dr. *Milovanovics* Milovan polgármester és *Rakics* Radenko h. főkapitány a város nevében üdvözölték és fogadták. A miniszter melegen érdeklődött a noviszadi közlekedési viszonyok után, amelyekről a polgármester informálta. Ez alkalommal szóbakerült az állomás előtti tér rendbehozatala. A miniszter megtekintette a teret és utasitotta *Balakko* György vasuti osztálymérnökségi főnököt, hogy haladéktalanul kezdjék meg a térnek gránitkockákkal való burkolatát. A miniszter rövid tartózkodása után autón Palánkára ment, ahonnan a kiállitás megtekintése után visszatért Noviszadra és Beogradba utazott.

— Petroveszelón megalakult a magyar radikális klub. Petrovoszelóról jelentik: A petrovoszelói Katholikus Legényegylet nagytermében megtartott népes gyülésen megalakult a magyar radikális klub. A klub elnöke *Árpás* Mihály, alelnöke *Dóli* István Imre, titkára *Bindör* Mihály és pénztárosa *Freund* Károly lett.

— Japán takarékosságból nem tart ezidén hadgyakorlatokat. Tokióból jelentik: Japánban ezidén nem lesznek hadgyakorlatok. A katonai körök takarékosságból mondtak le a rendes évi hadgyakorlatok megtartásáról.

— Eredeti levél Hunyadi János idejéből. Novisadról jelentik: Dr. Kostics Mita, a szkopljei egyetem bölcsészeti kar tanára Dubrovnikban páratlanul értékes és ritka levélre bukkant, amelyet egy dubrovniki titkos levéltárban való kutatása alkalmával fedezett fel. A levelet gróf *Sorgo* (szláv neve: *Sorkocsevics*) irta Rómából és abban mint szemtanu részletes pontossággal leirta *Hunyadi* János seregét, amellyel a rigómezei ütközetben vett részt. A ritka történelmi értékkel biró levelet dr. Kostics Mita facsimiliben megjelenteti a skopljei tudományos egyesület kiadásában megjelenő *Sposko Glasnik naucsno drustvo* cimü tudományos folyóiratban. A levélnek — dr. Kostics becslése szerint — *százezer dinár* értéke van.

— Börtönre itélt horvát ujságirók. Sibenikből jelentik: A sibeniki törvényszék szerdán tárgyalta a Dalmatinski Hrvat cimü lap két szerkesztőjének, Jeremics Miho és Mukics Nikola ujságiróknak bünpörét. A két ujságiró ellen az államvédelmi törvény alapján indult meg az eljárás az állam érdekeibe ütköző büncselekmény cimén, a mult év október 25-ikén „A bunkó másik végéről szóló ének“ cimü vers miatt. A biróság Jeremicset négy, Mukicsot nyolc havi börtönre itélte. Az elitélt ujságirók, a kik a büntetés nagy részét a vizsgálati fogságban már letöltötték, felebbeztek az itélet ellen.

— Halálos itélet Sarajevóban. Sarajevóból jelentik: A sarajevói törvényszék szerdán tárgyalta Mitrinovics Nedeljko huszonkilenc éves földmives bünügyét, aki a mult évben megfojtotta áldott állapotban levő feleségét, holttestét pedig a ház közelében egy gödörbe dobta, abban bizva, hogy azt a farkasok szét fogják marcangolni. A szomszédok azonban felfedezték a büntettet és Mitrinovicsot letartóztatták. A szerdai főtárgyaláson Mitrinovics beismerő vallomást tett. Miután a törvényszéki orvosszakértők a vádlottat épelméjünek nyilvánitották, a törvényszék Mitrinovicsot kötél általi halálra itélte. Az elitélt felebbezett az itélet ellen.

— Az aviatika uj rekordja: 45 óra alatt 2750 mérföld. Párisból jelentik: Két párisi aviatikus, Dorouhin és Landry, uj rekordot teremtett a kitartó repülésben. A chartres-etampsi repülőtéren egyfolytában negyvenöt óráig maradtak a levegőben. Körrepüléssel 2750 mérföldnyi volt az az ut, amelyet gépeik átrepültek. Eddig az ilyen repüléssel az amerikai Kelly és Macready pilótahadnagyok tartották a világrekordot: 37 óra alatt 2515 és fél mérföldnyi utat repültek át leszállás nélkül.

— Halálos szerencsétlenség a becskereki olajgyárban. Velikibecskerekről jelentik: A becskereki olajgyárban szerdán halálos szerencsétlenség történt. Augusztics András huszonhárom éves lakatossegéd a gyár pincéjébe ment, hogy az odavezető benzincsövet javitsa. A pincében keletkezett gázoktól Augusztics elszédült ugy, hogy eszméletét vesztette. A gyárban csak délfelé vették észre távollétét, keresésére indultak és a pincében eszméletlenül akadtak rá. Korházba szállitották, azonban utközben meghalt. A szerencsétlenül járt munkás holttestét szerdán délután felboncolták. A vizsgálat megindult annak felderitésére, hogy kit terhel felelősség a szerencsétlenségért.

— A Tiszába fulladt egy matróz. Titelről jelentik: Mészáros Antal 28 éves titeli matróz, Mosorinnál a Tiszába zuhant és belefulladt a vizbe. A szerencsétlenül járt matróz holttestét még nem találták meg.

— A kigyóharapás áldozatai. Sarajevoból jelentik: A hercegovinai Krasno városkában megrendítő szerencsétlenség történt. A város leggazdagabb kereskedőjének két leánya *Raguze* Anna és Mária apjuk szőlőjébe tettek kirándulást, ahol leültek egy fa alá a magas fübe. A leányok nem vették észre, hogy egy mérges kigyó fészkébe ültek, amelynek marása feltétlenül halálos. Amikor a veszélyt észrevették, már késő volt, mert a kigyó megmarta az egyik lány karját. A másik lány segitségére sietett nővérének és ki akarta szivni a kigyómérget a sebből. Estefelé hazamentek és három éves kis testvérükkel játszva, azt összecsókolták. Egy óra mulva mind a három leány meghalt és szülcik már holtan találták őket, amikor hazaérkeztek.

— A noviszadi Duna-hid épitése. Noviszadról jelentik: A közlekedésügyi minisztérium megállapodást létesitett a Gollnoire és társa stettini hidépitő céggel, amely a német jóvátételi számla terhére szállitja az uj noviszadi Duna-hid vasszerkezetét is, hogy a cég ugyancsak a jóvátételi számla terhére végezze el a hidfelszerelési munkálatokat is. A cég mérnökei szerdán Noviszadra érkeztek és felkeresték dr. *Milovanovics* polgármestert, akivel együtt megszemlélték a Duna-parton a hidépitéshez szükséges anyagot és kijelentették, hogy a legközelebbi napokban megkezdik a hid felszerelését.

— Bányászsztrájk Lengyelországban. Varsóból jelentik: Varsóban bérdifferenciák miatt napok óta huszonötezer szénbányász sztrájkol. A bányamunkások szakszervezete kijelentette, hogy ha a munkaadók nem teljesitik a bérköveteléseket, az egész országban proklamálják a szénbányász sztrájkot.

— Elkoboztak egy becskereki lapot a daytoni majompörről irt cikke miatt. Becskerekről jelentik: A Becskereken megjelenő *Bonatski Glasnik* cimü lap szerdai számát az ügyészség elkobozta. Az elkobzásra a lapnak a daytoni majompörről irt humoros cikke szolgáltatott okot. Az ügyészség vallásgyalázást lát fennforogni. A lap megfelebbezte az elkobzást és a biróság csütörtökön fog dönteni az ügyben.

— A kuria helybenhagyta Lukics halálos itéletét. Budapestről jelentik: A kuria szerdán tárgyalta Lukics József bünügyét, aki 1924 juliusában Pestszentlőrincen meggyilkolta dr. Simán István hirlapirót és édesanyját Simán Istvánnét. A kuria és a tábla Lukicsot halálra itélte és a szerdai tárgyaláson a kuria ezt az itéletet helybenhagyta.

— Megjavitják a dunai és tiszai kompokat. Somborból jelentik: Raics Szvetiszlav alispán a Bácskában és Baranyában lefolytatott hivatalvizsgálat során meggyőződött arról, hogy ugy a Dunán mint a Tiszán a legtöbb komp olyan rossz állapotban van, hogy azokon a személyszállitás nem egyszer életveszélyes. A kompok megjavitása céljából Raics alispán most Marinkovics Gyorgye megyei főjegyzőt küldte ki a kompok átvizsgálására. Marinkovics főjegyző egy bizottság élén felülvizsgálja a kompokat és ott, ahol szükségesnek látja, elrendeli a kompok azonnali rendbehozását. Igy a dunai és tiszai kompok rövidesen rendben lesznek.

— Egy amerikai uszóbajnoknő átussza a La Manche-csatornát. Londonból jelentik: Gertrud Ederle amerikai uszóbajnoknő kedden startolt a csatorna átuszására. Miss Ederlet gőzhajó kiséri utján, amelynek fedélzetén drótnélküli táviró is van. Kedden az időjárás nem volt kedvező, azonban a bajnoknő délutánig ennek ellenére is jelentős haladást tett.

— Együtt a halálba. Susakról jelentik: A Veglia szigetén levő Kastelmusto városka mellett különös módon vetett véget életének egy fiatal pár. Felkusztak egy a tengerből kiemelkedő hatalmas sziklatömbre, a náluk levő leveleket és iratokat egy köhöz kötötték és a tengerbe dobták, majd egy kötéllel egymáshoz erősitették magukat, a kötél végére nagy követ erősitettek és levetették magukat a tengerbe. Semmi nyom nem maradt utánuk, amiből meg lehetne állapitani kilétüket, kivéve egy női kalapot, amelyen egy zagrebi cég cimkéje van.

— Elbocsátott dijnok. Malagurszki Albe szuboticai polgármester Horvát Cvetko rendőrfőkapitány előterjesztésére szabálytalanságok miatt elbocsátotta állásából Franciskovics Péter utlevélhivatali dijnokot.

— Véres liftdráma a budapesti törvényszék előtt. Budapestről jelentik: Szerdán tárgyalta a törvényszék azt a szerelmi drámát, amely még február 2-án este játszódott le a Ritz-hotelben, két emelet között, a mozgó liftben. A dráma hőse Király Mátyás liftkezelő, aki reménytelenül szerelmes volt a hotel egyik csinos szobaleányába, Ádám Böskébe. A fiu elhatározta, hogy megöli a leányt és aztán öngyilkos lesz. Hosszu kést rejtett zubbonya alá és ugy állt szolgálatba az emlékezetes napon a hotel liftjénél. Este, mikor fölvitte a leányt, egyedül voltak a liftben és egyszerre, két emelet között, halálos sikoltás hallatszott a liftből. Király mellbeszurta leányt, akit még utoljára megcsókolt, aztán önmagát sebesitette meg. Haldokolva vették ki őket a liftből, de hosszas betegség után mind a ketten felgyógyultak. A vádlott a szerdai tárgyaláson azt valotta, hogy halálosan szerelmes volt a leányba, akit el akart venni feleségül, azonban az nem akart szóba állni vele. A biróság hathónapi börtönre itélte a szerelmes liftest és a büntetést az elszenvedett vizsgálati fogsággal teljesen kitöltöttnek vette.

— Halálraitélt testvérgyilkos. Budapestről jelentik: A kuria szerdán jóváhagyta a Mengo János zagyvarékási földmüves elleni halálos itéletet. Mengo a mult évben Zagyvarékáson meggyilkolta Mária nevü hugát, akivel együtt négy hold földet örökölt.

— **Befejezés előtt a német—orosz tárgyalások.** Moszkvából jelentik: A német-orosz tárgyalások döntő stádiumba jutottak. A tárgyalásokat orosz részről *Csicserin* és a külkereskedelmi kollégium egy tagja vezeti.

— **Szubotical adókivetések.** Augusztus 27-én a következő V—VIII. köriek kerülnek sorra: Bacsics Nikola, Bencsics Nikola, Brück Lipót, Dér Gyula, Heiszler Izsó, Kohn Samu, Reisz Dávid, Spitzer Ignác, Mumcsényi Jánosné, Polyákovics Pálné, Klein Jakabné, Benedek István, Budai Mihály, Hupkó Antal, Engl Adolfné, Brummer Gyula, Fischer Benő, Feiszfilachs Sadik, Hortoványi Irén, Zacher Salamon, Krausz László, Matusovics Antal, Mayerhof Ella, Nedeljkovics Antal, Lalics István, Strausz Simonné, Szabó Rozália, Taracki Etel, Lehmann Józsefné, Fábián Liza.

— **Korcsmai verekedés.** Becskerekről jelentik: Feisőmuzslán az egyik vendéglőben Budai Sándor földműves összeveszett Kenderesi Péterrel. A veszekedés közben Budai szódásüveggel fejbevágta Kenderesit, aki sulyos sérüléseket szenvedett. Budai ellen megindult az eljárás.

— **Az angol bank leszállitotta a bankkamatlábat.** Londonból jelentik: Az Angol Bank a bankkamatlábat egy félszázalékkal leszállitotta. A kamatláb ezentul négy százalék lesz.

— **Eljegyzés.** Recsko Ibolya (Szenta) Schwarcz Ferenc (Novakanizsa) jegyesek. (Minden külön értesités helyett.)

— **Csütörtökön véget ér a szubotical országos sakkverseny.** Szerdán játszották le a szubotical országos sakkverseny utolsóelőtti fordulóját, amelyet a két első helyen álló dr. György és dr. Singer játszmája tett érdekessé. A játszma remisvel végződött, ami végleg biztositotta a szubotical favorit számára a verseny első helyét. Az utolsó fordulót csütörtökön délelőtt 9 órakor játszák le, amely azonban az első helyezésekben már változást nem hozhat. A keddi versenyről függőben maradt játszmák közül *Rozsics* nyert Tenner ellen, a Kulzsinszki—Todorovics játszma remis lett. A szerdai fordulóban *Feuer* győzött Csillag ellen, *Boschán*—Tóth ellen, *Pirc*—Valentinesics ellen, *Pavkovics*—Tenner ellen, *Vidmár*—Poljakov ellen. Remis lett a dr. Singer—dr. György, Sztupán—Rozsics, Todorovics—Gräber, Markovics—Kulzsinszki játszma. *A verseny állása* a tizenhatodik forduló után: dr. György (Szubotica) 11½, Feuer (Szubotica), dr. Singer (Zagreb) 10½, Pirc (Maribor), Vidmár (Ljubljana) 10, Boschán (Szubotica) 9½, Gräber (Szombor) 9, Kulzsinszki (Noviszad) 8, Markovics (Noviszad), Rozsics (Zagreb), Sztupán (Maribor) 7½, Poljakov (Beograd), Tenner (Sztaribecsej), Valentinesics (Ljubljana) 6½, Pavkovics (Split), Todorovics (Beograd), Tóth (Vrsac) 6, Csillag (Szubotica) 5. Az utolsó forduló után a dijkiosztás csütörtökön délután 6 órakor fog megtörténni a Polgári Kaszinó helyiségében.

A legszebb tenyészállatokat láthatja majd a szubotical Nagyvásár és Kiállításon!

— **Beiratkozások a szubotical tanonciskolába.** A szubotical tanonciskola igazgatósága közli, hogy az 1925/26-iki iskolai évre a beiratkozások hétfőn, csütörtökön és szombaton délután 4—6-ig a tanonciskola igazgatóságánál (Kakas iskola) eszközölhetők október hó 1-ig bezárólag. A beiratkozást elmulasztókat megbüntetik és a később jelentkezők csak miniszteri engedéllyel vehetők fel.

— **Történelmi kiállitás Zagrebban.** Zagrebból jelentik: Október hónapban a horvát millenium alkalmából nagyszabásu történelmi kiállitást rendeznek Zagrebban. A kiállitás védnökségét hir szerint Mariora királyné elvállalta és megigérte, hogy a kiállitás megnyitásán meg fog jelenni.

— **Ügyilkosság.** Petrovoselóról jelentik: Kiss Dezső községi kertész, akin, amióta állásától felmentették, a buskomorság jelei mutatkoztak, revolverrel mellbelőtte magát. A golyó a szerencsétlen ember tüdejét furta át, az orvosok azonban biznak felgyógyulásában.

Ne feledje el, hogy 1925 augusztus 22—31-ig tart a szubotical Nagyvásár és Kiállitás!

Mielőtt vásárol jégszekrényt, sörapparátust és szálloda berendezést, kérjen árjegyzéket Braća Goldner jégszekrény-, fabutor- és rézárugyárától Szubotica, Jugovićeva 25.

Ne feledje el, hogy ötszáznál több kiállitója lesz a szubotical kiállitásnak!

— **Beiratások a sombori elemi iskolákba.** A sombori tanfelügyelőség ezuton is közli, hogy a tankötelés gyermekek beiratása a városi állami elemi iskolákba szeptember 1., 2. és 3-án fognak megtörténni. A város területén négy helyen iratkozhatnak be: a szelencsei városrész lakói Szelencsében az óvodában, a felső- és belvárosi lakók a központi fiu állami elemi iskolában, a bánáti és cservenkai városrész lakói pedig a saját iskoláikban iratathatják be gyermekeiket. Azok, akik gyermekeiket gyakorló iskolába akarják beiratni, tekintet nélkül arra, hogy melyik kerületben laknak, fiugyermekeiket az állami tanitóképző gyakorló iskolába (a nagy szerb templom udvarában) leánygyermekeiket pedig az állami női tanitóképző gyakorló iskolába (Mihajlovics-palota) vezessék beiratkozásra. Azok a növendékek, akik már iskolába jártak, kötelesek annak az iskolának a tanitójánál vagy tanitónőjénél jelentkezni, ahol az elmult iskolaévben jártak, ahonnan aztán utasitani fogják őket a felsőbb osztályba. Az előadások 4-ikén kezdődnek. Aki gyermekét bármely okból magántanulóként akarja tanittatni, köteles legkésőbb ez évi október 1-ig eziránt kérvényt benyujtani a közoktatásügyi miniszterhez.

Schiff Ábrahám közp.: Noviszad, telefon 403, (távirat Jutošić), az ország legnagyobb zsák-, ponyva- és zsinegnagykereskedése, zsák és ponyva kölcsönzéssel, uj és használt gabonás, lisztes, zabos, komlós, szilvás, stb. zsákok juta szövetek, cséplőgép ponyvák, valamint az összes minőségü és vastagságu zsinegek eladásával foglalkozik. A cég 30 éve áll fenn. 1914 óta a cég tulajdonosa Hajós Gyula a noviszadi kiállitáson is résztvett és ezen Kolić kereskedelemügyi miniszter a cég főnökének a legnagyobbfoku elismerését fejezte ki. Ezen kiállitáson a cég arany diszoklevelet nyert. A cég konfekcionáló vállalata 60 villanyerőre berendezett géppel dolgozik és igy a legnagyobb rendeléseket is 24 órán belül elkészitheti. Árui elsőrendü erős és eredményesen versenyezik a külföldi gyárak gyártmányaival. A beogradi fiók (Karadjordjeva 21., telefon 2925. Sürgönycim: Kanapia) vezetőszerepre tett szert az ószerbiai szükségletek fedezésében. A szubotical kiállitáson különösen kitünik a Schiff Ábrahám cég 434. sz. pavillonja, amely saját gyárában elsőrendü vizmentes szövetből készült. A pavillon beiseje izlésesen van berendezve, különösen ügyesen van különböző kötélárukból kidolgozva az államcimer. A Schiff Ábrahám cég legmesszebbmenő kulantériájával, a megrendelések pontos effektuálásával, kitünő és olcsó áruival üzletfelei legnagyobb megbecsülését és bizalmát szerezte meg.

DRÓTKÖTELEKET

szigetelt és csupasz vezetékhuzalokat, izzólámpazsinórokat, **sodronyhadrótokat, ólomkábeleket elsőrendü minőségben, jutányos áron szállit a Noviszadi Kábelgyár (Radnička ul. 2) Telefon 121 443**

KÖZGAZDASÁG

Nem nyilik meg a kikinda—szegedi vasutvonal

A közlekedésügyi miniszter levele a noviszadi kereskedelmi és iparkamara elnökéhez

A *Bácsmegyei Napló* már ismételten foglalkozott a becskerek—kikinda—szegedi vasutvonal üzembehelyezésének kérdésével, amelynek megoldását a bánáti gazdasági körök sürgették.

Néhány hét előtt a szegedi kereskedelmi- és iparkamara részéről indult ki az ujabb kezdeményezés, a melyet a velikibecskereki kereskedelmi- és iparkamara lelkesen felkarolt és arra kérte a közlekedésügyi minisztériumot, hogy mielőbb létesitsen a vonal üzembehelyezése tárgyában megállapodást Magyarországgal.

A noviszadi kereskedelmi- és iparkamara is segitségére sietett a becskereki kamarának és arra való hivatkozással, hogy a becskerek—szegedi vonal üzembehelyezése tehermentesitené a szubotical vonalat, sürgős beadványban támogatta a becskereki kamara kivánságait.

Radojevics Ante közlekedésügyi miniszter a noviszadi kereskedelmi- és iparkamarának három nap előtt beterjesztett memorandumára *magánlevélben* arról értesitette *Miroszavljevics* Kosztát, a noviszadi kereskedelmi- és iparkamara elnökét, hogy a becskereki és a noviszadi kamarák kivánságának teljesitése *a magyarok által támasztott teljesithetlen követelések miatt egyelőre nem valósulhat meg.*

A bácskai méhészek vándorgyülése Palicson. A bácskai gazdasági egyesület méhészeti szakosztályai a bánáti méhészegyesületek bevonásával augusztus 26-ikán délelőtt fél kilenc órai kezdettel a palicsi nagyvendéglőben vándorgyülést tartanak. A gyülés programja a következő: 1. Dr. Resch Iznác csibi plébános megnyitó beszéde. 2. Bugarszki Milivoj velikibecskereki tanitó előadása a sejtekről. 3. Mudroch András noviszadi méhész: Hogyan méhészkedünk és hogyan kellene méhészkednünk. 4. Werner Mihály martonosi plébános: A modern méhkirálynéről. 5. Ősz Szabó Dániel (Szenta): A vándorkaptárról és mesterséges rajoztatásról. 6. Esetleges inditványok.

SPORT

Három lóversenyt rendez a szubotical „Aleksandar király“ lovaregylet

A suboticai „Aleksandar király“ lovaregylet a kiállitással kapcsolatban három nagyszabásu lóversenyt rendez a halasi-uti versenypályán. Az első miting augusztus 23-án, vasárnap délután három órai kezdettel fog lefolyni a következő programmal:

2000 méteres futam három éven felüli lovak részére. (Dijak: 4000, 1500 és 750.) *3800 méteres kocsiverseny* (Dijak: 4000, 1500 és 750.) *2200 méteres hendikep* három éven felüli lovak részére. (Dijak: 5000, 2000, 1000.) *2000 méteres hendikep* (Dijak: 4000, 1500, 750.) *1500 méteres futam* félvérüek részére. (Dijak: 2500, 1000, 500). *3400 méteres kocsiversenyt* amatőr kocsiverseny. (Dijak: 4000, 2000, 1000). *4000 méteres* akadályverseny, tiz akadállyal tisztek és urlovasok részére. (Dijak: 5000, 2000, 1000).

A második versenyt augusztus 30-án, a harmadikat pedig szeptember 8-án tartják meg hasonló programmal. A versenyekre nemcsak a legismertebb vajdasági istállók, köztük a Leibach-istálló nevezett be, hanem bejelentette részvételét az ország minden számottevő istállója, ugy hogy minden számban népes mezőnyökre és rendkivül heves, izgalmas küzdelmekre van kilátás.

A fiumei Gloria Szubotican. A temesvári Kinizsi után most vasárnap a fiumei Gloria nagyhirü csapata mutatkozik be a szubotical közönségnek. A fiumei csapat, amelyet a Sand lát vendégül, egyike a legjobb észak-olaszországi csapatoknak. A tavaszi szezonban a Fiuméban járt elsőosztályu budapesti csapat a VAC ellen bizonyitotta be kitünő klasszisát, amikor első nap megverte, másnapi revánsmérkőzésen pedig eldöntetlenül végzett vele. A budapesti FTC szintén eldöntetlenül játszott a fiumei bajnokkal, amely nemrégiben a zagrebi Gradjanski ellen ért el feltünést keltő győzelmet. A fiumei együttes, amely egyénileg tehetséges, pompás technikáju játékosokból áll, játékerő dolgában vetekszik a bécsi és budapesti elsőosztályu csapatokkal. A vasárnapi mérkőzésre a Globus komplett legénységével jön Szuboticára, ugyhogy a közönség ismét gyönyörködhetik egy nivós, nagyvonalu játékban. A Sand pályán előmérkőzésül a Sand II. játszik a Sport II. ellen délután negyed négy órai kezdettel. A Gloria—Sand mérkőzés öt órakor kezdődik.

TŐZSDE

A dinár külföldi árfolyamai

1925. augusztus 19.

Budapest deviza 1277—1280, **valuta** 1252—1274.

Prága deviza 60.45—60.95, **valuta** 60.15—60.65.

Berlin deviza 75—75.2 milliárd márka, valuta 74.2—74.6 milliárd márka.

Bécs deviza 1269—1273, valuta 1273—1279.

Trieszt deviza 49.50—49.60.

London deviza 272.

Newyork deviza 179.25.

—

Zürich, aug. 19. *Zárlat:* **Beograd** 9.22.50, Páris 2425, London 2504, Newyork 515.25, Milanó 1870, Amsterdam 207.65, Berlin 122 ötnyolcad, Bécs 7250, Szófia 375, Prága 15.25, Varsó 9250, Budapest 6250, Bukarest 265.

Zagreb, aug. 19. *Zárlat:* Páris 261.15—265.15, London 270.90—277.90, Newyork 55.57—56.17, Trieszt 201.50—203.90, Berlin 13.235—13.335, Bécs 7.815—7.915, Prága 164.88—165.875, Zürich 10.805—10.895. *Valuták:* Lira 201.30—203.70.

A noviszadi terménytőzsde a pravoszláv ünnep miatt zárva volt.

Csikágói gabonatőzsde, aug. 18. Buza szeptemberre 157.5, buza decemberre 157.375. Tengeri szeptemberre 104.375, tengeri decemberre 87. Zab szeptemberre 39.5, zab decemberre 42.625. Rozs szeptemberre 102.125, rozs decemberre 105.75.

Newyorki gabonatőzsde, aug. 18. Buza 167.5—175.5. Tengeri 120.875. Az irányzat buzánál csendes, tengerinél tartott.

Vizállás

Novisadról jelentik: A noviszadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizek mai állása a következő: *Duna:* Bezdán 338 (—12), Bogojevó 432 (—8), Palánka 362 (—8), Noviszad 368 (—10), Zemun 277 (—10), Pancsevó 250 (—12), Szmederevó 341 (—7). *Dráva:* Maribor 142 (—28), Terezinopolje 83 (+3), Donji Miholjac 210 (+5). *Száva:* Zagreb 14 (—38), Sisak 160 (—30), Jasenovac 242 (—6), Bród 195 (—31), Samac 78 (+20), Mitrovica 130 (+8), Beograd 198 (—16). *Tisza:* Szenta 310 (—30), Becse 290 (—24), Titel 364 (—24). *Kupa:* Karlovac 68 (+16).

NYILTTÉR.

Árverési hirdetmény.

A Hinkel János-féle kraljevbregi pezsgőgyár telepén 1925. augusztus 23-án délelőtt 10 órakor cca 10 hold termőszőlő lakással és gazdasági épületekkel, továbbá 21 hold termőföld egy tanyaházzal kisebb parcellákban is el fog árvereztetni a helyszinen. Közelebbi feltételek ugyanott megtudhatók.

Subotica, 1925. augusztus 18.

Hinkel János-féle vagyonértékesitő bizottság.

6873

Arlejtési hirdetmény.

A suboticai izr. hitközség a templom tetőzetek végleges helyreállitása céljából a szükséges ács-, bádogos-, cserepező-, esetleg kőmüves munkálatok elvégzésére ezennel pályázatot hirdet.

A szükséges szakmunkákra vonatkozó részletes tervek és feltételek a hitközség irodahelyiségében naponta d. e. 9—12 óráig megtekinthetők.

A tetőzetek megtekintése végett a hitk. irodában kell jelentkezni. Az ajánlati tárgyalásra és költségvetésre vonatkozólag Váli Gyula épitész ur Sokolska ul. 4 sz. irodájában d. e. 10—12 és d. u. 3—5 óra között ad felvilágositást.

Pályázati határidő 1925. szeptember 28-án d. e. 12 óra, mely idő alatt a zárt és lepecsételt ajánlatok a hitközségi irodához nyujtandók be. Később érkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Subotica, 1925. augusztus 19.

Herzog László s. k.
a suboticai izr. hitközség gazdasági előljárója.

6924

Filip Buzaš kr. sudski izvršitelj u Subotici.

Izvrš. br. 504-1925.

Dražbena objava.

Potpisani sudski izvršitelj na osnovu §-a 102. zak. čl. LX od 1881. objavljuje, da će one pokretnine, koje su usled odluke broj 3961-1925. novosadskog kr. sreskog suda u korist ovrhovoditelja dra Radoslava Ilića zastupan po advokatu dru Dragomiru Dimitrijeviću radi namirenja 826 Din. glavnice i spp. popisane i na 142.000 Din. procenjene i zaplenjene, poimence stroj za oranje, konji, volovi i motorbicikle na temelju odluke broj Gn. 6091-1925. subotičkog kr. sreskog suda na javnoj dražbi prodati.

Dražba će se održati dne 21. avgusta 1925. g. popodne u 4 sati u Subotici, pustara Bikovo (Gabrić).

Kupac je dužan odmah isplatiti cenu i preuzeti kupljenu stvar po §-u 107. i 108. zak. čl. LX od 1881.

Subotica, dne 3. avgusta 1925. god.

Filip Buzaš
kr. sudski izvršitelj.

6871

Felhivás.

Barna Kalmár Antal ügyfelem átveszi Sándor Vendel sentai kevi kereskedő füszerüzletét és vendéglőjét. Felhivom Sándor Vendel hitelezőit, hogy követelésüket nálam nyolc napon belül jelentsék be, mert azontul nem vétetnek figyelembe.

Dr. Boschan Sándor ügyvéd
Senta.

6923

Milkó Izidor

UJ KÖNYVEI

1) Firenzei eset és egyéb elbeszélések
2) A miniszter barátja. Mosolygó történetek
3) Spekuláné és társai. Egy kötet vidámság
4) Asszonyok (Novellák és egyebek)
5) Irók és könyvek (Elbeszélések)
6) Baedeker irásaiból (Novellisztikus dolgok)

A „Világ“ a következőket irja a könyvekről: Mesélő kedvü, mint Jókai, ironikus mint Mikszáth, kacagós mint Porzó, intelligens, mint Cholnoky, magyaros, mint Abonyi Lajos.

A hat kötet ára 320 din., egy kötet 60 dinár

Minden kötet külön is kapható a Bácsmegyei Napló kiadóhivatalában vagy a szerzőnél (Subotica, Zrinjski trg 28) a pénz előleges beküldése mellett.

A közkedvelt

Minerva Naptárak

1926-ra

Vajdasági Magyar Naptár
Gazdák Naptára
Petőfi Naptár
Jézus Szent Szive Naptár
Kis Naptár

sok képpel, érdekes tartalommal előjegyezhetők. Naptárárusitók szükségleteiket jelentsék be. A rendeléseket az előjegyzés sorrendjében szállitjuk. Kérjen ajánlatot.

Minerva nyomda Subotica

FELSŐGALLAI

MÉSZ

RENDKIVÜL OLCSÓ ÁRON

ISMÉT KAPHATÓ

VEZÉRKÉPVISELŐNKNÉL SUBOTICÁN

EISLER és SIPOS

PALIČI UT 174. — TELEFON 58.

Magyar Általános Kőszénbánya R. T. Budapest

6023

Ügyes, tengeri száritásban tapasztalt

molnár

nagy vállalathoz

állandó foglalkozással

azonnali belépésre kerestetik. Ajánlatok „Nagyvállalat“ jelige alatt a lap hiadóhivatalához intézendők.

6880

PEZSGŐGYÁR ELADÁS

A Hinkel János-féle kraljev-bregi (Bácska Subotica közelében fekvő) jóhirnevü pezsgőgyár teljes fölszerelésével, készárujával és félgyártmányaival együtt eladó. A gyártelephez 4 hold föld tartozik; szükség esetén a mellette lévő nagyobb szőlőtelep is megvehető. A fölszereléshez tartoznak a pezsgőgyártáshoz szükséges legmodernebb gépek, pumpák, palackozde és borlepárló készülékek, stb. Ugyancsak a gyárral együtt eladók összesen: 2200 hektóliter ürtartalmu, részben transport, részben lágerhordók, 20.000 darab üres pezsgős és butéliás üveg, végül 8000 üveg kész pezsgő és 9000 üveg félig kész (félgyártmány) pezsgő. Az eladás 1925. évi augusztus hó 25-én d. e. 10 órakor fog a helyszinén nyilvános árverés utján foganatosittatni, melyre a venni szándékozók ezuttal meghivatnak. A gyártelep, annak felszerelése és raktárai az üzleti órák alatt bármikor megtekinthetők.

Közelebbi felvilágositás nyerhető

Dr. Bárdos Izsó suboticai ügyvédnél.

Subotica, 1925. augusztus hó 11.

Hinkel János pezsgőgyárának értékesitésével megbizott hitelező bizottság

6718

MODERN DEKORATIO SABLON

Vezérképviselő: Stetzenbach Péter
Novisad, Kamenicski put 54.

6775

TÜZIFA

Bükkfa hasáb — — —	1000 Kg	**350** Din.
Bükkfa fürészelt — — —	1000 Kg	**385** Din.
Bükkfa apritott — —	1000 Kg	**420** Din.
Puha gyujtófa csomagolva	1000 Kg	**260** Din.

„BOSNA“ **FATELEP ÉPÜLETANYAG**

SUBOTICA

Vasuti teherpályaudvar mellett.

6536

Komlószedők

felvétetnek. Szedés 25-én (kedden) jelentkezni lehet **Bajai ut 31. és a komlótelepen (Palicsi uton a második).**

6919

Ondolálni és manikürözni jól tudó nőt

keres szeptember elsejére

ÉGI TÓNI

nőifodrász-terme, Senta

6883

Pavillon: A **Stand: 135**

WEISS S.

üveg- és porcellánkereskedése

SUBOTICA, ALEKSANDROVA ULICA 7.

A Budapesti (Budapesti) kőedénygyár suboticai vezérképviselete

A mintavásáron pavillon A. Stand 135. I. emeleten kiállitva.

Eladás nagyban és kicsinyben!

6694

Vaddisznó **védjegyü**

1, 2, 3, 4 és 5 vasu fogatós és

TRAKTOR EKÉK

„ORIGINAL PRATZNER“ páros és páratlan soru vetőgépek, mütrágyaszóróval kombinált.

„Kovitas“ mütrágyaszórók egy lóval való huzatásra.

2 méter szóró szélességü — — — 3·500·— din.
2½ méter szóró szélességü — — 4.000·— din.

Szőlőprés, szőlőzuzó, szecskavágó, kukorica morzsoló, daráló, répavágó.

EN GROS 6870 EN DETAIL

Legolcsóbb Legjobb Legtakarékosabb

MOTOROK

Benzin, petroleum, szivógáz, nyersolaj (Semi Diesel) üzemre. Speciális hajómotorok 3—120 HP-ig. Gőzgépek, gőzkazánok, rezervoárok, malom és daráló berendezések, még 1 drb. Puch-féle motoros szántógép. Tüzoltó-felszerelések és szerelvények

KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK

PETRÁSS LÁSZLÓ VELIKI-BEČKEREK

Gelcova (Német) ulica 48.

Osers & Bauer motorgyár képviselője.

6816

Nézze meg a mintavásáron Első Suboticai „Mirtus“ Ipar pavillonját. A. csoport I/41. 138. szám.

CSAK
MERCEDES
kicserélhető betüzetü irógépen irjon, mely igy szétszedhető:
A) Pavillon 116/24 számu szoba

SHS. vezérképviselet WILHEIM S. és FIA, SUBOTICA

A szép nyári napokon minden elegáns hölgy
Ler Tissus A·G·B
anyagból készült ruhát hord, amelyek minőségileg és izlésileg legolcsóbbak
Eladás csak kereskedőknek!
ZAGREB, JELAČIĆEV TRG 20/III. — TELEFON 6—99.

Vendéglősök figyelmébe!
Dus választék
sörkimérő-készülékekben
és borkimérő pultokban.
a budapesti Egyesült Gép- és Fémárugyárak R. T. azelőtt Dr. Wagner és Társa cég gyártmánya. — Elsőrendü szolid kivitelben kaphatók:
Adam Philippovich cégnél, Pančevo
Kérjen árajánlatot!
6739

Két ügyes masamod leány,
ki önállóan dolgozik, teljes ellátással azonnal felvétetik. — Fizetés megegyezés szerint. —
Csucs Jánosné azelőtt: Tolvay Laura
Modesalon V. Bečkerek

I. PONGRAC
Kamenorezačka radnja · Kiparsko i zidarsko
SENTA.
Ajánlok raktáramból minden igénynek megfelelő **siremléket** a legegyszerübbtől a legmodernebb kivitelig u. m.: **Gránit Syenit, Labrador márvány és mészkőből** vállalok temetői munkákat, **betüvésést, aranyozást** ugy helyben mint vidéken. Készitek **rajz után kriptákat, mazoleumokat,** kőfaragó és szobrász, valamint **butor márvány** munkákat.
VERSENYEN KIVÜLI ARAK!
Tekintse meg raktáramat minden vételi kötelezettség nélkül.
6790

6776
REDŐNYÖK

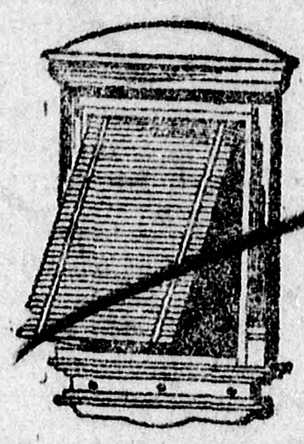

minden nemben, ugymint
ACÉL
„Esslingen"-féle
zsaluablak és -veszon, továbbá az összes mü- és lakatosáruk valamint teherfelvonók gyártása
BERNOLD SZILVESZTER
NOVISAD, gázgyárral szemben. Alapittatott: 1885.
Telefonszám 234
F csoport III/14. szám

ELADÓ
2 drb telivér amerikai trapper jókarban levő hajtókocsival együtt.
Bővebbet: „Pallas" Subotica
Paje Kujundžićeva ulica 4.
6790

VADÁSZOK!
Mielőtt vadász fegyvert vennének, feltétlenül nézzék meg a suboticai vadász kiállitáson augusztus 22-től, augusztus 31-ig
V. BATASIN
cég Subotica, Kralja Aleksandra ulica 7., fegyver- és lőszer nagykereskedésének, vadászfegyver és lőszer kiállitását
Kiállitáson: A. Pavilon I. em. 60.
Nyolc különböző fegyvergyárnak fegyver különlegességei lesznek bemutatva.
Minden vadásznak feltétlenül meg kell néznie!
ÓRIÁSI RAKTÁR! ÓRIÁSI VÁLASZTÉK!
Minden vadász kérje ingyen nagy képes árjegyzékünket.
Saját villanyerőre berendezett puskamüves mühely

WEITZENFELD és TÁRSA
Alapitva: 1902. Subotica Telefon: 190 sz.
Táviratcim: Kenderipar. Iroda: Városi bérpalota.
Telep: Sentai put.
Mindenféle zsák, zsinegáru, tömlő és hevederek
PONYVA UJ ÉS HASZNÁLT PONYVAKÖLCSÖN
Butorszövetek, szőnyegek és az összes kárpitos cikkek gyári áron beszerezhetők.

A legolcsóbb és legjobb kivitelü halcsont nélküli FÜZŐK
készitését elvállalom, valamint tisztitást, javitást, alakitást
Haskötők orvosi rendelés után
GUTAI FERENCNÉ
Subotica, VIII. kör, Ostojićeva-ulica 29. szám.
6716

Fordson
THE UNIVERSAL TRACTOR

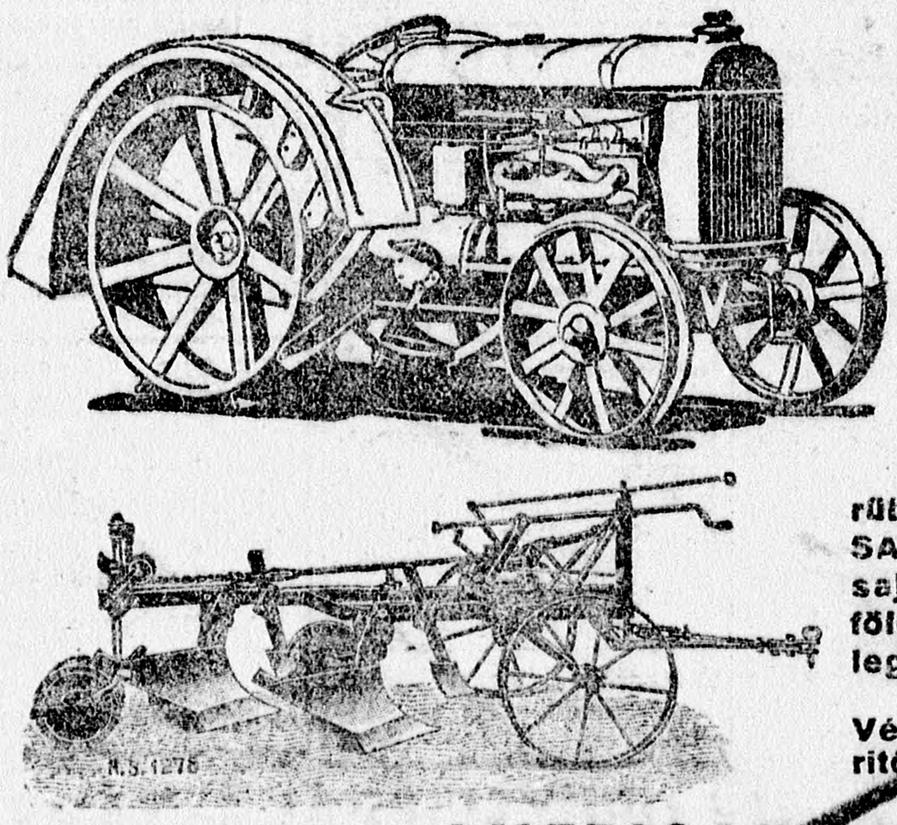

A mai nehéz gazdasági viszonyok között kötelessége minden gazdának, hogy gazdaságát intenzivenés célszerüen használja ki.
Ezt pedig csak akkor éri el, ha a világhirü FORDSON traktort használ s ehez legalkalmasabb és legcélszerübb ekéket, a 2, 3 és 4 vasu SACK-ekéket alkalmazza, amely saját tapasztalataink szerint a föld fokozottabb kitermelésére legalkalmasabbnak bizonyult.
Vételkényszer nélkül a legkimeritőbb utasitást ad:
AMERICAN AUTO
WEIGAND & Co. SUBOTICA
Telefon 4-47 PAJE KUJUNŽIĆEVA UL. 4. Sürgöny: „Pallas"
Lincoln, Ford, Fordson autorizált képviselete és a SACK mezőgazdasági gépgyár vajdasági képviselője
Autó és traktor javitómühely. Olaj és benzin állomás. Autogarage. Soffőrtanfolyam

KORZÓ MOZI * LIFKA MOZI

Péntek—vasárnap

Itala Manzini felléptével

A CSILLAGOK FELÉ...!

Pompás művész dráma 6 felvonásban.

Jön! RIN-TIN-TIN második nagy újdonsága a **HALÁL LEGYŐZŐJE**

Csütörtök-vasárnap

Harry Liedke, Maria Jacobini luxus film ujdonsága

ORIENT

Mesés kiállitásu szerelmi kalandorfilm kelet minden izzó szenvedélyével 8 felvonásban.

LEVELEZÉS

Katonaságnál levő fiu szórakozás céljából levelezne urilánnyal. Leveleket »Unalmas ez az év« jeligére a kiadóhivatal továbbit. 6913

ÉKSZEREK

inga- és zsebórák, irókészletek, ébresztőkülök, cigarettatárcák, ezüstből és alpakkából — Nagy választék, olcsó árak.

SOK

ékszerésznél, Rudićeva ul.

Rosa. Nur kurze erhlten sonst nichts auf wiedersehn Sontag den 23 August, ich fahre mit dem Schnelzug in der früh nach Subotica, es lusst dich. J. No. 8. 6921

Nyilas és osajkás

órás, ékszerész és vésnök

Subotica, 3854

Slovenskmajerova ul. 7. Huspiac tanyai, ezüstöt és drágaköveket veszünk és eladunk.

HÁZASSÁG

Olvasóink figyelmét felhivjuk hogy házasságközvetités végett bizalommal keressék fel lapunkkal *Faragó* énő budapesti irodáját, hol lapunkra való hivatkozással *díjtalan* felvilágositással szolgálnak. Nevezett cégnek megbizásai vannak: Jugoszlávia, Slovenskó Románia, Magyarország területeiről. *Közvetitése megbizható,* komoly. (Faragó, Budapest, Népszinházutca tizenhat.) Cégjelzéstelen levelező. 6224

Fotocikkek

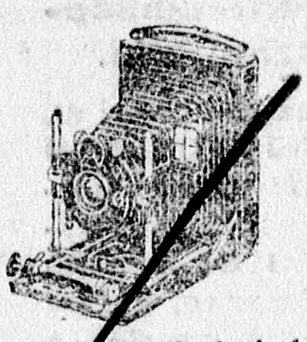

Fényképészeti gépek, Agfa-Haufés minden gyártmányu lemez és film. Mimosa gázfény, brómezüst és celloidin levelezőlap és papir stb. Fotocikkek gyári áron. Sötétkamra rendelkezésre Előhivásokat és képek kidolgozását mérsékelt áron.

Fényképészeknek külön árkedvezmény!

Vidéki rendelések soronkivül gyors elintézést nyernek és bérmentve szállit

DEUTSCH I.

optikus és fotószaküzlete

SUBOTICA

Kérjen árjegyzéket! Telefon 2-16.

Beogradban 36.000 dinárért ház kemény anyagból, 300 □m telekkel 2 részletre lefizetésre 12%-al

ELADÓ

Gradjevinska Banka

Beograd, Terazije 3.

FOGLALKOZÁS

Kereskedelmi érettségit kitüntetéssel végzett fiatalember szerény igénnyekkel állandó állást keres. Vidékre uradalomba előnyösért. Brucker Janos Bogojevo. 6912

Zemunban egy jó menetelü éjjeli üzlet betegség miatt **eladó.** Érdeklődők forduljanak **Pozarevics Milorad,** Sljukina ul. 23. Novisad 6705

Vizsgázott gépész, ki nagy malomüzemnél huzamosabb ideig mint főgépész volt alkalmazva, állást keres olyan malom vagy gyár üzemnél, ahol állandó állás betöltésére van kilátás. Leveleket »Gépész« jeligére a kiadó továbbit. 6874

RESTAURANT

KOD TRI BRATA

volt „Tri Šešira“

Subotica, Knez Mihajla ul.

Kellemes kerthelyiség!

Izletes ételek és legjobb italok állandóan.

Friss csebabesicsa ész raznicsa már délután kaphatók

Naponta cigányzene!

Havi abonnama 650 D.

5014

Vizsgázott sofför bármilyen autóhoz mielőbbi belépésre állást keres. Cim: Kovács Ferenc St.-Kanjiža, Obilićeva ul. 27. 6916

Egy használt, komplett

porta

2 kirakattal, tükörüveggel, vasrollóval és napellenzővel **nagyon olcsón eladó.**

Vogel Henrik Novisad, Jevrejska ul. 6. 6705

Jobb leány elmenne gyermek mellé, esetleg szobalánynak. Cimeket a kiadóba kér. 6888

Keresek Görögországba állandó munkára szakmunkásokat: szobafestő, mázoló és floderozó segédeket, a floderozók előnyben részesülnek, utlevél kiállításához szükséges következő okmányok: erkölcsi bizonvitvány, fényképes személyazonossági bizonyitvány, 2 drb fénykép. Anton Reisinger, Beograd, Sarajevska ul. 9. 6926

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetüs és cimmel 2 dinárszerese számit. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felbélyegzett jeligés leveleket továbbitunk. Kérdezősködésekhez válaszbélyeg mellékelendő.

OLVASSA EL ezen apró betüket és ha nem látja teljesen tisztán akkor

SZÜKSÉGE VAN

egy jó szemüvegre

HA JÓT AKAR

forduljon a cimre és forduljon

TENNER OPTIKUSHOZ

6802 Subotica, Korzó 11.

A vásárigazolvány felmutatóinak 10% engedmény!

»Danica industrija cipela« kirgósen eladó a Molikumarasi szélmalom üzembaitásra berendezve. 900 négyszögöl portával. Tulajdonos Oláh Gábor. 6877

Eladó jókarban levő 4 ülésü teherautó Stulick Józsefnél Bezdán (Bačka). 6879

Motorbicikli 3 HP olcsón eladó. Érdeklődők Friedmann villanyszerelőnél, Paja Kujundžićeva-ulica. 6918

JEGYGYŰRŰKET

és menyasszonyi ajándékokat a legolcsóbban vásárolhat

Ádám ékszerésznél

Subotica, Rudićeva ulica 6. Sugár-ház. 3769

Verkaufe 16 Joch prima Ackerfelder mit Hausplatz in Harastin. Nächeres: bei Julio Hettlinger Osijek 1. Paromlinska brolaz 4. 6849

Nagy Varjas A. Rókus

asztalosmester

VI., Vukovićeva ulica 38

(Csirkepiacnál)

Készit: épület-, portál-, bolti-, iroda berendezést **modern, izléses, gazdaságos kivitelben.**

Ajánlja saját készitésü készlet butorait.

Kisebb épitkezéshez szükséges ajtók és ablakok mindenkor raktárról kaphatók.

Mérsékelt áraimról tessék meggyőződni!

2896

Olcsó és jó *parlagi* csakis Németh Margit üzletében, Subotica, Pašićeva ul. 8. kapható. Megrendelésre készitek pelyvából, gyapjuból és kattából, ugy ujat mint régit. Németh trafik. Edény-piac. 6710

Mérlegeket

a suboticai kiállításon vegyen

J. Sebestyén

mérleggyár

Subotica

Pavilon: K 417-418.

3966

Prima szemüvegek inga-órák, valamint ebédre álló óra, tokhoz modern ütésre berendezett szerkezetek kaphatók

Markovics Ferenc

ékszerésznél Sombor,

Kralj Petra ul. 6.

Manikürözőnőt keres azonnali belépésre nagyobb vaidasági városban forgalmas üzlet. Fodrásznők előnyben. Cim a kiadóban. 6787

Előnyomdaberendezést

modernül és szakszerüen összeállitva legolcsóbban szállit

LEOPOLD SAMUEL

előnyomdaberendezési vállalat

SENTA (Bačka)

4419

Német kisasszonyt keresek aug. 15. esetleg szept. 1-i belépésre. Cim a kiadóban. 6740

Fiatal vaskereskedő segéd azonnali belépésre állást keres. Cim a kiadóban. 6886

Két tisztességes kifutólányt és egy inast felveszünk. Bedő, Senoe ul. 19. 6925

Fiatal leány kiszolgálóleánynak vagy gyermekekhez ajánlkozik. Bogovićeva-ul. 6. 6903

BUBIFEJ CSAK

akkor szép ha Kummer-kramer-féle specialis hajlekötőt használ. 30 dinár beküldése mellett bárhová küld

KUMMERKRAMER SOMBOR

VÉTEL-ELADÁS

Egy 3 és egy 4 ülésü teherautó kifogástalan állapotban, teljesen uj gummikkal, elsőrendü gyártmányok, igen jutányos áron eladó. Automobilia Fiat-Garage, Subotica. 6884

Cementáru gyári berendezés eladó. Cim a kiadóban. 6882

DEUTSCH PÁL és TÁRSA

VILLAMOSSÁGI ÉS MŰSZAKI VÁLLALAT

SUBOTICA, CARA LAZARA ULICA 6.

Baltmann-gyárral szemben

Készit villamos világitási és erőátviteli berendezéseket jutányos áron saját vagy megadott tervek alapján

Kirakatversenyhez szükséges diszes lámpatestek szerelését és pavilonok világitását, izlésesen és olcsón vállaljuk.

3506

Minden háztartásban nélkülözhetetlen!

5 perc alatt kitünő krémet készithet: csokoládé, vanilia, mokka, malna, mogyoró, ananas, citrom, eper, stb izekben. 5—6 személyes adag ára 4·50 d.n. Kapható minden jobb csemege és füszerüzletben. Nagybani elárusitás és lerakat:

FRITZ PÉTER ügynökség, NOVISAD, Željeznička ulica 14.

Retortafaszenet és tüzifát ajánl a tesli iparmüvek vajdasági vezérképviselője Hubert Lajos, Novisad, Pestafiók 25. 6751

90 hold

prima szántóföld

Bogaras állomáshoz közel, *elsőrendü* lakó- és tanyaépületekkel örök áron eladó. Érdeklődőknek Ifkovits tanitó, Stara Kaniža, válaszol. 6847

Szélmalom, vitorlaüzemre, öntvény, olcsón eladó. Ábrahám Ferenc, Ruma-Selo. 6387

Mozi eladó, teljesen felszerelt. Üzemben. Vidéki vendéglősöknek kincs. Bega hirdető. V.-Beckerek. 6699

FIFI KÖLNI VIZ

Készíti PINTÉR gyógytár

Börgarnitura, kitünő karban, olcsón eladó. Paic Kujundžića (volt Veselényi) ulica 4. emeleten. 6725

KÜLÖNFÉLE

KISS ZÁLOGINTÉZETE mindenféle értéktárgyakra kölcsönt ad. Zálogból visszamaradt cirka 500 méter sötétszürke finom gyapjuszövet, szállitásra v. férfi, női raglán és télikabátnak való. Ékszerek, ruhák, kabátok, fehérnemüek és minden más tárgyak állandóan olcsón eladatnak Subotica, I. kör. Bogovićeva (Kinizsi) ul. 12. 5697

Varrógépekhez tökéletesen ért

mechanikus

villanyerőre berendezett müheyeinkben állandó alkalmazást nyer

Schossberger és Hered

zsák-, zsineg- és ponyvakereskedés

Novisad

Željeznička ulica 12. 6881

Szép lábu hölgyek modelleknek felvétetnek a kiállitási időszakra. Bővebbet »Bata« cipőüzlet. 6924

Butorozott szobát keresek konyhával a belteréen és egy kisebb üzlethelyiséget kiadok. — Mencel kalapüzlet. 6914

FIFI KÖLNI VIZ

Készíti PINTÉR gyógytár

Egyedül álló ur butorozott szobát keres, esetleg ellátással. Cim: postai vámfőnökség, Aleksandrova ulica 13. második emelet ajtó 8. 6889

Henna szőke hajfestőszer kimérve is kapható. Blum gyógyszertár, főpostával szemben. 5594

Jószágtartó emberek figyelmébe. Legolcsóbb és legolcsóbb találmány a kiállitásra minden *nap* kapható. Trenkova ul. 8. Dr. Sántha szanatóriummal szemben. 6876

Irodának vagy lakásnak alkalmas 1—2 szoba a főtéren (butorozatlanul is) kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 6842

Német család *üregyereket* keres lakásába helyébe polgári iskolával biró községbe. Berg tanitó Sokić, Bačka. 6860

Keresek társnőt

egy kalapszalonnak, esetleg jómenetelü üzletbe betársulnék nagyobb forgalmas vidéki városban. Ajánlatokat „Komoly“ jeligére a kiadóba kérek. 6914

Vidéki hölgyek és urak ékszer-órajavitás és drágakőfoglalást megvárhatják Blahánál, Subotica, Edénypiac. 6587

RÉVAI ADOLF

SUBOTICA

Csirkepiac, Kisköz

Telefon 551.

Ajánl elsőrendü

darabos meszet, beočini portland-cementet

és a legjobb minőségü

retorta faszenet

Ui zongorák, pianinok, csakis elsőrendü világmárkák, a leghosszabb lejáratu részletfizetésre kaphatók 10 éves jótállás mellett. Legnagyobb választék az országban. Kaphatók Kain Lajos hangszerkereskedőnél Subotica Városháza. 2942

Saját készitmény!

Állandó nagy raktár!

Legujabb divatu modern

cipőkben

Márkó Pressburger

vezet

Külön mértékosztály! Szakszerü orthopäd munkák!

Aleksandrova ulica 5 Bárány-szálloda mellett

3814

Gummibélyegzőt bármilyen nyelven készit Molnár József Subotica, Frankopanska ulica 25. Megrendeléseket a Bácsmegyei Napló kiadóhivatala is elfogad.

A szerkesztésért felelős dr. FENYVES FERENC. Nyomatott a kiadótulajdonos Minerva (ezelőtt Bácsmegyei Napló) Nyomda és Lapkiadó R.-T. körforgógépén Suboticán.